

informativni **islamski** časopis

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori "Ja sam doista musliman." Sura Fussilet, ajet 33

El

Asr

izDvaJamo

fitna spava

NEKA JE PROKLET KO JE PROBUDI

fitneti

**SMUTNJE I
ISKUŠENJA**

Allahove Kazne

STRAH OD

ČIJA džuma

JE ISPRAVNA

počasti žene u islamu

Prenosi se od Hišama b. Amira da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Nije dozvoljeno muslimanu da izbjegava svoga brata muslimana više od tri dana. Dok su njih dvojica zavađeni, oni više nisu na istini. A koji prvi priđe svome bratu, to će mu biti isкупnina za ono što je učinjeno. Pa ako ga ovaj pošelami, a drugi neće da odgovori i primi selam, njemu će, ovom koji je prvi pošelamio, odgovoriti meleki. A ovom drugom koji je odbio da se pošelami, odgovorit će šejtan. Pa ako bi preselili na onaj svijet, a ne bi se pomirili i ostali bi posvađani, neće nikada zajedno ući u Džennet!“

(Ovaj hadis je zabilježen kod imama Buharije u njegovom djelu Edebul-Mufredu pod br: 414, i zabilježen je kod imama Ahmeda, rahmetullahi 'alejhima, u Musnedu: 4/420.

El-Hejsemi u djelu „Medžme'a ez-zevaid“ 8/66., kaže: „Bilježe ga Ahmed, Ebu-l-la'la i Et-Taherani i prenosioci kod imama Ahmeda su prenosioci Sahiha“ a šejh Albani je rekao da je hadis po kriterijama imama Buharije i imama Muslima vjerodostojan, tj. sahih)

Neka Vaš web odskake od drugih

Izrada web stranica

hawd heh **web**
design

Hawd - Desig nudi izradu
web stranica prema vašim
potrebama, željama i
idejama...

www.hawd-design.com

Informativni islamski časopis "El-Asr"

Izdavač

Stichting (Udruženje) Hidžra
Kloosterstraat 13, Beverwijk, Holandija

Registracija

ISSN 18730795;
KvK Alkmaar 34185854

Uplate na račun

Rabo Bank 1427.67.425

Urednik

Š. Fazlić

Redakcija

E. Zukić
Ebu Hamza
H. Stranjac
A. Sofić

Dizajn naslovne

<http://www.hawd-design.com/>

Šerijatska recenzija

Hajruddin Tahir Ahmetović

Lektura

A. Šibonjić

U ovom broju za El-Asr pišu:

Hfz. Mr. Muhammed Fadil Porča
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
Abdulmelik Oborčak
Suad Drpljanin, prof.
Ahmed Džinović, prof.
Ishak Ahmetović, prof.
Zijad Ljakić, prof.
Osman Smajlović, prof.
Bilal Bosnić
Cokoja Saudin, prof.
Ummu Mu'az Smajlović
Ummu Muhammed

Informacije, narudžbe & marketing

Telefon: (0031) 6 49 336 506
e-mail: el-asr@hotmail.com

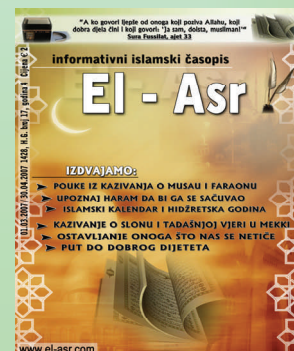
Štampa

Grafika "S" Zenica

U ovom broju

Fitneti— smutnje i iskušenja	4
Strah od Allahove kazne	6
Fitna spava—neka je proklet ko je probudi	8
Poslanik kao uzor i njegovo slijeđenje	11
Važnost ispunjenja emaneta	13
Sudnji Dan i njegovi predznaci	15
Čija je džuma ispravna	17
Počasti žene u Islamu	21
Prisjeti se moja sestro!!!	24
Fetve o djeci	26
Kažnjavana kao nekada muslimani Mekke	27
Pouke i poruke iz sure Jusuf VIII dio	29
Opšta pravila islamskog buđenja II dio	30
Iskorištavanje vremena kod Selefa	33
Poslanikovo djetinjstvo	34
Vojna osvajanja za vrijeme Muavije II dio	36
Ko me vidi u snu – zaista me je vidio	38
Pitanje & odgovor	40
Ja sam ponositi izvor Bedr	41

PROŠLI BROJ

Fitneti - smutnje i iskušenja

Pojavile su se smutnje svake vrste i raznih oblika, pojavili su se napadi na Islam i ubacivanje sumnji u vjeru i odvrćanje od nje i nastojanje da se odstrani iz srca mladih naraštaja. Prerasle su smutnje i iskušenja iz ogranaka vjere i njenih pojedinih dijelova do temelja i stubova, i prerasle su od pojedinaca i manjina sve dok nisu pripisane vođama i predvodnicima, a to je velika katastrofa i ogromna nesreća, da su se smutnje povećale i proširile u ovom obimu, veličini, količini i obliku

Pripremio: hfz. mag. Muhammed Fadil Porča; hutba: šejha Muhammed b. Salih el-Usejmin rahimehullah

Elhamdulillah, ves-salatu, ves-selamu *prodaje svoju vjeru za ovosvjetsku* 'ala Resulillah. O ljudi! Čuvajte se *korist.*“ (Muslim, hadis 118) I obavijestio nas je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, o iskušenju neznanja, pohlepe i nereda, pa je rekao: „Približite se vrijeme, i nestaće znanja, pojaviće se smutnje i ovladaće škrtost, pa će se namnožiti herdž. - Rekoše: 'O Allahov Poslaniče, a šta je herdž?' - Reče: 'Ubijanje.'“ (Buhari, hadis 7061, Muslim, hadis 157) Uveliko je nestalo znanja i smanjio se broj pobožne i bogobojazne uleme koja ukazuje na Pravi put. Pravo znanje je korisno znanje kojim onaj koji ga posjeduje biva primjerom u dobru i korisnom, pobožnosti i klonjenju grijeha, slijeđenju sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegovih pravednih halifa. Pojavile su se smutnje svake vrste i raznih oblika, pojavili su se napadi na Islam i ubacivanje sumnji u vjeru i odvrćanje od nje, i nastojanje da se odstrani iz srca mladih naraštaja. Prerasle su smutnje i iskušenja iz ogranaka vjere i njenih pojedinih dijelova do temelja i stubova, i prerasle su od pojedinaca i manjina sve dok nisu pripisane vođama i predvodnicima, a to je velika katastrofa i ogromna nesreća, da su se smutnje povećale i proširile u ovom obimu, veličini, količini i obliku. Molimo Uzvišenog Allaha za postojanost i spas. Huzejfe b. El-Jeman je

upitao Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, : „Ima li nakon ovog dobra, sa kojim je došao, kakvog zla?“ Reče mu: Da. - Ovaj upita: „A ima li nakon ovog zla kakvog dobra?“ Reče Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: Da, a u njemu je dim.“ - A šta je njegov dim? - Reče: „Narod koji slijedi put mimo mog puta, i usmjeravaju mimo moje upute, nešto dobra primjećuješ kod njih, a nešto lošeg. - A ima li nakon toga kakvog zla? - Reče: Da, pozivači na vratima vatre, ko im se odazove bace ga u nju. - Rekoh: O Allahov Poslaniče, opiši nam ih. - On reče: Oni su od naše kože i govore našim jezicima.“ (Buhari, hadis 3606, Muslim, hadis 1847) Ubačena je škrtost i pohlepa u srca ljudi, čak su i zekat i obavezna izdržavanja uskraćeni, a čovjek je pohlepan u pogledu onoga na što nema pravo. Zbog svoje pohlepe čini ono što je Allah zabranio, radilo se o laži, prevari, pronevjeri, uzimanju imetka na neosnovan način, pa se proširio nered i ubistva. Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, obavijestio je o smutnji u pogledu emaneta, tako da će ga nestati, pa umalo da nećes naći povjerljivog. Rekao je, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Zaspaće čovjek dubokim snom, pa će mu biti uzet emanet iz srca. Reče: Ljudi će se baviti kupoprodajom, a umalo da niko emanet ne ispoštuje. Pa će biti rečeno: U toj porodici ima jedan

povjerljiv čovjek. I biće rečeno čovjeku: Što je pametan i što je snalažljiv i što je izdržljiv- a u srcu nema koliko težina zrna gorušice emaneta. (Buhari, hadis 6497, Muslim, hadis 143) Istinu je rekao Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, podignut je emanet, pa malo koga da vidiš povjerljivog, a oni koji su od emaneta mogu se na prste pobrojati. Vidiš veliku porodicu, a u njoj je samo jedan od povjerenja. I vidiš čovjeka čija te pronicljivost i snalažljivost i izdržljivost zadivljuju, ali u njegovom srcu nema imana, jer je emanet iz njega iščupan. Došao je jedan pustinjač Allahovom poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i upitao: „Kada će Sudnji dan? Pa mu reče: Kada se emanet izgubi, očekuj Sudnji dan. - A kako će ga nestati? - Reče: - Kada se vlast dadne onome ko nije za nje, očekuj Sudnji dan.“ (Buhari, hadis 59) Velika iskušenja su i u imetku od kojih je malo onih koji su sačuvani i malo je onih koji uzimaju imetak iz dozvoljenog i troše ga ispravno. Kod

mnogih ljudi je halal ono što im se nađe u ruci na bilo koji način, a trošenje biva u prohtjeve, makar se radilo o haramu. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Doći će ljudima vrijeme da čovjek neće mariti kako je uzeo imetak, od halala ili od harama.“ (Buhari, hadis 2059) Istinu je rekao Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer mnogi ljudi ne vode računa o imetku, odakle su ga zaradili, kao da su stvoreni za imetak i za dunjaluk, i kao da im nema polaganja računa za to, niti kazne. Stiču imetak prevarom i lažima, mitom i kamatom, otvoreno ili skriveno i smicalicama. Stiču imetak neosnovanim potraživanjima, pa prisvajaju što nije njihovo ili niječu ono što je tuđe pri njima, a nema dobra u imetku čiji je kraj patnja i kazna. Čuvajte se muslimani ovih iskušenja i klonite ih se, jer kada se ona pojave onda preplave cijelo društvo i pogađaju dobrog i lošeg. Uzvišeni kaže: „I bojte se smutnje koja neće

pogoditi samo one koji su nepravdu učinili među vama i znajte da zasigurno Allah žestoko kažnjava.“ (Prijevod značenja El-Enfal, ajet 25) Zejneb, majka vjernika, radijallahu 'anha, kaže: „Probudio se Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, iz sna, a lice mu pocrvenilo, govoreći: - Nema drugog istinskog Boga osim Allaha, teško Arapima od zla koje se približilo. Otvoreno je od brane Jedžudža i Medžudža danas koliko ovo - pa je napravio halku od palca i kažiprsta. Bi rečeno: -Hoćemo li stradati, a među nama ima dobrih? - Reče: - Da, kada se namnoži zlo.“ (Buhari, hadis 3346, Muslim, hadis 2880) Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas je obavijestio da je uklanjanje od iskušenja bolje čovjeku, makar da bude pastir ovaca, pa je rekao: „Doći će vrijeme da najbolji čovjekov imetak budu ovce s kojima će ići po planinskim obroncima i kišnim predjelima, bježeći sa svojom vjerom od iskušenja.“ (Buhari, hadis 19) Naredio je, sallallahu 'alejhi ve sellem, svome ummetu da traže zaštitu od iskušenja u svakom namazu, pa je rekao: „Kada neko od vas bude na tešehhodu, tj. bude proučio ettehijatu, neka traži zaštitu kod Allaha od četvero govoreći: Tražim utočište kod Allaha od džehennemskog azaba i od kaburskog azaba i od iskušenja života i smrti i od iskušenja Mesihi Dedžala.“ (Muslim, hadis 588) Naredio je namaz kako bi se iskušenja otklonila, kao što je u hadisu Ummu-Seleme, radijallahu 'anha, da je rekla: „Probudio se Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, jedne noći prestrašen, govoreći: 'SubhanAllah, šta je Allah spustio od riznica i šta je spustio od iskušenja, ko će probuditi stanovnice soba, (mислеći na svoje žene), kako bi klanjale. Biće onih koje su odjevene na ovom svijetu, a neodjevene na Ahiretu.“ (Buhari, hadis 115) O Allahu, spasi nas iskušenja, javnih i tajnih. O Allahu, podari nam da jasno vidimo istinu i opskrbi nas postojanošću na njoj. O Allahu, pokaži nam istinu istinom i opskrbi nas njenim slijedenjem i pokaži nam neistinu neistinom i opskrbi nas njenim klonjenjem, o Gospodaru svih svjetova. Salavat i selam, o Allahu, podari našem Vjerovjesniku i njegovoj porodici i svim ashabima.

PROPIS O ONOME KOJI ISMIJAVA VJERNIKE I VJERNICE!

Pitanje: Kakav je propis u pogledu onoga koji se ismijava sa ženom koja nosi šerijatski hidžab i kaže za nju da je pokretni šator i slično od izraza ismijavanja?

Odgovor: Onaj koji se ismijava sa ženom muslimankom ili muslimanom zbog njihovog pridržavanja islamskih propisa takav je nevjernik, radilo se o islamskom pokrivanju žene muslimanke ili o nečemu drugom. Dokaz tome je ono što prenosi Abdullah b. Omer; radijallahu 'anhuma, koji kaže: „Prilikom pohoda na Tebuk, jedan čovjek je u društvu rekao: 'Nisam vidio slične ovim našim učačima (aludirajući time na neke ashabe) da su proždrtivijih stomaka niti neiskrenijih jezika niti većih kukavica prilikom borbe', pa reče jedan od ljudi: 'Slagao si, ti si munafik i sigurno ću obavijestiti Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem'. Nakon što je to došlo do Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, bi objavljen Kur'an u pogledu toga. Ja sam ga vidio kako se okačio za stražnji kolan deve Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i kamenje ga je izranjavalo, a on govorio: 'O Allahov Poslaniče, samo smo se zabavljali i igrali, a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mu je odgovarao učeći: -Zar ste se sa Allahom i Njegovim ajetima i Njegovim Poslanikom ismijavali? Ne pravdajte se! Uznevjerovali ste nakon vašeg vjerovanja. Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su veliki prijestupnici.- (Prijevod značenja Et-Tewba, 65-66) Tako je njihovo izigravanje sa vjernicima učinio izigravanjem sa Allahom, Njegovim ajetima i Njegovim Poslanikom.

(Stalna Komisija za fetve, br. 4127)

STRAH OD ALLAHOVE KAZNE

El-Hasan el-Basri, rahmetullahi 'alejh, je rekao: „Tako mi Allaha! Bili su pokorni, trudili se u tome i bojali se da im se njihova pokornost ne primi. Vjernik je spojio između dobročinstva i straha, dok je licemjer spojio između zla i sigurnosti.“ El-Kadi Husejn prenosi da je njegov učitelj za vrijeme predavanja mnogo plakao. Dizao bi glavu i govorio: „Koliko li smo nemarni prema onome za što smo stvoreni!“ (*Sijer e'alami en-nubela, 17/407*) Ed-Dahhak b. Muzahim kada bi omrknuo, počeo bi plakati. Bio bi upitan: „Šta te je rasplakalo?“ Odgovarao bi: „Ne znam šta je danas uzdignuto od mojih djela“

Piše: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

U istinu, naš Uzvišeni Gospodar, Allah, subhanehu ve te'ala, kao što je Onaj Koji mnogo prašta i Koji je Samilostan, isto tako, On Uzvišeni je Onaj Koji žestoko kažnjava. Allah, 'azze ve dželle, je rekao: „Neka znate da Allah strogo kažnjava, ali i da mnogo prašta i da je Samilostan.“ (*Prijevod značenja El-Maida, 98.*)

Ovo svojstvo, brate muslimanu, strah od Allahove, subhanehu ve te'ala, kazne, ukoliko se nađe u čovjekovom srcu, njegovi udovi se pokrenu, rade i ostavljaju. Rade na izvršavanju Allahovih naredbi i ostavljaju sve ono što je On Uzvišeni zabranio. Allahovi poslanici nisu slani, niti su Knjige objavljivane osim zbog zaduživanja ljudi naredbama i zabranama. Zbog toga je Allah, subhanehu ve te'ala, izdvojio one pri kojima se nađe ova osobina, strah od Njegove kazne, od većine ljudi koji su malodušni, onih koji kada ih snađe zlo bivaju brižni, dok kada ih zadesi dobro, uzohole se i ne dozvoljavaju sebi pristup: „Čovjek je, uistinu, stvoren malodušan: kada ga nevolja snađe - brižan je, a kada mu je dobro - nepristupačan je, osim vjernika ...“ (*Prijevod značenja El-Me'aridž, 19-22.*) Zatim je od osobina ovih

vjernika spomenuo i strah od Njegove, subhanehu ve te'ala, kazne: „i oni koji od kazne Gospodara svoga budu strahovali“, (*Prijevod značenja El-Me'aridž, 27.*), da bi na kraju spomenuo nagradu koja ih čeka, počast u Džennetu: „oni će u džennetskim baščama biti počašćeni.“ (*Prijevod značenja El-Me'aridž, 35.*)

Strah od Allahove, subhanehu ve te'ala, kazne, vjernika podstiče na djela kojima je Uzvišeni zadovoljan, podstiče ga na 'ibadet samo Njemu, subhanehu ve te'ala, na priznavanje i dokazivanje Njegove jednoće, s potpunom ljubavi i potpunom poniznosti, potpunom iskrenosti. Na drugoj strani, istovremeno, odvraća ga od svega što Allah Svevišnji ne voli, čime nije zadovoljan od: višeboštva, nevjerstva, razvrata i grijeha. Zbog toga On Hvaljeni kao jednu od osobina onih koji će u Džennetu iz pehara kamforom piće začinjeno piti, spominje i strah od Njegove kazne na Sudnjem danu: „Čestiti će iz pehara piti kamforom začinjeno piće“. (*Prijevod značenja El-Insan, 5.*) Nakon toga je spomenuo od njihovih osobina i djela kojima su postigli ovu blagodat i: „Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgodena biti“ (*Prijevod značenja El-Insan, 10.*), a zatim je spomenuo da ih je

učinio sigurnim od onoga čega su se bojali i da im je dao ono što su priželjkivali: „I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati.“ (*Prijevod značenja El-Insan, 11.*) Na drugoj strani, Allah, subhanehu ve te'ala, je onima koji su bili sigurni od Njegove kazne, iako su činili grijehe, pa i najveće, smatrali da ih Uzvišeni i Pravedni neće kazniti, već da će ih nagraditi na drugom svijetu još boljim, takvima je Allah poslao kaznu, a da je nisu ni osjetili: „A zar su sigurni oni koji ružne podmuklosti snuju - da ih Allah neće u zemlju utjerati ili da im neće, odakle ne mogu ni pomisliti, kazna doći, ili da ih neće na putovanjima njihovim kazniti - oni neće umaći! - ili da ih neće malo po malo kažnjavati? Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv.“ (*Prijevod značenja En-Nahl, 45-47.*) Na drugom mjestu u Svojoj Knjizi Uzvišeni Allah pojašnjava da Njegove kazne nisu sigurni osim oni koji su ionako već propali: „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.“ (*Prijevod značenja El-Earaf, 99.*)

Allah, subhanehu ve te'ala, pojašnjava da Mu se sve što je na nebesima i Zemlji pokorava, pada na sedždu, od životinja do meleka. Niko od njih se ne oholi nad 'ibadetom Uzvišenom Allahu, već čine ono što im On naredi -sve to iz straha prema Njemu Uzvišenom: „Allahu se klanja sve živo na nebesima i na Zemlji, u prvom redu meleki, i oni se ne ohole, boje se Gospodara svoga koji vlada njima, i čine o n o š t o i m s e naredi.“ (Prijevod značenja En-Nahl, 49-50.)

Doista, ova osobina vjernika je velika osobina, zbog koje i zaslužuju počast u Džennetu. Kao što su na Dunjaluku iz straha od Njegove, subhanehu ve te'ala, kazne, žurili ka djelima kojima je On Uzvišeni zadovoljan, Uzvišeni Allah zadovoljan njima i njihovim postupcima, iz ljubavi prema njima pruža im u Džennetu Svoje velike počasti. U hadisu Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Ko se bude bojao, žurit će, a ko bude žurio postići će cilj. Zar Allahova roba nije skupa?! Zar Allahova roba nije Džennet?!“ (Tirmizi)

Allah, subhanehu ve te'ala, hvali bogobojazne, one koji strahuju iako čine dobra djela, u potpunosti, koji se boje da njihova djela ne budu primljena, strahuju da nešto nisu propustili iako u potpunosti svoja djela obavljaju: „Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju.“ (Prijevod značenja El-Mu'minun, 57.) Oni i pored svoga vjerovanja, dobročinstva, činjena dobrih djela, strahuju od Allaha, subhanehu ve te'ala, srca su im prestrašena Allahovom kaznom i prijetnjom na Sudnjem danu kada Mu se vrate, pa: „od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru, - oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.“ (Prijevod značenja El-

Mu'minun, 60-61.) Od 'Aiše, radijallahu 'anha, se prenosi da je rekla: „Allahov poslanik! 'I oni koji od onoga što im se daje udjeljuju i čija su srca puna straha ...', je li to onaj koji čini blud, pije alkohol i krade?“ Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je odgovorio: „Ne, kćerko Siddikova! Već je to čovjek koji klanja, posti i udjeljuje bojeći se da mu se to ne primi.“ (Ahmed i Tirmizi) El-Hasan el-Basri,

Enes, r.a., prenosi da je rekao:
 „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao:
 'Na Sudnjem će se danu dovesti džeheemlija, koji je najraskošnije živio na dunjaluku, pa će se staviti u vatru (za jedan trenutak) i onda će mu se reći:
 - O sine Ademov, jesi li ikada doživio kakvo dobro, jesi li ikada imao kakvo zadovoljstvo i življenje? –
 On će odgovoriti: - tako mi Allaha ne, o moj Gospodaru! –
 Zatim će se dovesti dženetlija koji je živio najsiromašnije na dunjaluku, pa će se (samo za trenutak) uvesti u Džennet i onda će mu se reći: - O sine Ademov, jesi li ikada vidio siromaštvo, jesi li ikada bio u poteškoći i neprilici? – On će odgovoriti: - Ne, tako mi Allaha, nikada nisam bio siromašan, niti sam imao poteškoća, niti neprilika.“

Muslim

rahmetullahi 'alejh, je rekao: „Tako mi Allaha! Bili su pokorni, trudili se u tome i bojali se da im se njihova pokornost ne primi. Vjernik je spojio između dobročinstva i straha, dok je licemjer spojio između zla i sigurnosti.“

El-Kadi Husejn prenosi da je njegov učitelj za vrijeme predavanja mnogo plakao. Dizao

bi glavu i govorio: „Koliko li smo nemarni prema onome za što smo stvoreni!“ (Sijer e'alami en-nubela, 17/407)

Ed-Dahhak b. Muzahim kada bi omrknuo, počeo bi plakati. Bio bi upitan: „Šta te je rasplakalo?“ Odgovarao bi: „Ne znam šta je danas uzdignuto od mojih djela.“

Allah, subhanehu ve te'ala, naredio je vjernicima da se boje samo Njega Uzvišenog, da samo strahopoštovanje iskazuju prema Njemu Hvaljenom, pa je rekao: „I ne bojte se njih već se Mene bojte, ako ste vjernici.“ (Prijevod značenja Alu-Imran, 175.) „I samo se Mene bojte!“ (Prijevod značenja El-Bekara, 41.) Zbog toga je strah od Njegove kazne osnova svakog dobra. Ebu-Sulejman ed-Darani je rekao: „Osnova svakog dobra na Dunjaluku i Ahiretu je strah od Allahove, 'azze ve dželle, kazne.“ Istinu je rekao, jer onaj koji strahuje od Allaha, subhanehu ve te'ala, žurit će da učini što više dobrih djela i kloniti se loših, dok oni koji se ne boje Allaha i osjećaju se sigurnim, njihovo stanje stalno će biti promjenljivo: „i ne slušaj onoga čije smo srce nehaljnim prema Nama ostavili koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.“ (Prijevod značenja El-Kehf, 28.)

Onaj ko se ne boji Allaha, od njega će se bojati, jer strah od Allaha, subhanehu ve te'ala, čini čovjeka svjesnim da ga Allah Svevišnji nadzire u svim njegovim stanjima. Ništa ne učini niti ostavi, a da nije svjestan Allahove prisutnosti Njegovim neograničenim znanjem. Strah od Uzvišenog ga podstiče na svaki hajr i odvraća ga od svakog zla, svake propasti i nesreće. Allaha molimo da nas, iz Svoje dobrote i milosti, opskrbi strahom od Njega, subhanehu ve te'ala!

Fitna spava - neka je proklet ko je probudi

Budući da u našoj vjerskoj praksi ima dosta novotarija koje se ne žele ostaviti, neki se danas pravdaju slijeđenjem hanefijskog mezheba, a ako ne pomaže, onda Bosanskog tradicionalnog ili modernog Islama. A oni koji iznose primjedbe na te novotarije, ušutkivaju se optužbama da su vehabije. Dokle će to piti vodu i uspjevati, zavisit će od naroda kada će shvatiti činjenice i naučiti svoj din dovoljno, da bez šubhi sam razumije gdje leži istina. Hanefijski mezheb je nešto drugo od današnje bosanske prakse, a ako je bosanska tradicija mjerilo, svi znamo kakva je praksa naših predaka bila dok partizani nisu vjeru zabranili. Zar stvari po kojima nas najviše prozivate nisu bile prisutne kod naših predaka, prije pedesetak godina!?

Piše: Abdulmelik Oborčak

Već mjesecima usiljeno se vodi medijski rat protiv mladića i djevojaka koji su prihvatili Kitab i Sunnet kao dokaze u vjeri i vodilju u životu. Takve ne-popularno i jednoglasno svi odreda nazivaju: "Vehabijama". Taj naziv ne samo da je prošao usljed složnosti i učestalog ponavljanja, već je proguran i opće prihvaćen, a cilja da bude shvaćen i kod Bošnjačko-Muslimanskog naroda, kao nešto pogrešno i krajnje negativno. No, za utjehu nam je ajet: „Oni žele utrnuti Allahovo svjetlo ustima svojim, a Allah će učiniti da svjetla Njegova uvijek bude, makar krivo bilo nevjernicima.“ (Prijevod značenja: As-Saff, 8. i At-Tewba, 32)

Možda su dobili apetit određenim previranjima u redovima sahve (islamskog buđenja) i nesaglasnosti oko određenih pitanja, te pomislili da će nas svojom hajkom zaplašiti i učutkati!? Al' na njihovu veliku žalost, naše razlike ma kolike bile ne dosežu dotle da sumnjamo u osnove na kojima počiva naša da'va, a to je ispravna akida ehli-sunneta i džemata, dosljedno slijeđenje sunneta u 'ibadetu i životu, te neumoran rad za sveskoliku dobrobit Islama i Muslimana, kako u našoj zemlji i narodu, tako i u cijelom Islamskom Ummetu. A njihova propaganda je tek čvorak na koji se nećemo osvrnuti, jer znali smo mi da njima istina ne miriše još prije nego smo kročili na

ovaj put, i imali smo na umu njihove medije prije nego smo se odredili za ovaj put, i oni su nas pratili i pratit će duž cijelog puta, i znat će se kad budemo stajali pred Uzvišenim Allahom i kad se bude svjedočilo, ko je s kime bio i šurovao, i ko je za čije užje vukao. Varaju se neprijatelji islama u svojoj procjeni, koji su tu i tamo primjetili ponečije prestrujavanje, pa uvijek će neko iskakati iz voza, a neko će se za njega kačiti. To je Allahov sunnet (pravilo), da jedne drugima zamijeni. Da nađe bolje, kada jedni okrenu leđa, tako je bilo od prvog dana - jedni su odustajali, a drugi su se pridruživali.

Sporni i huškački naziv

Niko i nikada prije nas, a kamoli mi, od sljedbenika da've Kitaba i Sunneta, nisu sebe zvali: "vehabijama". Izuzetak je jedino kod pojedinaca, ako su bili u situaciji da budu isprovocirani i nazivani vehabijama, samo zato što slijede dokaz iz Kur'ana i Sunneta, tada bi iz inata neko od njih rekao: "... pa neka smo vehabije." Baš kao što će svaki musliman reći: „Ako praktikovanje islama znači fundamentalizam i vi takve nužno zovete fundamentalistima, onda sam ja fundamentalista. A inače sebe ne zovem fundamentalistom već muslimanom!“ Tako i mi sebe zovemo muslimanima i to nam je pravo ime i dovoljno kao i drugim muslimanima. Ovo znači da kad jedan muftija preko medija tvrdi: "Skupina koja sebe naziva „vehabijama“" da je to netačno, jer nas samo gospodin muftija i slični njemu tako zovu, pošto je ime musliman uvaženo kod običnog svijeta i ne može izazvati željeni huškački efekat, pa je potrebno dati neku stranu etiketu. A muftija prije drugih zna, da mi sebe tako ne zovemo, niti imamo potrebe za bilo kakvim imenom poslije imena koga nam je Gospodar naš dao kada kaže: "... Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, ..." (Prijevod značenja sure El-Hadždž, 78) Davanjem ovog imena žele se omraziti ovi momci i djevojke, jer je ime vehabija i vehabizam od ranije loše predstavljano i korišteno kao smutnja od strane šijja, sufija, orijentalista i svih drugih koji da im se ne prigovara na zastranjenja u akidetu i ibadetu, sa argumentima Kitaba, Sunneta i drugih pomoćnih izvora šerijata. Budući da u našoj vjerskoj praksi ima dosta novotarija koje se ne žele ostaviti, neki se danas pravdaju slijedenjem hanefijskog mezheba, a ako ne pomaže, onda Bosanskog tradicionalnog ili modernog Islama. A oni koji iznose primjedbe na te novotarije, ušutkivaju se optužbama da su vehabije. Dokle će to piti vodu i uspjevati, zavisiće od naroda kada će shvatiti činjenice i naučiti svoj din dovoljno, da bez šubhi sam razumije gdje leži istina. Hanefijski mezheb je nešto drugo od današnje bosanske prakse, a ako je bosanska tradicija mjerilo, svi znamo

kakva je praksa naših predaka bila dok partizani nisu vjeru zabranili. Zar stvari po kojima nas najviše prozivaju nisu bile prisutne kod naših predaka, prije pedesetak godina!? A ako je nešto što je moderno bolje, onda sahra i da'va Sunneta je najfrieškija da'va na našem prostoru. A prije svega ovoga nema pravo niko sebe zvati **islamskom** i uzeti odgovornost za Allahovu vjeru i Muhammedov, sallallahu 'alejhi ve sellem, millet (narod), a ne držati se Allahovih dokaza i Sunneta Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. A ako je tako, onda ne optužimo jedni druge, već sjednimo, pa neka nam presude Allahova Knjiga i Sunnet Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer tu ćemo naći rješenje i dokaze u svemu gdje smo se razišli. Ovaj naziv ne odgovara stvarnosti, pošto mi ne slijedimo Muhammeda b. Abdul-Vehhaba (Allah mu se smilovao), kao ni bilo koga drugog, kao što to rade neki koji slijede nekog od mudžtehida, ili ustanovitelja neke škole ili pokreta, već slijedimo onu vjeru i njeno shvatanje koja datira od riječi: „**Ikre**“, pa do zadnje fetve u današnjici, koja je proistekla iz idžtihada u svjetlu Kitaba i Sunneta. Slijedimo sve ashabe na čelu sa hulefai-rašidinima, sve tabiine na čelu sa njihovim imamima, sve mudžtehide ummeta na čelu sa 4 svepriznata imama u fikhu, slijedimo sve muhakkike (valorizatore) od Nevevija, Ibn-Hadžera, Ibn-Tejmije, Ibnul-Qajjima, Ševkanija, San'anija i ostalih. Njihove riječi su za nas kao i riječi drugih, podložne kritici i uzimanju ili odbacivanju, ako nemaju iza sebe uporišta u čvrstom dokazu iz dva temelja (izvora) ove vjere. Ovoliko je dovoljno da se zna da je to ime nama dato zulumom i da ne odgovara stvarnosti, nego ciljevima onih koji nam ga pripisuju, a inače je od Allahovog zakona na zemlji, da sljedbenike istine uvijek prozovu nekim imenima koja su ispod njihovih vrijednosti, dok ehlul-batil (sljedbenike neistine) nazivaju imenima iznad njihovih vrijednosti. Tako je bilo sa svim poslanicima i tako je dan danas sa svim islamskim pokretima, dok se sve zablude sa kojima dušmani dolaze, upakuju u celofan lažnih privlačnih imena, pa je na pametnom da gleda u suštinu i da ne pada na jeftinu propagandu.

Šta je problem???

Može li iko ustvrditi da takozvane vehabije (ma kakve god vehabije mislili) nisu muslimani i da se njihova čast, mir i životi smiju ugrožavati, te da je to halal!? A za nas, koji smo sinovi svoga naroda i dokazane patriote, državljani BiH, kako može država da nas ne zaštiti kao svoje građane ravnopravne svakom drugom bio on: Bošnjak, Srbin, Hrvat, Jevrej ili bilo koji drugi državljanin BiH? Jesu li se čobani pretvorili u vukove? Ne slijedimo i ne zagovarimo ništa drugo što ne nalažu Kur'an i Sunnet, što je, uostalom, ili bi trebala biti praksa svakog muslimana. Muslimani se ne bi trebali neslagati oko obaveze slijeđenja Kur'ana i Sunneta. Ako nije tako, trebao bi se zapitati svako zašto nije tako, jer nije sporno da je to Islam, koga nam je Allah objavio i Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenio, te ga praktikovali muslimani sve do danas i radit će to do Sudnjega dana. Ko može osporiti da to nije pravi islam ili da ova da'va nije na tome? Ako ikoga od pripadnika ove da've primjetite da govori ili radi suprotno Kitabu i Sunnetu, korigujte ga njima, biće vam zahvalan. A bio ili ne, vi ćete biti u pravu ako je Kitab i Sunnet na vašoj strani. Nas raduje da uzimate Kur'an i Sunnet za mjerilo i to smatramo ispravnim, a ne vlastito shvatanje Kitaba i Sunneta. Dakle, ako šta ima sporno kod nas ili između nas i vas, dodite da nam Kur'an i Sunnet presude, jer je u njima Allahov i Poslanikov zakon, koji je po sve nas obavezujući i pred kojim moramo poviti svoje glave. A ako odbijemo da to učinimo, onaj ko odbije je zalim i krivac. Čak i manje mesele poput: brade, nikaba, ne puštanja odjeće za muškarce ispod članaka, na kojima nam silno zamjerate, za nas su proistekle iz Sunneta, nisu izmišljene od nas, niti su uzete od nemuslimana kao moda. Možemo o njima tražiti propis i osvjedočiti se jesu li Uputa Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, umjesto da ih odbacujemo, napadamo i ismijavamo. Na kraju krajeva ako su za nas Sunnet, a za vas ne, na osnovu svačijeg shvatanja islama, molimo za malo tolerancije i uvažavanja drugoga i drugačijega, kojega vam ne fali ni prema **Nastavak na sl. strani --->**

kome osim prema nama, pogotovo kada je taj drugi za sebe siguran da samo slijedi Sunnet Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Pobrkana i poremećena mjerila

Ovo je bilo onima koji kažu da se drže islamskih načela, dok onima što su im popovi bili šejhovi i koji u vjeri ne prihvataju ništa, što eventualno drugima ne miriše, moramo reći: „Ako ćemo se zbog stvari potvrđenih u našoj vjeri stidjeti svojih komšija nemuslimana, možemo ih se stidjeti i zbog mahrame, ezana i sedžde (što je već praksa nekih koji se čak i imena svoga stide), tako da to otpada kao mjerilo.“ Možemo i mi njima zamjerati u njihovoj vjeri šta hoćemo, ali to ne pije vode, nama je svejedno da li oni nikada ne izlazili iz crkava ili nikada u njih ne ulazili, da li sprovodili sto posto svoje vjere ili je uopšte ne sprovodili, pa zašto i oni nas ne

ostave na miru!? Ko je tu onda tolerantan i ko pripada slobodarskom svijetu, onaj kojega se ne tiče kako se drugi odnosi prema svojoj vjeri ili onaj koji se stavio za tutora drugima i kroji mu šta ima, a šta nema pravo primjeniti od svoje vjere na sebi. Prisjetimo se samo trubljenja na sve strane od čelnika drugih vjera o famoznoj islamizaciji muslimana, kao da muslimani trebaju biti deislamizirani. Ja nemam sumnje da je to ono što oni žele i što je njihova misija u odnosu na nas. Ukoliko su pak razlog strane sile, koje islam ne vole, neka nam izvinu ali onaj ko ne voli Islam, ne voli mu ni ime, niti da bilo šta od njega ostane, te će se boriti protiv njega dok god išta od njega bitiše, a najbolji otpor takvima jeste podizanje limita u svojim vjerskim slobodama i njenoj primjeni. Ako ih smatramo prefinjenim i učtivim, pa im od sebe udovoljavamo, a ne iz straha od njih i njihove kritike, pardon, ali uvažavanje mene i moje vjere znači uvažiti nas kakvi jesmo, pogotovo ako takav mora biti za hatar svoga Stvoritelja i Gospodara.

Naravno, istina je da neprijateljima ne odgovara jak iman i čvrsta vjera, te njeno kako poznavanje tako prakticiranje i pozivanje u nju. Bez vjere i spremnosti na žrtvu u ime Allaha će nas lahko poklati, pijane i ustravljene kada god to htjednu. A šta smeta onda našima? Da li se boje za gubitak povlastica i naviknutih privilegija? Je li im žao lagodnog života, kojega bi da im ne remeti oživljavanje Islama i sve što nosi sa sobom, jer kada nastupi buđenje prekida se spavanje? Je li neprihvatljivo prestati biti neupitan autoritet u vjeri, bez obzira koliko znao, šta govorio i kako živio? Mislim da tu negdje blizu leži zec. Ukoliko ih brinu naše taktičke greške i nezrelost u nekim postupcima, pa to se liječi očinskim i bratskim dijalogom i savjetovanjem, ako smo braća u vjeri. Takođe naši stariji, zvaničnici, koji su sretni zbog naše zagrijanosti za vjeru, mnogo su zabrinuti za posljedice naših grešaka, a nisu zabrinuti našim sataniziranjem, linčovanjem i davanjem na odstrel onima koji za to imaju veliki apetit.

Da li ste znali?

Da li ste znali da je žena, ukoliko dobije hajz, nakon što nastupi neko od namaskih vremena i ona ne obavi namaz prije nego što dobije hajz, obavezna kada se očisti da naklanja dotični namaz.

(Ibn Usejmin, Fetava el-mer'eti, 25. str.)

Da li ste znali da prenošenje krvi sa žene na dijete mlađe od dvije godine ne uzima propis dojenja i onoga što ono povlači za sobom. Uzimanje nadoknade za darovanu krv nije dozvoljeno osim u prijeko potrebnim situacijama, dok je dozvoljeno kao hediju ili nagradu dati novac darovaocu krvi.

Poslanik kao uzor i njegovo slijedenje

Šejhu-l-Islam Ibn-Tejmijje kaže: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bio imam ovoga ummeta. On je taj koji je bio sudija u svom ummetu, on je taj koji se borio sa njima, on je taj koji je sprovodio zakone, on je taj koji je vraćao prava obespravljenima, on je taj koji ih je predvodio u namazu. On će se slijediti u svemu ovome. Pa onaj koji predvodi namaz ili predvodi ljude na hadždžu, on će mu u tome biti uzor. Vođa u borbi treba da vidi kako se on ponašao u borbi, pa da ga u tome slijedi. Isto tako onaj koji provodi zakone ili onaj koji sudi ili onaj koji daje fetve, treba u tome da njega slijedi. (*Medžmuetu-l-Fetava*, 22/323)

Piše: Suad Drpljanin, prof.

Po svojoj prirodi ljudi imaju potrebu za uzorima. Uzimanje nekoga za uzor je stanje u kojem se čovjek nalazi kada slijedi drugog, bilo u dobru ili zlu. Uzvišeni Allah, dželle ša'nuhu, kao što stoji u prijevodu značenja, kaže: „Vi u Allahovom poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu, i koji često Allaha spominje.“ (*El-Ahzab*, 21) Vidimo da Allah, dželle ša'nuhu, kaže da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, vjernicima divan uzor, znači ako postoji dobar uzor onda postoji i loš uzor. Uzimanje Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, za uzora znači slijedenje Poslanika u svim stvarima koje se tiču vjere, bilo da su te stvari sitne ili krupne. Allah, dželle ša'nuhu, takođe kaže, kao što stoji u prijevodu značenja: "Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo da po svom nahođenju postupe. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s pravog puta." (*El-Ahzab*, 36) Ovo se odnosi na sve muslimane općenito, a da'ije posebno. Oni moraju da u svom pozivanju ljudi u islam, uzmu sebi Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, za uzora i da slijede njegov sunnet u da'vi. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je

najveći uzor svima onima koji pozivaju u Allahovu, dželle ša'nuhu, vjeru i svim muslimanima u svakodnevnom životu. Njegov, sallallahu 'alejhi ve sellem, put je put spasa od svakog zla i uspjeh u svakom dobru. Allah, dželle ša'nuhu, je učinio Svoga Poslanika upućivačem i svjetiljkom koja sija svim ljudima širom svijeta. Uzvišeni Allah, dželle ša'nuhu, kao što stoji u prijevodu značenja, kaže: „O vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, da - po Njegovom naređenju - pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija.“ (*El-Ahzab*, 45-46) U tminama neznanja trebamo se vratiti i upoznati s njegovim, sallallahu 'alejhi ve sellem, sunnetom, pa koliko ga budemo slijedili, toliko ćemo biti uspješni i ponosni.

Poslanik je uzor svim vjernicima

Allah, dželle ša'nuhu, kaže, kako stoji u prijevodu značenja: "Reci: 'Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog - jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!'"

(*El-Kehf*, 110,.) Ljubav prema Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, treba da bude veća od ljubavi prema sopstvenoj djeci ili od ljubavi prema roditeljima ili svim ostalim ljudima. Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Neće biti pravi vjernik onaj koji me ne bude više volio od svoje djece, svojih roditelja i svih ostalih ljudi.“ (*Muttefekun alejh*) Ova iskrena ljubav prema Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, zahtjeva da se on slijedi u svim stvarima vjere i da se uzme kao uzor u svakodnevnom životu. Uzvišeni kaže, kao što stoji u prijevodu značenja: „Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!' - a Allah prašta i samilostan je.“ (*Alu-Imran*, 31) Isto tako Allah, dželle ša'nuhu, kaže, kako stoji u prijevodu značenja: „Ti ono što ti Gospodar tvoj objavljuje slijedi - drugog boga osim Njega nema - i mnogobošce izbjegavaj.“ (*El-En'am*, 106) A zabranio je da se slijede strasti, pa obraćajući se Davudu, 'alejhis-selamu, Uzvišeni kaže: „O Davude, Mi smo te namjesnikom na zemlji učinili, zato sudi ljudima po pravdi i ne povodi se za strašću da te ne odvede s Allahova puta;

Nastavak na sl. strani --->

one koji skreću s Allahova puta čeka teška patnja na onom svijetu zato što su zaboravljali na Dan u kome će se račun polagati.“ (Prijevod značenja Saad, 26) Dakle, stvarnost uzimanja Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, za uzor je: slijeđenje Objave koja mu je spuštena i čvrsto držanje za Sunnet sa kojim je došao.

Poslanik je poslat svim narodima

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mora biti uzor, svakome onome ko poziva Allahu, dželle ša'nuhu, u akidi (vjerovanju), u 'ibadetima, u ophođenju sa drugima i u svim sferama života. Iz svega ovoga izuzima se samo ono što je striktno vezano za Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, poput dozvole ženidbe sa više od četiri žene i tome slično. Posljednja objava je specifična po tome što se obraća svim ljudima, a ne samo jednom određenom narodu, kao što je to bio slučaj sa prijašnjim objavama. Isto tako specifična je i zato što obuhvata sve sfere života. Allah, dželle ša'nuhu, govoreći o tome kako je ovo objava namijenjena svim narodima kaže: „Mi smo te poslali svim ljudima da radosne vijesti donosiš i da opominješ, ali većina ljudi ne zna, i govore: 'Kad će već jednom ta prijetnja, ako istinu govorite?'“ (Prijevod značenja Seba', 28-29) Isto tako Uzvišeni kaže, kako stoji u prijevodu značenja: „Neka je uzvišen Onaj Koji robu Svome objavljuje Kur'an da bi svjetovima bio opomena.“ (El-Furkan, 1) A govoreći o tome kako Kur'an obuhvata i objašnjava sve sfere ljudskog života Allah, dželle ša'nuhu, u kaže: „A šta će biti onog Dana kad protiv svakog naroda dovedemo po jednog svjedoka, od njega samog, i tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih! Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju.“ (Prijevod značenja En-Nahl, 89) Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je taj koji je prenio objavu od svoga Gospodara, kao što On Uzvišeni potvrđuje: „Mi smo i prije tebe samo ljude kao poslanike slali i objavljivali im - pitajte sljedbenike Knjige ako ne znate - jasne dokaze i knjige. A tebi objavljujemo Kur'an da bi objasnio ljudima ono što im

se objavljuje, i da bi oni razmislili.“ (Prijevod značenja El-Ankebut, 43-44) Šejhu-l-Islam Ibn-Tejmijje kaže: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je bio imam ovoga ummeta. On je taj koji je bio sudija u svom ummetu, on je taj koji se borio sa njima, on je taj koji je sprovodio zakone, on je taj koji je vraćao prava obespravljenima, on je taj koji ih je predvodio u namazu. On će se slijediti u svemu ovome. Pa, onaj koji predvodi namaz ili predvodi ljude na hadždžu, on će mu u tome biti uzor. Vođa u borbi treba da vidi kako se on ponašao u borbi, pa da ga u tome slijedi. Isto tako onaj koji provodi zakone ili onaj koji sudi ili onaj koji daje fetve, treba u tome da njega slijedi. (Medžmuetu-l-Fetava, 22/323)

Poslanik kao uzor u čišćenju duše

Čišćenje duše se postiže 'ibadetima, kako farzovima tako i sunnetima. Ono je prioritet i veoma važan detalj u da'vi i odgoju, kako sebe tako i drugih. Svaki da'ija treba o tome da vodi računa, kako bi postao u potpunosti pokoran svome Gospodaru u svim naredbama i zabranama. Ako ovo postigne i ovako očisti svoju dušu, onda će mu pozivanje drugih u Allahovu, dželle ša'nuhu, vjeru biti mnogo lakše. Allah, dželle ša'nuhu, kaže, kao što stoji u prijevodu značenja: „On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoy zabludi, i drugima koji im se još nisu priključili - On je Silni i Mudri.“ (El-Džumu'a, 2-3) Iz spomenutog ajeta vidimo da je Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, zadatak i pored ostalih bio i taj da očisti svoje ashabe (drugove) od svih loših osobina i djela. Svima nam je poznato da je upravo Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, bio taj koji je najviše svoga vremena provodio u 'ibadetu i obračunu sa svojom dušom, iako mu je bilo sve oprošteno. Jedan od najvećih problema sa kojima se da'va susreće u današnjem vremenu je taj da se njome bave oni koji nisu sposobni niti spremni da se njome bave. Mnogi od njih nemaju znanja, a neki imaju ali veoma malo. Takvi ne vode računa o sebi, o

sopstvenom pročišćavanju, niti o odgoju prvo samih sebe. Pozivaju u islam, a oni su ti koji su najpreči da budu pozivani zbog njihovog nepoznavanja islama i zanosa koji se temelji na emocijama i na neznanju.

Poslanik kao uzor u lijepom moralu i ponašanju

Da'va je velika obaveza koju je preuzeo onaj koji se bavi pozivanjem. Da bi ispunio ovu obavezu, kako treba, da'ija se mora okititi lijepim ponašanjem i moralom. U ovome mu, naravno, mora kao uzor biti Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer je njegov moral i njegovu čud pohvalio Gospodar svih svjetova Koji je rekao: „... jer ti si, zaista najljepše čudi“ (Prijevod značenja El-Kalem, 4) U njemu su se spojile sve najljepše osobine koje je ikada i jedan čovjek posjedovao. Zato svaki da'ija mora da vodi računa o svom ponašanju i moralu, kako bi ljudi prihvatili od njega to u šta ih on poziva. A upravo Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je svakome najbolji primjer za to.

Poslanik kao uzor u metodama da've

Metode i stilovi pozivanja ljudi su mnogobrojni. Svaki da'ija mora da zna koga poziva i kakvo je njegovo stanje u kojem se nalazi. Isto tako mora da poznaje specifičnosti vezane za mjesto i vrijeme u kojima poziva ljude u islam (o ovome ćemo pisati u narednim brojevima inšaAllah). O svim ovim metodama u da'vi može se saznati izučavanjem Poslanikovih, sallallahu 'alejhi ve sellem, načina pozivanja ljudi u islam i on u tome mora biti uzor svakom da'iji. Allah, dželle ša'nuhu, kaže, kako stoji u prijevodu značenja: „Reci: 'Ovo je put moj, ja pozivam k Allahu, imajući jasne dokaze, ja, i svaki onaj koji me slijedi, i neka je hvaljen Allah, ja Njemu nikoga ne smatram ravnim.“ (Jusuf 108) Dakle, on je bio taj koji je pozivao ljude sa jasnim dokazima, znanjem i oštroomnošću. Nijedan metod da've ne može biti uspješan osim onog metoda kojeg je prakticirao najodabraniji čovjek. Molim Allaha, dželle ša'nuhu da nas učini od onih, kojima će Poslanik biti uzor u svemu. Amin!

VAŽNOST ISPUNJENJA EMANETA

U vezi sa emanetom je i to da se upravljanje poslovima i ljudima preda onima koji su bogobojažni i povjerljivi, te sposobni za njihovo obavljanje. U predaji od Ebu-Hurejre stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao jednom beduinu: „Kada se izgubi povjerenje (emanet) očekuj Sudnji dan. Upitao je: „A kako će se izgubiti?“ Odgovorio je: „Kada se dadne vođstvo onima koji nisu za to, očekuj Sudnji dan!“ (Buhari)

Piše: Ahmed Džinović, prof.

Islamski učenjaci pod emanetom smatraju ispunjavanje obaveza, pokornost ili cjelokupnu vjeru. Tako Mudžahid, Hasan el-Basri i drugi kažu: "Emanet su obaveze." Drugi smatraju da je on pokornost, a neki kažu da je on vjera ili namaz. Ibn-Kesir je u svome „Tefsiru“ rekao: „Sve ove riječi nisu suprotstavljene, već se svode na to da je emanet obaveza i prihvatanje naredbi i zabrana pod za njih važećim uvjetom, a on glasi: Ko ih izvrši bit će nagrađen, a ko ih ostavi zaslužuje da bude kažnjen. Čovjek ga je prihvatio, uprkos svojoj slabosti i neznanju, izuzev onih koje Allah uputi i podrži, neka nam je Allah na pomoći.“ Ovo je rekao tumačeći Allahove, subhanehu ve te'ala, riječi: „Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek - a on je zaista prema sebi nepravedan i lakomislen.“ (Prijevod značenja El-Ahzab, 72)

Sve što je čovjeku došlo od strane Allaha, subhanehu ve te'ala, ili povjereno od strane ljudi smatra se emanetom. Stoga, islam stavlja svaki emanet u usku vezu sa vjerovanjem čovjeka i njegovim ponašanjem, i za to ga poziva na

Allahu, subhanehu ve te'ala, i prema drugim ljudima. Tako trgovac neće varati, niti kamatu uzimati, niti zelenašiti. Svaki radnik će iskreno pristupiti svome poslu. Sudac će se pridržavati Allahovih zakona, a vladari će provoditi Allahov zakon. Allah, subhanehu ve te'ala, je naredio izvršavanje povjerenih stvari: „Allah vam doista naređuje da emanete date onima kojima pripadaju.“ (Prijevod značenja En-Nisa', 58.) Ibn-Kesir u tumačenju ovoga ajeta kaže: „To obuhvaća sve stvari i poslove od povjerenja kojima je obavezan čovjek, počevši od prava Uzvišenog Allaha prema Svojim robovima (kao što su namaz, zekat, post, kefareti-otkupnine, zavjeti i druge obaveze koje su čovjeku povjerene i za koje robovi ne znaju), do prava ljudi jednih prema drugima (kao što su: ugovori, stvari na čuvanju i drugo što povjeravaju jedni drugima bez dovoljnog uvida u to), a što je Allah naredio da se izvrši. Ko to ne učini na ovome svijetu, od njega će se nadoknaditi na Sudnjem danu...”

odgovornost, te mu je naređeno da taj emanet sačuva i pravovremeno ga ispuni. Time emanet utiče da se u društvu odgaja pojedinac, čime će svaki njegov član valjano ispunjavati svoje obaveze prema

Nastavak na sl. strani --->

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Biće nadoknađena prava onima kojima pripadaju na Sudnjem danu, pa će se ovcu bez rogova dati od one koja je imala rogove!" (Muslim) Šejh El-'Usejmin, Allah mu se smilovao, je u komentaru ovoga hadisa rekao: "Na Sudnjem danu Allah će presuditi između ove dvije ovce i namirit će se pravo ovcu bez rogova od one koja je imala rogove, a to su životinje koje nemaju razuma i ne shvataju. Međutim, Allah, 'azze ve dželle, je Pravedni, i htio je da pokaže Svojim robovima savršenstvo svoje pravednosti čak ako se radi i o životinjama, pa kakav je tek slučaj što se tiče ljudi!" (Šerh Rijadis-Salihin, 2/40)

Ibn-Kesir u svome "Tefsiru" bilježi predaju koju Ibn-Džerir prenosi od Abdullaha b. Mes'uda, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Pogibija na Allahovom putu čisti sve grijeh - ili je rekao - čisti sve osim emaneta. Onaj koji je imao nekakav emanet, bit će doveden i bit će mu rečeno: 'Isporuči svoj emanet!' On će reći: 'Kako, Gospodaru, kada je dunjaluk već prošao!' Ponovo će mu biti rečeno: 'Isporuči svoj emanet!', pa će reći: 'Kako, Gospodaru, kada je dunjaluk već prošao?' Tada će reći: 'Vodite ga u džehennemsku provaliju!', pa će biti odveden u nju. Strovalit će se do njenog dna i tamo će emanet naći kakav je i bio, pa će ga ponijeti na vratu i ispeti se sa njim na rub Džehennema i kada vidi da je već izašao, okliznut će mu se noga i zauvijek će pasti u njega." Čuvanje povjerenja u jednoj zajednici ukazuje na pobožnost. Kada nestane emaneta nestaje i pobožnosti. Na ovo ukazuje i hadis Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kojeg prenosi Ibn-Omer: "Nema vjere onaj u koga nema povjerenja." (Et-Taberani) Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je prevaru

ubrojao u znakove licemjerstva: "Ko ima tri stvari on je licemjer, pa makar i postio, klanjao i tvrdio da je musliman: kada govori slaže, kada obeća iznevjeri i kada mu se nešto povjeri prevari." (Muttefekun 'alejh Omer, radijallahu 'anhu, čovjeka nije ocjenjivao poštenim na osnovu njegova namaza, nego je pitao o načinu njegova ophođenja prema ljudima. Govorio bi: "Jesi li s njim trgovao..." Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Ispuni emanet prema onome ko ti ga je povjerio, a onoga ko te prevario ti nemoj varati." (Ahmed, Et-Tirmizi i dr.) Time je svoj ummet uputio na izvršavanje i čuvanje emaneta sa svim ljudima, bili vjernici ili ne. Ova predaja ukazuje na veličanstvenost islama i veličinu njegovih učenja. Nasuprot emanetu stoji prevara koja je loš način ophođenja i koja ukazuje na neodgoj i lošu etiku. Zato je Allah, subhanehu ve te'ala, vjernicima zabranio prevaru: "O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno emanete ne proigravajte." (Prijevod značenja El-Enfal, 27) U vezi sa emanetom je i to da se upravljanje poslovima i ljudima preda onima koji su bogobojažni i povjerljivi, te sposobni za njihovo obavljanje. U predaji od Ebu-Hurejre stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao jednom beduinu: „Kada se izgubi povjerenje (emanet) očekuj Sudnji dan. Upitao je: „A kako će se izgubiti?“ Odgovorio je: „Kada se dadne vođstvo onima koji nisu za to, očekuj Sudnji dan!“ (Buhari)

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je najavio gubljenje emaneta, što u širem značenju ukazuje na blizinu Kijametskog dana. Imam Buharija bilježi predaju od Huzejfe koji veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je ispričao dva hadisa. Jedan od njih sam

doživio, a očekujem drugi. Rekao mi je da je emanet spušten u korijene ljudskih srca, zatim su naučili iz Kur'ana i Sunneta. Govorio nam je o njegovom gubljenju i rekao: "Čovjek će zaspati i emanet će mu biti istrgnut iz srca, a ostat će trag od njega poput pjeg. Potom će zaspati pa će mu se ponovo istrgnuti, a ostat će trag poput mjehura, poput žeravice koja ti se okotrlja na nogu, te se potprišti i vidiš nateklinu, a u njoj nema ništa. Ljudi će međusobno trgovati, a skoro niko neće ispunjavati emanet, pa će se reći: 'U tom i tom narodu ima povjerljiv čovjek', i reći će se za čovjeka: 'Kako je razborit, pametan i postojan', a u srcu neće imati imana ni koliko zrno gorušice."

Danas smo uveliko svjedoci ispunjenja ovoga hadisa, jer je danas najpametniji i najbolji onaj koji se zna „snaći“ u svim situacijama, bez obzira da li to bilo na haram ili halal način, da li imao vjere i emaneta ili ne. Takvi dobivaju položaje i takvima se predaje upravljanje poslovima i ljudima, čak i u muslimanskim sredinama, pa zar je čudno ovakvo stanje kroz koje prolazi ovaj ummet. Takvi ne čuvaju emanet prema Allahu, subhanehu ve te'ala, pa kako onda da ga čuvaju u odnosima sa ljudima. Takođe, svjedoci smo da mnogi koji izdaju fetve (vjerskoppravna rješenja) ne ispunjavaju emanet koji su preuzeli na sebe, izdavajući fetve koje nemaju uporište i utemeljenje u šerijskim tekstovima i izvorima. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Ko dadne fetvu bez znanja, njemu pripada grijeh, i ko svog brata posavjetuje znajući da taj savjet nije ispravan, prevario ga je." (Prenose Ebu-Davud i El-Hakim s dobrim lancem prenosilaca) Molim Allaha, subhanehu ve te'ala da popravi naše stanje.

Da li ste znali?

Da li ste znali da nije dozvoljeno ženi da oblači periku, pa makar i samo pred svojim sprugom kako bi mu se uljepšala, jer je u tome poistovjećivanje s nevjericama, a ima i propis produžavanja kose.

(Stalna komisija za fetve)

Sudnji Dan i njegovi predznaci

Ebu Hurejre, radijallahu 'anh, prenosi da je jedan čovjek rekao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"Kada će nastupiti Posljednji dan? Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odgovori: 'Kad nestane povjerenja među ljudima, očekuj Posljednji dan.'* Čovjek opet upita: *'Kako će nestati povjerenja među njima?'* *'Kad se odgovorne funkcije povjere onima koji ih ne zaslužuju, očekuj Posljednji dan.'*" (Buharija, Kitab el-İlm)

Piše: Ishak Ahmetović, prof.

Iman - vjerovanje u Posljednji dan je peti temelj islamskog vjerovanja kojeg ne smije zanijekati niti jedan iskreni vjernik. Vjerovanje u Sudnji dan je, dakle, jedan od osnovnih temelja islamskog vjerovanja. Zbog toga je veoma bitno dobro poznavati tematiku ovog islamskog vjerovanja, a koje nam govori o onim stvarima koje su nama teška za pojmiti, a isto tako našem neukom razumu, nejasnim za shvatiti. Onaj ko bude vjerovao u sve ono što se govori iz Kur'ana i vjerodostojnih Poslanikovih, sallallahu 'alejhu ve sellem, predaja o Posljednjem-Sudnjem danu je vjernik. Dok, s druge strane svaki onaj ko ga bude zanijekao, pa makar u sve druge islamske propise bude vjerovao, za takvog se ne može reći da je vjernik.

Dokaz za ovo je slijedeći kur'anski ajet u kojem se kaže: „O vjernici, vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova i u Knjigu koju On Poslaniku Svome objavljuje, i u Knjigu koju je objavio prije. A onaj ko ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u Knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet - daleko je zalutao.” (Prijevod

značenja En-Nisa, 136.) U vjerovanje u Posljednji dan ulazi vjerovanje u njegove predznake koji će se neminovno desiti. Vjerovanje u njega znači i vjerovanje u smrt i ono što dolazi poslije nje, kao što su: iskušenja u mezaru, te patnje i uživanja u njemu, puhanje u Sur-rog, izlazak stvorenja

(put preko Džehennema), havd (Dženetski izvor) i še-fa'at (Poslanikovo, sallallahu 'alejhu ve sellem, zagovaranje), te vjerovanje u Džennet i njegove nagrade kao i vjerovanje u Džehennem i njegove patnje, strahote i sve što je Allah, subhanehu ve te'ala, u njima pripremio za njihove stanovnike. (El-İman, od Dr. Ne'im Jasina, str. 111.) Kur'an Časni, često spominje Posljednji dan i u svakoj prilici upozorava na njega i ono što dolazi sa njim. Vjerovanje u Posljednji dan je veoma važan pojam za sve ljude, a dokaz tome je i to, što Kur'an često vjerovanje u Allaha Svevišnjeg veže sa vjerovanjem u Posljednji dan. U prijevodu značenja slijedećeg ajeta stoji: " ... čestiti su oni koji

vjeruju u Allaha i u onaj svijet ..." (El-Bekare, 177.) Zatim: "Borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allaha i u onaj svijet." (Prijevod značenja Et-Tevba, 29) Svaki pravi musliman vjeruje

Nastavak na sl. strani --->

iz kabura (tj. proživljenje). Vjerovanje u Posljednji dan, takođe, znači vjerovanje u sve ono što će se desiti na mjestu stajanja na Sudnjem danu, kao što su grozote i strahote, okupljanje ljudi na mjestu polaganja računa, dijeljenje knjiga ljudskih djela i stavljanje na vagu. Vjerovanje u Posljednji dan znači i vjerovanje u Sirat

da život na ovome svijetu ima svoj kraj i da on ne traje vječno. Allah, subhanehu ve te'ala, kao što stoji u prijevodu značenja slijedećeg ajeta, kaže: **"Sve će, osim Njega propasti! Samo On će suditi i Njemu ćete se vratiti."** (El-Kasas, 88) Umiranje i nestajanje ljudi, svakome razumnom insanu je danas očito i vidljivo. Pa, kao što umiru ljudi, isto tako umiru i nestaju biljke i životinje. Kao što izlazak Sunca vodi njegovu zalasku, tako isto i rađanje vodi njegovom nestanku tj. umiranju. Kao što umiru ljudi, biljke i životinje, isto tako umiru i izu-miru čitavi narodi. Koliko naroda znamo iz povijesti svijeta, kojima se danas ni trag više ne zna, jer su već odavno nestali. Pa tako, kao što biljke i životinje imaju svoj kraj, tako i cijeli svemir ide svom završetku. Sve što je nastalo, i što ima svoj početak, prirodno je da će jednog dana nestati i da će doživjeti svoj kraj.

Predznaci Posljednjeg dana

Svaki pravi istinski musliman-vjernik u Allaha Svevišnjeg, dužan je vjerovati u predznake Posljednjeg dana o kojima nam govori naš Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u vjerodostojnim hadisima. Predznaci Posljednjeg dana se dijele na male i velike. Što se tiče malih predznaka - oni uglavnom govore o pokvarenosti ljudi u zadnje vrijeme, neredima koji će se među njima desiti, a poneki o Allahovoj uputi. Velikih predznaka se u po-jedinim hadisima spominje deset, kao što je hadis **Huzejfe b. Useid el-Gaffarija** u kome se kaže: "Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas je zatekao kako ponavljamo pojedine lekcije, pa je upitao: **"Šta to učite?"** - Lekciju o Posljednjem danu! - odgovorili smo. On reče: **"Posljednji dan neće nastupiti sve dok prije njega ne vidite deset predznaka!"** Spomenuo je Duhan, Dedždžala, Ed-Dabe (misli se na veliku životinju), izlazak Sunca sa zapada, silazak 'Isaa, 'alejhisselam, sina Merjemina, Je'džudž i Me'džudž, (misli se na jedan narod) tri potresa: na istoku, na zapadu i na arapskom poluotoku, a zad-nja od njih će biti vatra koja će se pojaviti u Jemenu i potjerati ljude na mjesto obračuna." (Muslim: Kitab El-Fiten ve ešratu sa'ah)

Mali predznaci Posljednjeg dana

Što se tiče malih predznaka Sudnjeg dana, njih ima jako puno, a ovdje ćemo spomenuti samo neke od njih:

- Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Ja sam poslan, a do Posljednjeg dana je ostalo samo toliko kolika je razlika između ova dva prsta - pa je ispružio kažiprst i srednji prst."* (Buharija: Kitab et-tefsir el-Kur'an, Muslim: El-fiten ve ešratu sa'ah) Kao što vidimo iz ovoga hadisa, i sam Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, je jedan od predznaka Posljednjeg dana obzirom da je on posljedni Allahov poslanik.
- U poznatom hadisu Džibrila, 'alejhisselam, upitan je Allaha-v Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, o Posljednjem danu, na šta je on odgovorio: *"Upitani ne zna ništa više od onoga koji ga pita, ali ću te obavjestiti o njegovim predzncima: kada žena (majka) rodi sebi zapovjednika, kada vidiš bosonoge, neobučene, siromašne pastire da se natječu u gradnji visokih zgrada."* (Buharija: Kitab El-Iman)
- Poslovanje kamatom: Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Doći će vrijeme kada niko od ljudi neće ostati, a da neće jesti kamatu, i onaj ko je ne bude jeo zahvatiće ga prašina od nje"* (Ebu Davud: Kitab el-Buj'u, Ibn Mađže: Kitab et-Tidžarat)
- Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Neposredni predznaci Posljednjeg dana su: - pozdravljanje posebnih ljudi, naglo širenje trgovine, tako da će žena morati pomagati čovjeku u poslu, kidanje rodbinskih veza, često upotrebljavanje olovke, pojava krivog i skrivanje istinitog svjedočenja."* (Ahmed: Musned El-mukessirin min es-sahabe)

- Pozdravljanje uz prokletstvo i međusobno oponašanje muškaraca i žena: Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Moj će ummet imati lijep sistem sve dok se u njemu ne pojavi troje: - nestanak znanja, pojava vanbračne djece i pojava prokletnika! A ko su prokletnici - upitaše prisutni. "To su ljudi koji će se pojaviti u pretkijametsko vrijeme, a pozdravljajući se prokletstvom! - odgovori Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem."* (Ahmed u Musnedu)
- Enes, radijallahu 'anh, kaže: "Ispriću vam jedan hadis koji vam ne može ispričati niko osim mene. Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da kaže: *"Od predznaka Posljednjeg dana je: Bit će malo znanja a pojavice se neznanje i zinaluk (lopovluk i nepoštenje) i biće mnogo žena a malo muškaraca, tako da će na pedeset žena biti jedan čovjek."* (Buharija: Kitab El-ešribe, Tirmizi: Kitab El-fiten, Ahmed, Musned El-mukssirin)
- Ebu Hurejre, radijallahu 'anh, prenosi da je jedan čovjek rekao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"Kada će nastupiti Posljednji dan?"* Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odgovori: *"Kad nestane povjerenja među ljudima, očekuj Posljednji dan."* Čovjek opet upita: *"Kako će nestati povjerenja među njima?"* Kad se odgovorne funkcije povjere onima koji ih ne zaslužuju, očekuj Posljednji dan." (Buharija, Kitab el-Ilm)
- Ebu-Hurejre, radijallahu 'anh, takođe prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Neće nastupiti Posljednji dan dok muslimani ne povedu bitku protiv jevreja, kada će ih muslimani tako pobiti da će se jevreji sakrivati za drvo i kamen, ali će svako drvo i kamen progovoriti: O muslimanu, o Allahov robe, evo jevreja, sakrio se iza mene, dodi pa ga ubij, izuzev drveta garkad, jer je ono jevrejsko drvo!"* (Muslim, Kitab el-Fiten ve ešratu sa'ah)

Čija je džuma ispravna?

Čudna je stvar kako neki proglašavaju džume koje nije odobrila IZ ništavnim, dokazujući to šartom – dozvole vladara. Da ovo nije tačno navesću tri argumenta: Prvi je da dozvola vladara nije šart za valjanost džume, na što upućuje postupak ashaba, drugi je da možemo postaviti pitanje - ko je IZ-u dao dozvolu za obavljanje džume jer oni nisu vlast, a postojeća vlast nije islamska i treći je da po hanefijskom mezhebu ako nema vladara muslimana, kao što je slučaj kod nas, ljudi trebaju sami sebi organizovati džume, a to je ono što su uradili oni koji klanjaju džume bez dozvole IZ-a

Piše: Zijad Ljakić, prof.

U zadnje vrijeme sa fantomom „vehabizma“ je pokrenuto i pitanje klanjanja džume-namaza bez odobrenja. Tako da su neki, za koje kažu da su učenici, davali fetve o neispravnosti džume bez dozvole IZ-a, dok su drugi stišavali situaciju iznoseći tekstove hanefijskih pravnika da je šart valjanosti dozvola vladara, treći su to negirali argumentirajući da nema dokaza za to, četvrti poštuju šartove mezheba imajući u vidu da islamski pravници ne govore iz have, jer svako ima svoje dokaze, petima se gubi tlo pod nogama kada pokušaju razabrati šta su učenjaci o svemu tome rekli. Govoreći o ovoj temi nije mi namjera nagingati ovoj ili onoj strani nego reći ono što smatram da je najbliže istini. Ovoj temi pristupam sa dva kriterija:

- Da kada se učenjaci razidu po nekom pitanju, vadžib je izložiti njihove stavove i dokaze na Kur'an i Sunnet, pa što se slaže sa njima potvrditi to, a što se ne slaže ostaviti i odbaciti, jer Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "A ako se u nečemu ne slažete, izložite

ga Allahu (Njegovoj knjizi) i Poslaniku (njegovom Sunnetu)" (An-Nisa, 59.)

- Treba znati da bi nešto bilo šart mora

ispuniti dvije stvari. Prva je da je zasnovan na vjerodostojnom dokazu, a druga je da taj dokaz jasno ukazuje da je ta stvar šart. Ako jedna od ove dvije stvari nije zadovoljena, onda to ne može biti šart.

Islamski pravници uvjetuju tri vrste posebnih

šartova, mimo šartova pet dnevnih namaza, za džumu-namaz: Šartove obaveznosti, Šartove valjanosti i Šartove koji su istovremeno šartovi obaveznosti i valjanosti. (El-Mugni 3/202-216, el-Havi el-kebir 2/402-426, Bidajetul-mudžtehid ve nihajetul-muktesid 1/210-211, el-Mevsu'atu el-fikhije 27/195-204 i el-Fikhu el-islami ve edilletuhu 2/1291-1311) Pod šartom obaveznosti se podrazumijeva ono bez čijeg ispunjenja namaz nije obavezan, poput punoljetnosti. A pod šartom valjanosti se podrazumijeva ono bez čijeg ispunjenja namaz nije ispravan, poput dozvole vladara.

Šartovi obaveznosti, tj. da bi neko bio obavezan klanjati džumu, su: da je muškarac, slobodan, punoljetan, zdrav i u svom mjestu

boravka. Znači da žena, rob, dijete, bolesnik i musafir nisu obavezni klanjati džumu. Međutim, ova vrsta šartova nisu predmet interesovanja ovog teksta te nećemo ulaziti u njihove detalje.

Nastavak na sl. strani --->

Šartove valjanosti i šartove koji su istovremeno šartovi obaveznosti i valjanosti. Islamski pravnici uvjetuju za valjanost džume, naravno ako zanemarimo njihovo međusobno razilaženje, četiri šarta, a uvjetuju tri šarta koji su istovremeno šartovi obaveznosti i valjanosti, što je ukupno sedam šartova. (*Fethul-kadir* 1/408-416, *Bedai'u-s-sanai'i* 1/259-266, *eš-Šerhu es-sagir* 1/495-500, *eš-Šerhu el-kebir* 1/372-387, *Bidajetul-mudžtehid ve nihajetul-muktesid* 1/210-211, *Mugnil-muhtadž* 1/279-285, *el-Muhazzeb* 1/110, *Keššaful-kinna'a* 2/27-42 i *el-Mugni* 3/202-216.) Ti šartovi su:

1. nastupanje namaskog vremena džume-namaza,
2. održavanje hutbe prije namaza,
3. obavljanje džume u džematu sa određenim brojem klanjača,
4. dozvola vladara,
5. ne obavljanje džume-namaza na više mjesta u jednom gradu bez potrebe,
6. da se klanja u naseljenom mjestu, gradu ili selu,
7. da se klanja u džamiji i za imamom koji nije musafir.

Nastupanje namaskog vremena džume-namaza

Za ovaj prvi šart, većina učenjaka (džumhur) smatra da džuma nije ispravna ako se klanja prije nego što sunce pređe polovinu neba. To je mezheb hanefija, malikija i šafija, dok je kod hanbelija ispravna džuma ako se klanja prije nego što sunce pređe polovinu neba, a početak namaskog vremena džume-namaza kod njih je početak bajram-namaza. Džumhur učenjaka dokazuje svoj stav vjerodostojnim hadisom od Enesa, radijallahu 'anhū, u kojem kaže da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, klanjao džumu kada sunce pređe polovinu neba. (*Buharija* 904, *Ebu Davud* 1084, *Tirmizi* 503 i *Ahmed* 3/219) A hanbelije uzimaju za dokaz vjerodostojne hadise od Enesa (*Buharija*

1208.), Sehl ibn Sa'da (*Buharija* 939, *Muslim* 859.) i Džabira (*Muslim* 858.), radijallahu anhum, u kojima je došlo da su klanjali sa Allahovim poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, prije nego što sunce pređe polovinu neba. Najbliže istini je, Allah zna najbolje, da je namasko vrijeme džume vrijeme podne namaza, jer džuma mijenja podne namaz, a ako se klanja prije nego što sunce pređe polovinu neba džuma je valjana, na što upućuju gore spomenuti hadisi.

Održavanje hutbe prije namaza

Za ovaj drugi šart se u mnogim fikskim knjigama navodi da su se islamski pravnici složili da je održavanje hutbe šart ispravnosti džume-namaza. (*Tebjinul-hakaik* 1/219, *eš-Šerhu es-sagir* 1/499, *Mugnil-muhtadž* 1/285, *el-Mugni* 2/302. i *el-Fikhu el-islami ve edilletuhu* 2/1303.) Međutim,

istina je da su se razilišili u tome što jedni uslovljavaju dvije hutbe, drugi samo jednu, neki kažu da je hutba rukn i šart, neki da nije šart nego vadžib, dok ima i onih koji kažu da je samo sunnet. Najjači dokazi obaveznosti hutbe su riječi Uzvišenog: "Pođite na namaz (zikrullah)" (*Prijevod značenja Al-Džumu'a*, 9.), a zikrullah je hutba. Zatim, neprestano klanjanje Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, džume-namaza sa hutbom što je, u stvari, pojašnjenje kako se klanja ovaj namaz. Istina po pitanju ovog šarta je, a Allah zna najbolje, da je hutba vadžib a ne šart, jer sa spomenutim dokazima najviše što se može reći je da je vadžib.

Obavljanje džume u džematu sa određenim brojem klanjača

Za ovaj treći šart, islamski pravnici su se

jednoglasno složili da je obavljanje džume u džematu šart valjanosti džume-namaza, na što upućuje hadis Tarik ibn Šihaba, radijallahu 'anhū, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Klanjanje džume-namaza u džematu je obaveza svakog muslimana, osim za četiri osobe: roba, ženu, dijete i bolesnika." (*Ebu Davud* 1067. i kaže da je Tarik, radijallahu 'anhū, vidio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ali nije od njega ništa čuo. Prenosi Ibn Hadžer da su mnogi ovaj hadis ocijenili vjerodostojnim, pogledaj *Nejlul-evtar* 2/488. A Šejh Alabani je hadis ocijenio vjerodostojnim, pogledaj: *el-Irva'* 592) Međutim, razilišili su se učenjaci u najmanjem broju klanjača koji čine džemat. U vezi s tim kaže Ebu Hanife i Muhammed da džemat čine trojica mimo imama, s tim da kod hanefija ima i drugo mišljenje da je dovoljan jedan sa

imamom na čemu je i Imam Taberi. A šafije i hanbelije su uslovlili četrdeset klanjača, dok je šart kod malikija dvanaest. Neki kažu da je šart dvojica mimo imama, drugi trideset klanjača, itd. Hanefije dokazuju svoj stav jezičkim putem, tj. da je najmanji broj za množinu (džem'un) tri. Šafije i hanabile se drže hadisa o prvoj hutbi prije hidžre Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u kojem se navodi da je broj klanjača bio četrdeset. Malikije dokazuju hadisom gdje se navodi da je sa Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, ostalo dvanaest ljudi na džumi, kada su ostali izašli iz mesdžida i tako dalje. Nije teško primjetiti slabost ovakvog dokazivanja da bi najmanji broj bilo šart za valjanost džume-namaza. Ispravno je, a Allah zna najbolje, da je najmanji broj-broj koji čine džemat u ostalim namazima takođe i u džumi-namazu, tj. dvije osobe. A dokaz za to je vjerodostojni hadis od Ibn 'Abbasa, radijallahu 'anhuma, u kojem navodi da je noćio kod tetke Mejmine, radijallahu 'anha, žene Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ustao i klanjao noćni namaz, a onda mu se Ibn 'Abbas pridružio pa su klanjali u džematu. (*Buharija* 699 i *Muslim* 763.) Onaj ko tvrdi da se džuma razlikuje po ovom pitanju, treba da

donese validan dokaz.

Dozvola vladara

Za ovaj četvrti šart, džumhur učenjaka ne uslovljava za valjanost džume-namaza dozvolu od vladara. Dok hanefije uslovljavaju za valjanost džume dozvolu od vladara, njegovo prisustvo, ili njegovog zamjenika, argumentirajući svoj stav činjenicom da je tako bilo u vrijeme Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, a zatim u vrijeme četvorice pravednih halifa. A ako nema vladara, iz nekog razloga, na ljudima je da odrede hatiba između sebe i klanjaju džumu. Imamo dva dokaza da dozvola vladara nije šart. Prvi je hadis kojeg bilježi Buharija u kojem je došlo da je Alija, radijallahu 'anhu, klanjao džumu bez dozvole halife, kada je halifa Osman, radijallahu 'anhu, bio okružen i pritvoren u svojoj kući. Niko od ashaba nije negirao postupak Alije, radijallahu 'anhu, a sam halifa Osman, radijallahu 'anhu, kada su ga o tome obavijestili je potvrdio postupak Alije, radijallahu 'anhu. (Buharija 695.)

Drugi dokaz je to da kao što u ostalim namazima nije šart dozvola vladara, tako nije ni u džumi-namazu, a ko tvrdi suprotno ovome neka donese dokaz. Čudna je stvar kako neki proglašavaju džume koje nije odobrila IZ ništavnim, dokazujući to šartom - dozvole vladara. Da ovo nije tačno navesću tri argumenta: Prvi je da dozvola vladara nije šart za valjanost džume, na što upućuje postupak ashaba, drugi je da možemo postaviti pitanje - ko je IZ-u dao dozvolu za obavljanje džume jer oni nisu vlast, a postojeća vlast nije islamska i treći je da po hanefijskom mezhebu ako nema vladara muslimana, kao što je slučaj kod nas, ljudi trebaju sami sebi organizovati džume, a to je ono što su uradili oni koji klanjaju džume bez dozvole IZ-a.

Ne obavljanje džume-namaza na više mjesta u jednom gradu bez potrebe

Za ovaj peti šart većina učenjaka, tj. mezheb malikija, šafija i hanabila,

smatraju da je zabranjeno obavljati više džuma u jednom mjestu bez potrebe kao što je tijesan prostor i slično. Kod hanefija postoji razilaženje oko ovog šarta: Muhammed i u rivajetu od Ebu Hanife i Ebu Jusuf smatraju da je dozvoljeno više džuma u jednom mjestu, a u drugom rivajetu kojeg su izabrali Tahavija i Ibn 'Abidin je zabranjeno. Međutim, ako se klanja više džuma u jednom mjestu bez potrebe, onda ona koja prva počne je ispravna a druga je ništavna ako su obje dozvoljene, a ako ne onda je ispravna samo ona koja je dozvoljena. Ako ne znamo koja je prva počela, onda svi trebaju klanjati podne namaz. Ovo su posljedice ovog šarta. Dokaz da je ovo šart

***Od Ebu-Hurejre,
radijallahu anhu, prenosi se
da je rekao
Allahov Poslanik,
sallallahu alejhi ve sellem:
"Kada neko od vas klanja
džumu, neka poslije klanja
četiri rekata."
(Muslim)***

valjanosti džume je djelo Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ashaba i tabi'ina, tj. da oni nisu obavljali osim jednu džumu u jednom mjestu. Nema sumnje da ovaj dokaz najviše na što može da upućuje je da je to mustehab, a da bude vadžib ili šart, pa to je daleko. Učenjak Ševkani kaže da ovakvi dokazi ne upućuju ni da je mustehab, a kamoli vadžib ili šart. (Ed-Derari el-mudije str. 125.)

Da se klanja u naseljenom mjestu, gradu ili selu

Ovaj šesti šart, džumhur učenjaka, tj.

mezheb malikija, šafija i hanabila, smatraju da je džuma isparavna ako se klanja u naseljenom mjestu, svejedno gradu ili selu. S tim da je kod hanbelija džuma ispravna i ako se održi u pustinji ili pod šatorima, dok je kod malikija i šafija u ovom slučaju džuma batil. Hanefije smatraju da je džuma ispravna ako se obavlja u gradskom naselju i prigradskim mjestima, za razliku od sela gdje je klanjanje džume-namaza neispravno. Hanefijski učenjak es-Serahsi pojašnjava da se pod gradskim naseljem podrazumijeva mjesto u kojem je namjesnik ili u kojem je kadija. (El-Mesut 2/23.), a kaže hanefijski učenjak el-Kasani da stanovnici sela koja nisu uz gradsko naselje nisu dužni klanjati džumu niti je klanjanje džume ispravno u selima. (Bedai'u-s-sanai'i 1/259) Po ovom šartu kod hanefija mnoge džume u bosanskim selima su batil. Hanefije dokazuju svoj stav slabim hadisom kojeg prenosi Alija, radijallahu 'anhu, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Nema džume-namaza niti bajram-namaza osim u gradskom naselju." (Bilježi ga Ibn ebi Šejbe u svom Musannefu 2/101. i Abdurrezzak u svom Musannefu 3/167. Ovaj hadis su riječi Alije, radijallahu 'anhu, pogledaj: Nasbu-r-raje 2/195.) Ovaj hadis su Imam Ahmed i Ibn Hadžer ocijenili slabim. (Pogledaj: Telhisul-habir 2/54.) Ispravno je, a Allah zna najbolje, da je džumu obaveza klanjati na selima i na bilo kom mjestu, na što upućuju dva hadisa od kojih je jedan vjerodostojan, a drugi hasen (dobar), i predaja od Omera, radijallahu 'anhu. Prvi hadis bilježi Buharija od Ibn 'Abbasa, radijallahu 'anhuma, u kome kaže da prva džuma koja je klanjana poslije džume u Medini je džuma u mjestu Džuvasa u Bahreju, a ono je jedno od sela plemena Abdul-kajs. (Buharija 892.) Drugi hadis je u kojem kaže Ka'b ibn Malik da je prvu džumu sa njima klanjao Esad ibn Zurare, radijallahu 'anhum, u selu bilzu Medine koje se zove Neki'ul-hadamat. (Bilježi ga Ebu Davud 1069. i Ibn Madže 1082. Ibn Hadžer je hadis ocijenio dobrim, pogledaj: Telhisul-habir 2/56.) A kaže Omer, radijallahu 'anhu: "Klanjajte džumu gdje god

Nastavak na sl. strani -->

bili!" (*Bilježi ga Ibn ebi Šejbe u svom Musannefu 2/101.*)

Da se klanja u džamiji i za imamom koji nije musafir

Ovaj sedmi šart ili ove dvije stvari su šart ispravnosti džume samo kod malikija, tako kod njih džuma nije ispravna ako se klanja u kućama, dvorištu kuća, na otvorenom zemljištu ili napuštenim mjestima. Imaju četiri šarta za objekat koji se smatra džamijom i navode detalje za koje nema potrebe da ih ovdje navodimo. Nemaju dokaza kojeg je vrijedno ovdje navesti i komentarisati. Osnov je da to nije šart i nema šerijatskog teksta koji ukazuje na obrnuto. A Allah zna najbolje.

Zaključak i govor nekih učenjaka iz navedenog

Nakon analiziranja spomenutih šartova može se reći: da ako bi ovi šartovi koje su postavili islamski pravnici zaista bili šartovi za valjanost džume namaza, onda bi mnoge džume-namazi koje se klanjaju danas u svijetu bile ništavne, jer mnoge današnje džume se klanjaju sa brojem klanjača koji je manji od četrdeset i trideset, bez dozvole vladara muslimana, klanja se više džuma u jednom mjestu bez potrebe, takođe se klanjaju u nenaseljenim mjestima, a kamoli u selima, mnoge se ne klanjaju u džamijama, pogotovo na Zapadu, i često im hatib bude musafir. Kaže Ibn Rušd, nakon što je naveo neke šarte koje su usloveli učenjaci za valjanost džume, poput toga da bude u mesdžidu, uz dozvolu vladara, u naseljenom mjestu, sa određenim brojem klanjača i da ne bude više džuma u jednom mjestu: "U pravu je onaj ko bi rekao: da su ove stvari, šartovi za ispravnost džume-namaza, ne bilo dozvoljeno Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, da ih prešuti i ne pojasni, jer Uzvišeni kaže: "A tebi objavljujemo Kur'an da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje" (*Prijevod značenja An-Nahl 44.*), i kaže: "Mi tebi objavljujemo Knjigu da bi im objasnio ono oko čega se razilaze." (*Prijevod značenja An-Nahl 64.*)."

(*Bidajetul-mudžtehid ve nihajetul-muktesid 1/211.*)

Kaže Imam Ševkani: "Džuma-namaz je poput ostalih namaza, ne razlikuje se od njih, jer nam nije došlo nešto što upućuje da se razlikuje od ostalih namaza. Ovim riječima se išareti na odgovor na ono što neki kažu: da su šartovi obaveznosti džume-namaza vladar (njegovo prisustvovanje ili dozvola), naseljeno mjesto i određen broj (klanjača). Zaista, nema dokaza koji upućuju da su ove stvari mustehab, a kamoli da su šartovi valjanosti džume-namaza. Nego ako bi dva muškarca klanjali u džematu džumu-namaz u mjestu u kojem nema nikog drugog osim njih dvojice, obavili bi ono što im je obaveza. A ako bi jedan od njih održao hutbu, uradili bi ono što je sunnet, a ako ostave hutbu pa ona je samo sunnet. A da nema hadisa od Tarik ibn Šihaba, radijallahu anhu, u kojem je došlo da je vadžib svakom muslimanu da klanja džumu u džematu i da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije klanjao u džematu, bilo bi pojedinačno klanjanje džume ispravno poput ostalih namaza." (*Ed-Derari el-mudije str.125*)

Kaže Siddik Hasan Han: "Ko dobro razmisli o ništavnim mišljenjima, zablude i mezhebima i bezvrijednim idžtihadima, koji su rečeni i napisani o ovom plemenitom ibadetu koji nam je Allah propisao jednom u sedmici i učinio ga jednim od obilježja Islama, ne bi se mogao tome načuditi. Neki kažu: hutba je poput dva rekata namaza, pa ako ga prođe hutba nije mu ispravna džuma. Kao da do njih nije došao hadis prenešen mnoštvom rivajeta koji jedan drugog podupiru: "Ko zakasni na jedan rekat džume-namaza, neka klanja još jedan i namaz će mu biti potpun", niti su mu doprli drugi dokazi mimo ovog hadisa. Drugi kažu: džuma nije ispravna osim da je klanjaju trojica sa vladarom, treći kažu: četvorica, četvrti kažu: sedmorica, devetorica, dvanaestorica, dvadeset, trideset, četrdeset, pedeset, sedamdeset, broj između toga, velik broj bez određivanja. Zatim, druga grupa kaže: džuma nije ispravna osim ako se klanja u naseljenom mjestu, a neki su čak odredili sa koliko hiljada stanovnika je šart da se klanja. Sljedeći opet tvrde: mora biti u tom mjestu džamija i nužnik, dok drugi kažu mora biti to i to. Onda pojedini govore: nije vadžib klanjati džumu osim sa halifom, a ako nema

halife ili ima ali je nepravedan, džuma niti je propisana niti ju je vadžib klanjati... Još je takvih mišljenja iza kojih nema ni traga od znanja. Nema u Allahovoj knjizi, niti u Sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ni jedno slovo koje može biti dokaz za njihove tvrdnje da su ove spomenute stvari šartovi za valjanost džume namaza, farz od njenih farzova ili rukn od njenih ruknova. Čudne li stvari, šta mišljenje radi od onih koji se na njega oslone, i kakve neistine im iz glava izlaze, koje liče pričama ljudi na noćnim ćaskanjima i druženjima i krivotvorenim hadisima od kojih je daleko čisti Šerijat. Ovo je jasno svakom ko poznaje Kur'an i Sunnet, ko je pravedan i čvrst i nije se uzdržao sa puta istine zbog naklapanja i govorkanja. Ko pogriješi, greška mu se ne prihvata. A presuda među Allahovim robovima je Njegova knjiga i Sunnet Njegovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kao što kaže Uzvišeni: "A ako se u nečemu ne slažete, izložite ga Allahu (Njegovoj knjizi) i Poslaniku (njegovom Sunnetu)." (*Prijevod značenja An-Nisa 59.*) ili "... I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore." (*Prijevod značenja An-Nisa 65.*) Ovi ajeti i njima slični jasno ukazuju i stavljaju nam na znanje, da se kod razilaženja treba vratiti presudi Allaha i Njegovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Allahova presuda je Njegova knjiga, a presuda Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, poslije njegove smrti je njegov Sunnet, a ne nešto drugo. Uzvišeni Allah nije dao nijednom od Svojih robova, pa makar dostigao velik stepen u znanju i sakupio što drugi nemaju, da govori o ovom Šerijatu bilo šta bez dokaza iz Kitaba i Sunneta. Mudžtehid ima olakšicu da radi po svom mišljenju ako nema dokaza, međutim, ostali nemaju olakšicu da rade po tom mišljenju, ma ko on bio." (*Er-Revdatu en-nedije 1/363-366.*)

Rezime svega kazanog o šartovima džume je: da su šarti džume nastupanje namaskog vremena i klanjanje u džematu, te da je hutba vadžib, a za ostale šartove koje su uvjetovali učenjaci nema dokaza koji ukazuju da su vadžib.

POČASTI ŽENE U ISLAMU

S druge strane nalazimo žestoku prijetnju prema onome tko nema ljubomoru. Abdullah sin Omerov, Allah sa njima obojicom bio zadovoljan, prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Trojicu neće Allah, azze ve dželle, ni pogledati na Sudnjem Danu, neposlušnog prema njegovim roditeljima, ženu koja oponaša muškarce i dejjusa (onoga koji nije ljubomoran)!"* (Ahmed, 2/134; Nesa'i, 2561; Džami`u sahih, Albani, 3071)

Piše: Ummu Mu'az Smajlović - Univerzitet "Ummul-Qura" Mekka

Islam je počastio ženu veličanstvenim počastima i dao joj sva šerijatska prava i izjednačio je sa muškarcem u ibadetima, obavezama, nagradi i kazni. Osnova u dokazima šerijatskih obaveza je izjednačavanje između oba spola, osim u nekim slučajevima za koje je došao dokaz čineći to striktnim obavezama muškarca kao što je namjesništvo, predvođenje u namazu, džihad i slično tome od ibadeta koji priliče muškarcu i njegovoj prirodi. Islam gleda na ženu, prilikom njenog kontakta sa drugima, sa strane njene biti, čiji je osnov da je ona sva avret (stidna) i razlogom eventualne smutnje. Rekao je Poslanik, neka je na njega Allahov mir i spas, u nekoliko različitih predaja: *"Žena je avret, kada izađe uljepša je šejtan u očima muškaraca"* (Tirmizija, hadis sahih, Džamiu Sahih, 6690, Albani), ili: *"Nisam ostavio poslije sebe fitnu opasniju za ljude od žena"* (Mutefekun alejhi, Buhari, 5096; Muslim 2740), ili: *"Bojte se žena zaista je prva fitna Beni Israila bila u ženama"* (Muslim, 2742). Rekao je Allah, subhanehu ve te 'ala, kao što stoji u prijevodu značenja: *"Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi"* (Alu-Imran, 14) Na osnovu predhodno spomenutog Šerijat je postavio pravila, principe i edebe ženi u njenom ponašanju sa drugima, kako bi se izbjegla smutnja i ostvarile vrijednosti, te kako bi

se sačuvala od ružnih stvari i poroka. U nekoliko narednih redova spomenut ćemo neke šerijatske propise vezane za žene koji u sebi sadrže njenu počast i zaštitu njene časti. Iako će neprijatelji ove vjere ovo razumijeti i protumačiti strogim naredbama, zabranama i lišenja žene njenih "prava", njihova istinska suština spozna se prilikom temeljnog proučavanja i praktičnog primjenjivanja.

Boravak u kući

Uzvišeni je rekao: "U kućama svojim boravite i ljepotu svoju, kao u davno pagansko doba, ne pokazujte, i molitvu obavljajte i zekat dajite, i Allaha i Poslanika Njegova slušajte! Allah želi da od vas, o porodico Poslanikova, grijehe odstrani, i da vas potpuno očisti." (Prijevod značenja Al-Ahzab, 33) Rekao je Imam El-Kurtubi: "Značenje ovog ajeta je naredba za neophodnim boravakom u kući. Iako se u ovom ajetu Uzvišeni obraća ženama Poslanika, neka je na njega Allahov mir i spas, ajet obuhvata i druge žene sa svojim značenjem. Ajet nije izričit da se odnosi na sve žene, međutim, Šerijat je prepun dokaza koji naređuju ženi da boravi u kući i da je ne napušta osim u nuždi."

(Tefsir El-Kurtubi, kod ajeta u suri Al-Ahzab, 33)

Naredba pokrivanja - hidžab

Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao: "O Vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste haljine svoje niza se. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastvovane biti. A Allah prašta i samilostan je." (Prijevod značenja Al-Ahzab, 59) Imam Ibn-Kesir, Allah mu se smilovao, je rekao: "Uzvišeni naređuje svome Poslaniku da naredi ženama vjernika, te posebno svojim ženama i kćerkama, zbog njihovog ugleda - da spuste niza se njihove haljine, kako bi se raspoznale od džahilijetskih žena i od obilježja ropkinja, a džilbab je ogrtač preko marame." (Tefsir Ibn Kesir kod spomenutog ajeta) Prokomentirao je Ibn-Atije, Allah mu se smilovao, ovaj ajet: „U to vrijeme je bio običaj arapkinja, kako ropkinja tako i mnogih drugih žena, po pitanju značenja hidžaba, da otkrivaju lica, što je vodilo tome da su ih muškarci gledali i razmišljali o njima. Allah, subhanehu ve te 'ala, je naredio Svome, Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, da naredi ženama da spuste svoje džilbabe, kako bi se prekrile, te se tako raspoznale od drugih" (El Muharer El-Vedžiz kod tefsira spomenutog ajeta).

Nastavak na sl. strani --->

Zabrana pokazivanja ljepote i ukrasa

Allah, subhanehu ve te 'ala, je rekao: "U kućama svojim boravite i ljepotu svoju kao u davno pagansko doba ne pokazujte!" (Prijevod značenja Al-Ahzab, 33) Šejh Ibn-Baz, Allah mu se smilovao, je rekao: „Zabranjuje se njima otkrivanje kao u paganskog doba, a to je pokazivanje ukrasa i ljepote kao što je kosa, lice, vrat, grudi, potkoljenica ili slično tome što je od ukrasa. Jer je u tome veliki nemoral i iskušenje što podstiče srca muškaraca da upražnjavaju razloge prostitucije. Ukoliko Uzvišeni Allah, upozorava majke svih vjernika od ovih stvari sa njihovom čistoćom i imanom, pa druge žene su preče da se upozoravaju i bojati se je za njih više od razloga smutnje.“ (Hukmu Sufuri ve El-Hidžab, Medželletu el-buhus el-islamiye, br. 14)

Naredba obaranja pogleda i čuvanja stidnih mjesta

Uzvišeni je rekao: "A reci vjericama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim..." (Prijevod značenja An-Nur, 31) Ibn-Kesir je rekao: "Ovo je naredba od Uzvišenog Allaha ženama vjericama, zbog Njegove ljubomore prema ženama vjernika, kako bi se razlikovale od žena paganskog doba i radnji mnogoboškinja.“ (Tefsir Ibn-Kesir kod spomenutog ajeta) Šejh Ibn-Baz, Allah mu se smilovao, je rekao: „Naređeno je vjericama da obaraju njihove poglede i čuvaju stidna mjesta, isto kako je to naređeno muškarcima, kako bi se sačuvala od razloga fitne i iskušenja i da bi se podstakle na čednost i ispravnost.“ (Hukmu Es-Sufuri ve El-Hidžab, Medželletu el-buhus el-islamiye)

Zabrana pokazivanja ukrasa osim njenim bližnjim

Uzvišeni Allah je rekao: "...I neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje.“ (Prijevod značenja An -Nur,

31) Ibn-Kesir je rekao: "Znači da ne otkrivaju nešto od ukrasa strancima osim ono što se ne može sakriti. Ibn-Mes'ud, Allah sa njim bio zadovoljan, je rekao: 'Kao što je ogrtač i odjeća, ono što su oblačile arapske žene od pregrtača, s kojim su prekrivale njenu odjeću. Dok ono što bi se otkrilo od donjih krajeva odjeće ne bi bio grijeh, jer se to ne može sakriti'" (Tefsir Ibn-Kesir kod spomenutog ajeta) Sejid Kutb, Allah mu se smilovao, je rekao: „Dozvoljeno je ženi ukrašavanje, odazivajući se njenoj prirodi. Svako žensko je oduševljeno da bude lijepo i da izgleda lijepo, s tim da se ukrašavanje razlikuje od vremena do vremena. Osim što su njeni razlozi po prirodi isti, a to je želja za sticanjem ljepote i njenog upotpunjavanja i isticanja ljudima. Islam se ne suprostavlja toj prirodnoj želji, nego je on uređuje i oblikuje i čini je da se usmjerava u ispravnom pravcu, ka jednom muškarcu - svom sudrugu. Gleda kod nje ono što nitko ne gleda mimo njega i njeni srodnici mogu, oni koji su u ajetu spomenuti, da vide samo neke dijelove od njenih ukrasa i ljepote, kojima ne pobuđuje strast to gledanje.“ (Fi zilali Kur'ani kod spomenutog ajeta)

Zabrana skretanja pažnje na sebe sa svojim govorom

Allah, subhanehu ve te 'ala, je rekao: "O žene Vjerovjesnikove, vi niste kao druge žene! Ako se Allaha bojite, na sebe pažnju govorom ne skrećite, pa da u napast dođe onaj čije je srce bolesno, i neusiljeno govorite" (Prijevod značenja Al-Ahzab, 32) Ibn-Kesir, Allah sa njim bio zadovoljan, je rekao: „Znači kad bude morala da priča sa strancima, da se ne osjeti u njenom glasu nježnost, da žena ne priča sa strancima onako kako priča sa svojim suprugom.“ (Tefsir Ibn-Kesir kod spomenutog ajeta) Imam Ševkani, Allah mu se smilovao, je rekao: „Svoj govor ne čini nježnim kada se obraća ljudima, kako to rade one koje su pod sumnjom od žena, jer je to uzrok velike smutnje koja je spomenuta u riječima: '... pa da u napast dođe onaj čije je srce bolesno ...' (Al-Ahzab, 32), tj. pokvarenost, sumnja i licemjerstvo.“ (Fethu El-Kadir kod

spomenutog ajeta)

Zabrana osamljivanja sa strancima i putovanje samoj bez mahrema

Prenosi se od Ibn-Abbasa, Allah sa njim bio zadovoljan, da je čuo Vjerovjesnika, neka je na njega Allahov mir i spas, da je rekao: "Neka se ne osamljuje čovjek sa ženom, osim da je sa njom njen mahrem (bliži srodnik) i ne putuje žena osim sa njenim mahremom.", pa je ustao čovjek i rekao: „O Allahov poslanice, moja žena se zaputila na hadždž, a ja sam se upisao u tu i tu bitku, na to je odgovorio: "Idi i obavi hadždž sa svojom ženom" (Buhari, 1862; Muslim, 1341) Ibn-Hadžer, Allah mu se smilovao, je rekao: "U ovom hadisu je zabrana osamljivanja sa strankinjom i to je Idžma'a -saglasnost učenjaka!" (Fethul-Bari) K'adi l'jjad, Allah mu se smilovao, je rekao: „Žena je kušnja i zabranjeno je osamljivanje sa njom, jer su ljudske duše sklone želji prema ženama. Šejtan je zavladao sa muškarcima putem žena i one su avret koji zahtjeva da se pazi i čuva, zbog toga je potreban ljubomoran bliži srodnik, koji ih štiti i one su bezbjedne na putu u njegovom prisustvu od onoga, od čega se pobojavaju.“ (Ikmal El-mua'lim, 4/448)

Upozorenje na ulazak kod žena bez prisustva mahrema

Prenosi Ukbe sin Amirov, radijallahu 'anhu, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve selem, rekao: "Čuvajte se od ulaska kod žena.", pa je rekao čovjek od Ensarija: „O Allahov Poslanice a šta je sa hammom (mužev srodnik, brat)?“, rekao je: "Djever je kao smrt!" (Buhari, 5232; Muslim, 2083) Komentariše El-Kurtubi, Allah mu se smilovao: „Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve selem, riječi: "Djever je kao smrt!", znače da njegov ulazak kod bratove žene slični smrti u ružnosti i pokvarenosti, što je haram. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je ukazao na tu zabranu i poistovjetio ga sa smrću, jer ga ljudi toleriraju sa strane supruga i

i supruge, zbog međusobne prisnosti, kao da on nije stranac u odnosu na ženu, što je slično arapskoj uzrečici: "Lav je smrt!", i "Rat je smrt", što znači da lavov susret vodi u smrt, isto tako je ulazak djevera kod žene vodi ka smrti vjere ili u njenu smrt zbog rastave koja će doći zbog muževe ljubomore, ili do njenog kamenovanja na smrt, ukoliko bi počinila sa njim zinaluk." (El-Mufhim, 5/501)

Udaljavanje od miješanja sa muškarcima čak i u ibadetima

Prenosi Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Najbolji saffovi muškaraca su prvi, a najgori zadnji, a najbolji saffovi žena su zadnji, a najgori prvi." (Sahihu Muslim, šerhu Nevevi, 132) El-Kurtubi je rekao: „Prokomentirao je Imam Nevevi, Allah mu se smilovao: 'I zaista je data prednost zadnjim safovima žena, koje su prisutne sa ljudima, zbog njihovog udaljavanja od miješanja sa ljudima i njihovog gledanja, te zbog toga što se srce uzbudi prilikom njihovih pokreta ili slušanja govora, a pokudio je prve safove žena zbog toga što su oni suprotni od toga!'“ (Šerhu sahihu Muslim, 4/133) Šejh Ibn-Baz, Allah mu se smilovao, je rekao: „U vrijeme Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, nisu se žene miješale sa muškarcima, ni u mesdžidima ni na pijacama miješanjem na kojeg danas upozoravaju današnji reformatori. Kur'an i Sunnet usmjeravaju učenjake ummeta da upozoravaju na to miješanje, bojeći se njegove smutnje. I žene koje su klanjale u Poslanikovom, sallallahu 'alejhi ve sellem, mesdžidu, klanjale su u safovima udaljenim od saffova muškaraca, a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je običavao reći: "Najbolji saffovi ljudi su prvi, a najlošiji zadnji i najbolji saffovi žena su zadnji, a najlošiji prvi", zbog opreznosti da se ne iskušaju zadnji saffovi ljudi sa prvim safovima žena. U svoje vrijeme Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je naređivao ljudima da sačekaju u izlasku kako bi prošle žene i izašle, te kako se ne bih pomiješale sa ljudima na kapijama mesdžida i pored toga što su svi oni, muškarci i žene, bili na imanu i

bogobojaznosti, pa kakvo je stanje onih poslije njih? Ženama je bilo zabranjivano da istražuju puteve, naprotiv naređeno im je da se drže krajeva puta, kako ne bi došlo do kontakta sa ljudima i radi fitne prilikom međusobnog doticaja u trenutcima kretanja.“ (Hukmu ihtilat fi ta'limi, Medželletu el-buhus el-islamiye)

Zabrana izlaska namirisane žene

Prenosi Ebu- Musa El-Eša'ri, radijallahu 'anhu, da je Allahov poslanik, neka je na njega Allahov mir i spas, rekao: "Koja god se žena namiriše i prođe pored ljudi, pa oni osjete njen miris, ona je bludnica!" (Ebu-Davud, 4167; Tirmizi, 2937; hadis sahih, Džami Sahihu, 323, Albani) Mubarekfur, Allah sa njim bio zadovoljan, je rekao: „Zbog toga što je ona pokrenula strast kod muškaraca i učinila ih da je gledaju, a onaj koji pogleda u nju učinio je blud sa njegovim očima, ona je razlog bluda očiju pa je zbog toga griješna.“ (Tuhfetu El-Ahvezi, 8/58)

Ljubomora prema ženama

Šejh Muhamed Ahmed El-Mukadem kaže: „Zaista je od tragova počasti Islama prema ženi to što je On zasijao ljubomoru u dušama muslimana i cilj sa ljubomorom je naklonjenost koja prisiljava muškarca da čuva ženu od svakog harama, izobličenosti i sramote. Islam smatra odbranu časti i ljubomoru prema porodici džihadom, zbog čega se žrtvuje krv i na čijem se putu žrtvuje život, pa onaj koji tako radi nagrađuje se stepenima šehida u Džennetu. Prenosi Seid sin Zejdov, radijallahu 'anhu, da je Allahov poslanik, neka je na njega Allahov mir i spas, rekao: "Ko pogine braneći svoj imetak, on je šehid, i ko pogine braneći svoju vjeru, on je šehid, i ko pogine braneći svoju porodicu, on je šehid!" (Tirmizi, Ebu-Davud, hadis-sahih, Džami Sahih, 6445, Albani) Šta više, islam smatra ljubomoru sržom vjerskog odgoja, onaj koji nema ljubomore, nema ni imana (vjere). Zbog toga je Allahov poslanik, neka je na njega Allahov mir i spas, bio najljubomornije stvorenje u ummetu. S'ad ibn Ubade,

radijallahu 'anhu, je rekao: „Kada bih vidio čovjeka sa svojom ženom, udario bih ga sa oštricom od sablje!“, što je doprlo do Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, gdje je rekao: "Čudite se S'adovoj ljubomori?! Tako mi Allaha, ja sam ljubomorniji od njega, a Allah je ljubomorniji od mene i zbog Allahove ljubomore zabranjena je javna i tajna bestidnost!" (Buhari, 6846; Muslim, 1499) S druge strane nalazimo žestoku prijetnju prema onome tko nema ljubomore. Abdullah sin Omerov, Allah sa njima obojicom bio zadovoljan, prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Trojicu neće Allah, azze ve dželle, ni pogledati na Sudnjem Danu, neposlušnog prema njegovim roditeljima, ženu koja oponaša muškarce i dejjusa (onoga koji nije ljubomoran)! (Ahmed 2/134, Nesa'i, 2561; Džami'u sahih, Albani, 3071) (Avdetu El-Hidžab, 3/114-115, skraćeno)

Džihad

Islam je izostavio ženu od džihada i nije je obavezao njim, jer je to ibadet koji je striktno vezan za mušku prirodu, s tim da se dozvoljava ženi izlazak u džihad u slučaju nužde, kao što je liječenje ranjenih i slično tome, pazeći u tome na šerijatske norme. Prenosi se od Aiše, Allah sa njom bio zadovoljan, da je upitala: „O Allahov Poslaniče da li je na ženama džihad?“, pa je odgovorio: "Da, na njima je džihad u kojem nema borbe, hadždž i umra!" (Ibn-Madže, 2892., Šejh Albani kaže da je lanac prenosioca vjerodostojan i da je osnova hadisa kod Buharije: 1861 i 2784.) Ovo su pojedine počasti za ženu muslimanku jer ih ima puno više i kada bismo istinski tražili našao bi se daleko veći broj od ovoga što smo spomenuli, kao što je: zabrana rukovanja sa ženom strankinjom, obredi - čija je specifičnost da se izgovaraju povišenim glasom kao što je ezan i ikamet. Konzensus učenjaka je da to nije ispravno od žene, isto tako nije joj dozvoljeno da bude imam muškarcima, zatim nije joj dozvoljeno da udaje sama sebe ili da bude staratelj drugoj ženi prilikom udaje i to je mišljenje većine

Prisjeti se moja sestro!!!

Kako se misliš sa Allahom sresti - dao ti je nebrojene blagodati, a ti si Mu na to nepokornošću uzvratila?! Zar se Njegove kazne ne bojiš?! Zar od patnje koju je pripremio, za nepokorne, ne strepiš?! On je u stanju da ti sve te blagodati uskrati kako to On bude htio i kada bude htio. Koliko li je i onih prije tebe koje je Allah, subhanehu ve te'ala, obasuo Svojim nebrojenim blagodatima i Svojom neizmjernom milošću, a oni su na to uzvratili nevjerovanjem u Njega, 'azze ve dželle, pa im zbog toga kraj bi ... šta misliš kakav? Uzvišeni je rekao: „Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo koga drugog do nevjernika nezahvalnika?!“ (Prijevod značenja Saba, 17)

Pripremila Ummu-Muhammed po listu Misbah, br: 5, 1423. H.G

Neka je sva hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, Koji nas uputi na Pravi put i poduči nas onome što nismo znali, a On je Sveznajući, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Najmilostiviji. Neka je salavat i selam na Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, koji je poslan kao milost svim svjetovima, na njegovu porodicu i sve ashabe. Draga moja sestro! Svi smo mi skloni grijehu i pogrešci, i svi nekada budemo nepokorni Allahu, subhanehu ve te'ala. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: „Svaki sin Ademov je griješnik, a najbolji griješnici su oni koji se kaju.“ Čovjek je prirodno slabe volje i duša ga savlada, te biva slabiji pred naletom požuda i slasti koje vode u grijeh. Ako primjetiš, draga sestro, od ovih slabosti i vidiš da duša teži grijehu, prisjeti se prije nego li se strovališ u grijeh da te Allah, subhanehu ve te'ala, vidi. Zaista je On Znani i o svemu dobro Obavješten, On sve čuje i sve vidi. Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao: „Zna i ono što kriju i ono što pokazuju.“ (Prijevod značenja El-Bekara, 77) Čuje tvoj govor, vidi te ma

gdje bila, zna tvoje tajne i tvoju javu, jer je On s tobom Svojim znanjem i nadzorom. Zato pazi, da ti ne bude najmanje bitno to što te Allah, 'azze ve dželle, vidi i da ti ne bude beznačajno što te On nadzire. Pazi da ne budeš od onih

koji se čuvaju ljudi šta će im reći, a zaboravljaju na Gospodara ljudi. Allah, subhanehu ve te'ala, kaže: „Oni se kriju od ljudi, ali se ne mogu sakriti od Allaha ...“ (Prijevod značenja En-Nisa', 108) Mišljenje stvorenja smatraju velikim, pored sve njihove malenkosti, a to što ih Allah vidi i pored Njegove uzvišenosti, smatraju beznačajnim.

O ti, koja si Allahu nepokorna, čija te to zemlja nosi i čija te to nebesa pokrivaju, do Allahova. Na kom si mjestu sigurna da te Allah ne vidi i da na tebe ne motri, a On je Uzvišeni Koji sve vidi i sve čuje. Zato, ispuni svoje srce strahopoštovanjem prema Njemu, subhanehu ve te'ala, i kada te duša na zlo, ma kakvo bilo, nagovarati stane ti joj reci: „Zar on ne zna da Allah sve vidi.“ (Prijevod značenja El-Alek, 14)

Draga sestro! Prisjeti se prije nego grijeh počinješ! Odkud ti 'hrabrost' da budeš nepokorna Onome Koga su obožavali narodi prijašnji i oni koji dođoše poslije njih, Gospodaru svih svjetova? Kolika je tvoja snaga kada ni sama sebi nikakvu korist pibaviti ne možeš niti od sebe štetu odagnati? U koga se uzdaš u momentu kada si Snažnom i Moćnom nepokorna? Onome Kome se svaka stvar ponizi, Čija vlast sve Sebi podredi i Čija moć sve obuhvati. Prisjeti se ko si ti, a ko je Veliki Gospodar! Kome si griješna i za kim si u najvećoj potrebi! Znaj, što Allah, 'azze ve dželle, bude vrijedniji kod tebe, u tvome životu,

to ćeš i ti biti vrijednija kod Njega Svevišnjeg! Allah, subhanehu ve te'ala, je rekao: „**A ko poštuje Allahove svetinje uživat će milost Gospodara svoga!**“ (Prijevod značenja Hadždž, 30)

Draga sestro! Prije nego počinješ grijeh prisjeti se mnogobrojnih Allahovih blagodatí kojima te je obasuo. Rekao je: „**O čovječe! Zašto te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit Koji te je stvorio -pa učinio da si skladen i da si uspravan, i kakav je htio lik ti dao?**“ (Prijevod značenja El-Infitar, 6-8) Od ničega te Allah stvorio! Kada si bolesna bila, On te izliječio! Neizmjernim blagodatima te okitio! Gladnu te zasitio i žednu napojio! On Uzvišeni je rekao: „**I ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.**“ (Prijevod značenja Ibrahim, 34) Pa, kako ćeš na Njegovu, subhanehu ve te'ala, blagodat nevjerovanjem uzvratiti, na Njegovu dobrotu i darežljivost uzvratiti poricanjem?! Kako na dobročinstvo nezahvalnošću uzvraćaš i blagodati kojima te On obasipa grijesima popračaš?! Kako možeš nepokorna biti dok se u blagostanju koje ti On, 'azze ve dželle, daje, naslađuješ?! Kako se misliš sa Allahom sresti - dao ti je nebrojene blagodati, a ti si Mu na to nepokornošću uzvratila?! Zar se Njegove kazne ne bojiš?! Zar od patnje koju je pripremio, za nepokorne, ne strepiš?! On je u stanju da ti sve te blagodati uskrati kako to On bude htio i kada bude htio. Koliko li je i onih prije tebe koje je Allah, subhanehu ve te'ala, obasuo Svojim nebrojenim blagodatima i Svojom neizmjernom milošću, a oni su na to uzvratili nevjerovanjem u Njega, 'azze ve dželle, pa im zbog toga kraj bi ... šta misliš kakav? Uzvišeni je rekao: „**Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo koga drugog do nevjernika nezahvalnika?!**“ (Prijevod značenja Saba, 17)

Draga sestro! Ti koja si Allahu nepokorna, prisjeti se da Mu grijehe činiš u Njegovom vlasništvu, na zemlji koja Njemu pripada, na nebesima kojima On upravlja. A da li bi ti bila zadovoljna da ti neko bude nepokoran u tvojoj kući i na tvom posjedu?! Njemu Uzvišenom pripada

najuzvišeniji primjer! Na bojiš li se da te Allah udalji od Svoje milosti i Svoj oprost ti zabrani, nakon što si Mu prkosila u onome što je Njegovo, neizvršavajući Njegove naredbe i kršeći Njegove zabrane!

Draga sestro! Prisjeti se koliko je Allahova kazna žestoka. Njegovu kaznu, kada se sruči na narod grješnički, ništa ne može zaustaviti i spriječiti. Uzrok bilo koje nedaće ili kazne koja snađe ljude, jesu njihovi grijesi. Kada bi Allah, subhanehu ve te'ala, kažnjavao za svaki grijeh: „**Ništa živo na Zemlji ne bi ostavio.**“ (Prijevod značenja En-Nahl, 61) Međutim, Allah, subhanehu ve te'ala, je Onaj Koji mnogo prašta i Koji je Milostiv. Ali isto tako, lijepo mišljenje o Njemu Uzvišenom i nada u Njegov oprost koristi samo onima koji se pokaju i grijeha klonu, onima koji loša djela zamjenu dobrim, dok nada u Allahovu milost uz istovremenu nepokornost, čist je gubitak i propast. Najveća samoobmana je grijesima tražiti Kuću pokornih, čekati nagradu za neučinjeno. Zar da Allah, 'azze ve dželle, izjednači pokornog s griješnim, dobrog s lošim?! Rekao je: „**Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupiti jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju!**“ (Prijevod značenja El-Džasija, 21)

Draga sestro! Sjeti se Dana kada će mnogo svjedoka protiv tebe biti! Kada će tvoja koža i tvoji udovi protiv tebe govoriti. Kada će te oni osramotiti. Kuda misliš pobjeći? Gdje misliš utočište naći kada tvoja koža i tvoji udovi budu svjedočili protiv tebe? Njima i zbog njih, ti si nepokorna Allahu, njima udovoljavaš na Dunjaluku, a oni će na Sudnjem danu svjedočiti protiv tebe!!! Prisjeti se mjesta na kom si grijeh počinila, jer i ono će protiv tebe svjedočiti! Čak i vrijeme u kojem si grijeh počinila, svjedok će protiv tebe biti! Sjeti se meleka koji se od tebe ne odvajaju. Zapisuju sve što kažeš i uradiš: „**Koji znaju ono što radite.**“ (Prijevod značenja El-Infitar, 12) Na Sudnjem danu, svi će oni protiv tebe svjedočiti, pa kuda ćeš pobjeći od svih tih svjedoka?!

Draga sestro! Prisjeti se djela koja si počinila, djela koja će ti se na Sudnjem danu predočiti. Ti si ih možda i zaboravila, ali Onaj Koji će te obračunavati sve je potanko izbrojao i zapisao: „**Alah je o tome račun sveo, a oni su to zaboravili.**“ (Prijevod značenja El-Mudžadela, 6) Sva ta djela vidjet ćeš kada nastupi Čas kajanja, kada nestanu slasti i ostanu samo tuga i jad, kada iščeznu strasti, a ostanu samo njihove loše posljedice. Zato radi i govori samo ono što će te obradovati na Dan kada ćeš se sresti sa svojim Uzvišenim Gospodarom! Znaj draga sestro da te je Allah, subhanehu ve te'ala, stvorio radi velikog cilja! Nije te uzalud stvorio i nije te samoj sebi prepustio: „**Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da nam se neće vratiti?**“ (Prijevod značenja El-Mu'minu, 105) „**Džinne i ljude sam stvorio samo zato da Me obožavaju.**“ (Prijevod značenja Ez-Zarijat, 56) Allah ti je dao vremena da se opskrbiš dobrim djelima zato se ostavi nepokornosti i griješenja. Ne dozvoli da ti se, kako dani prolaze, tvoji grijesi nagomilavaju i postaju brojniji. Onaj Koji će račun svesti ništa ne zaboravlja! Pazi sestro moja da ne ostaneš u svom nemaru sve dok dođe vakat preseljenja! Zar se nećeš osvijestiti sve dok ne čuješ krik smrti?! Tamo na mjestu kajanja, jada i bola, kada na onaj svijet kreneš i kada napokon shvatiš šta si propustila, poželjeto ćeš da se vratiš ... ali povratka više neće biti: „**Kada nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: 'Gospodaru moj! Povrati me!'**“ (Prijevod značenja El-Mu'minun, 99)

Draga sestro! Kucnuo je čas! Došlo je vrijeme da ostaviš grijehe! Da se za ono što si počinila iskreno pokaješ! Došlo je vrijeme da se pokoriš Allahu, subhanehu ve te'ala, Onome Koji te je stvorio i nebrojene blagodati ti podario. Znaj da ključ tvoje sreće na ovom i onom svijetu jeste samo pokornost Njemu Uzvišenom. „**Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i istina koju objavljuje spomene?!**“ (Prijevod značenja El-Hadid, 16) Tako mi Allaha, Silnog i Uzvišenog ...vrijeme je! Uistinu, vrijeme je!

Fetve o djeci

Klanjanje djece u sredini saffa

Pitanje: Da li je dozvoljeno da djeca mlađa od deset godina klanjaju u sredini saffa, a oblače kratke pantalone, ili čak i mlađa djeca od tri ili četiri godine?

Odgovor: Dozvoljeno je da dijete u godinama raspoznavanja klanja u sredini saffa nakon što se poduči poštivanju džamije i klanjača pod uslovom da se neće izigravati u toku namaza i pod uslovom da je pod potpunom čistoćom. Bolje je da djeca budu u saffu iza ljudi, osim ako postoji bojazan da njihovo iskupljanje neće dovesti do igre i smijeha čime će klanjači biti uznemiravani. Tada je bolje da se djeca rastave. Što se tiče djece mlađe od godina raspoznavanja, ne trebaju se voditi u džamiju za vrijeme namaza kao ni za vrijeme hutbe, jer oni ne poznaju svetost džamije.

(Ibn-Džibrin, Fetava islamije, 1/296)

Propis akike za dijete koje je umrlo

Pitanje: Kakav je propis akike za dijete koje na kratko vrijeme prije dolaska na ovaj svijet umre?

Odgovor: Ako dijete dođe iz majčinog stomaka na ovaj svijet mrtvo, pojedini učenjaci kažu da se za takvo dijete ne treba klati akika, jer se akika kolje na sedmi dan, dok drugi učenjaci preporučuju da se i za takvo dijete zakolje akika, jer će ovakvo dijete kome je udahnuta duša bit proživljeno na na Sudnjem danu i za njega se treba zaklati akika. Ono što ja vidim po ovom pitanju jeste da se za takvo dijete zakolje akika, ali preporučenost njenog klanja svakako nije ista kao preporučenost klanja akike za dijete koje ostane živo do sedmog dana, jer se akika kolje na sedmi dan. Ukoliko se ne mogne tada onda četrnaesti dan, a ako se ni tada ne mogne onda dvadeset prvi dan, pa, ako se ni tada ne mogne, onda u nekom drugom danu.

(Ibn-Usejmin, Fetava menaril-islama, 3/697)

Potomstvo biva s Allahovom voljom i odredbom

Pitanje: Šta da čini čovjek kojeg Uzvišeni Allah nije opskrbio potomstvom? To što nema poroda mnogo utiče na njega i nailazi na mnoge neugodnosti od sredine u kojoj živi. Zajednica u kojoj živi neimanje poroda smatra njegovom mahanom. Recite nam nešto o ovome Allah vas nagradio svakim dobrom!

Odgovor: Ne žalosti se brate moj zbog toga što te Uzvišeni Allah nije opskrbio potomstvom. Uzvišeni Allah kaže u Svojoj Knjizi, kao što stoji u prijevodu značenja: "Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji. On stvara šta hoće! On poklanja žensku djecu kome hoće, a kome hoće - mušku, ili im daje i mušku i žensku, a koga hoće, učini bez poroda; On uistinu, sve zna i sve može." (Eš-Šura, 49-50)

Uzvišeni Allah sve zna i sve može! On stvara što hoće! Svojim robovima određuje što hoće! U spomenutom ajetu Uzvišeni Allah govori o četiri vrste ljudi kada je u pitanju njihovo potomstvo:

- oni kojima Uzvišeni Allah daruje samo žensku djecu,
- oni kojima Uzvišeni Allah daruje samo mušku djecu,
- oni kojima Uzvišeni Allah daruje i mušku i žensku djecu i
- oni kojima Uzvišeni Allah određuje da nemaju potomstva.

Sve ovo vraća se Njegovom znanju, Njegovoj mudrosti i moći. Možda se promijeni tvoje stanje i Uzvišeni Allah te opskrbi potomstvom. Ti se ne brini, ukoliko tvoja supruga ništa ne traži od tebe, da je Uzvišeni Allah nagradi svakim dobrom za njeno strpljenje s tobom.

Molim Allaha, Sveznajućeg i Svemogućeg da nas sve opskrbi Svojom uputom i nagradom. On je Onaj Koji čuje i odaziva se molbi Svojih robova.

(Ibn Usejmin, Fetava menari-s-sebil, 3/625)

Kažnjavana kao nekada muslimani Mekke

Prvo čime sam bila kažnjena od strane svoje porodice jeste cijepanje Kur'ana pred mojim očima i njegovo bacanje u korpu za smeće. Ove riječi vam pišem šesnaest godina nakon ovog događaja. I sada, dok pišem, gledajući tu sliku ispred sebe, moje srce se kida. Nakon toga, majka je pristupila kažnjavanju moga tijela. Uže mi je prebacila preko vrata i toliko jako ga zategnula da mi je krv udarila na usta. Allah, subhanehu ve te'ala, mi je svjedok da ništa u ovome ne pretjerujem i ne uveličavam! Uskratila mi je hranu i piće i privezala u jedan ugao sobe

Tada sam imala dvanaest godina. Od Islama ništa nisam poznavala. Vježbala sam gimnastiku i ponekad učestvovala u gradskim takmičenjima. Sve sam imala i ništa mi nije nedostajalo. Međutim, i pored svega toga, osjećala sam nezadovoljstvo. Srce mi je bilo prazno. Jednog dana u putu me presrela pokrivena žena. U razgovoru sa mnom, saznajući za moje stanje upitala me: „Zbog čega ne obavljam namaz?“ Začudila sam se: „Zar sam ja obavezna da klanjam?“ Naš otac nas je podučavao da smo stvoreni od vode. Podučavao nas je da je ovaj svijet nastao iz ničega i da mi sa smrću završavamo svoj život. Ali, ja sam duboko osjećala da se iza ovih stvorenja stoji Stvoritelj, Allah, subhanehu ve te'ala. Uoči petka, odlučila sam da obznam svoj islam. Ni zamisliti nisam mogla šta me čeka. Prvo čime sam bila kažnjena od strane svoje porodice jeste cijepanje Kur'ana pred mojim očima i njegovo bacanje u korpu za smeće. Ove riječi vam pišem šesnaest godina nakon ovog događaja. I sada, dok pišem, gledajući tu sliku ispred sebe, moje srce se kida. Nakon toga, majka je pristupila kažnjavanju moga tijela. Uže mi je prebacila preko vrata i toliko jako ga zategnula da mi je krv udarila na usta. Allah, subhanehu ve te'ala, mi je svjedok da ništa u ovome ne pretjerujem i ne uveličavam! Uskratila mi je hranu i piće i privezala u jedan ugao sobe. Niko od ukućana nije razgovarao sa mnom.

Počela sam tihim šapatom da učim Kur'an. Nisam znala napamet mnogo od Kur'ana! Nisam znala ništa drugo do Ajetul-Kursi! Majka mi je prišla i tražila od mene Kur'an. Mislija je da ga krijem kod sebe. Udarala bi me kablom od struje. I to je tako potrajalo cijeli mjesec dana! Subhanallah!!! Što se moje kažnjavanje povećavalo to bi i moja vjera bivala jačom. Sve dok ... Sve dok se moja majka nije umorila od kažnjavanja! Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, majka se umorila od kažnjavanja svoje kćerke, ni zbog čega drugog, osim zbog toga što je njena kćerka odlučila da živi čedno i čestito. Odlučila sam da pobjegnem od kuće. Međutim, sigurno mjesto, u potpunosti, nisam poznavala. Bila sam na ulici sve dok se mrak nije počeo spuštati. Podigla sam pogled prema nebesima. Prošaputala sam: „Gospodaru moj! Ja nisam izašla osim radi Tebe Uzvišenog! Nema utočišta osim kod Tebe! Na Tebe se oslanjam, pa mi podari ono čime si Ti zadovoljan!“ Odlučila sam se vratiti kući. Svoju stvar sam prepustila Allahu Svevišnjem. U povratku do kuće, prošla sam pored kuće sestre koja me je prva pozvala u Islam. Bilo je kasno. Pokucala sam na vrata. Vrata su se otvorila i na njima sam ugledala sestru, osobu koja me je Allahovom dozvolom podučila pravom životu. Obavjestila sam je šta mi se desilo. Obavjestila sam je da sam pobjegla sa

svojom vjerom. Njena majka unutar kuće počela se raspitivati ko je to na vratima u ovako kasnim satima. Kada je čula o čemu se radi upustila me je u kuću. Zagrlila me poput brižne majke. Nikada to neću zaboraviti. Donijela je odjeću svoje kćerke i odjenula me njome. Prvi put sam stala na namaz, potpuno slobodna, bez straha da mi neko neće otvoriti vrata i ugledati me. Po prvi put klanjala sam koliko sam htjela. U toj vjerničkoj kući ostala sam i da živim. Išla sam na predavanja, skupove. Učila sam Kur'an. Sestre moje! Zahvaljujte svome Gospodaru! Znajte da je mnogo onih kojima je danas pridržavanje za vjeru poput držanja žeravice na dlanu. Živjela sam u toj kući sve dok nije došlo vrijeme moje udaje, o kojoj ću vam, ako Allah da, pisati nekada kasnije. Sada, Allahu hvala, imam petero djece. Svi oni, osim male kćerkice od sedam mjeseci, pamte mnogo od Kur'ana. Druge dvije kćerke, jedna od šest, a druga od sedam godina, pokrivene islamskim hidžabom. Tako mi Allaha, pored kojeg drugog boga nema, to one čine samovoljno. Ne rukuju se sa muškarcima i svoje poglede obaraju. Sestre moje! Allaha molim da vas učvrsti u vašoj vjeri i da radost vaših očiju učini namazom! Allahu neka je sva hvala! Nema snage niti moći osim sa Allahom!

Vaša sestra Ummu-Sara

Pouke i poruke iz sure Jusuf (osmi dio)

Takođe od pokuđenih radnji prisutnih kod nekih ljudi jeste i spominjanje određenih Allahovih, subhanehu ve te'ala, riječi na mjestima koja im ne odgovaraju. Tako, kada jednom od njih dođe čovjek po imenu Musa, kaže mu: „O Musa! U pravo vrijeme si došao.“ (*Prijevod značenja Ta Ha, 40*) Ili kada želi da jede, kaže: „Daj nam hranu našu.“ (*Prijevod značenja El-Kehf, 62*)

Pripremio: Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.

Nastavljamo sa dozvolom Uzvišenog Allaha, da ukratko spominjemo pouke i poruke iz sure Jusuf, moleći Uzvišenog da nas učini od onih koji slušaju i slijede ono što je najbolje i najljepše. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja:

(69) I kad iziđoše pred Jusufa, on privi na grudi brata svoga i reče: "Ja sam, doista, brat tvoj i ne žalosti se zbog onoga što su oni uradili." (70) I pošto ih namiri potrebnom hranom, stavi jednu čašu u tovar brata svoga, a poslije jedan glasnik stade vikati: "O karavano, vi ste, doista, kradljivci!" (71) Oni im pristupiše i upitaše: "Šta tražite?" (72) "Tražimo vladarevu čašu" - odgovoriše. - "Ko je donese, dobit će kamilin tovar hrane. Ja za to jamčim!" (73) Allaha nam", - rekoše oni - "vi znate da mi nismo došli da činimo nered na zemlji, i mi nismo kradljivci." (74) "A kakva mu je kazna ako ne govorite istinu?" - upitaše. (75) "Kazna je onome u čijem se tovaru nađe - sam on" - odgovoriše. - "Eto tako mi kažnjavamo kradljivce."

(69) *Gostoprimstvo brata bratu.* Kaže se da su dvojica po dvojica ušla u sobu da bi ostao najmlađi brat sam. Jusuf, 'alejhisselam, ga

je privio na grudi, kako da to i ne učini, kada je odsustvo jednog od drugog bilo dugo. Jusuf, 'alejhisselam, ga je upoznao da mu je on brat: "Ja sam, doista, brat tvoj i ne žalosti se zbog onoga što su oni

uradili." Tj. ne tuguj, sretan završetak pripada nama. Zatim ga je obavijestio o onome što želi da učini kako bi ga zadržao kod sebe dok se ne završi stvar.

(70) *Dozvoljeno lukavstvo.* Jusuf, 'alejhisselam, je htio da uzme i zadrži svoga brata kod sebe. Poslužio se lukavstvom, dozvoljenim u Šerijatu. Nije htio da ga uzme kako je to nalogala vjera tadašnjeg vladara, već je htio da ga zadrži kod sebe po osnovu Ja'kubova šerijata po kojem bi kradljivac bivao robom i slugom kod osobe od koje je dotičnu stvar ukrao. Šta je učinio? Nakon što je napunio toware svoje braće, stavio je čašu u tovar svoga brata. Zatim, kada su otišli naredio je glasniku da poviče, zaustavi ih i potraži ukradenu čašu. Možda, ovaj glasnik i nije znao da je sve to planski učinjeno.

(72) *Propisanost dže'ale*, tj. da čovjek kaže: „Ko mi pronađe moju izgubljenu stvar, pripada mu 1000 dinara.“ Pri ovome neophodno je da nagrada bude poznata, tačno određena, makar posao i bio nepoznat: „Ko je donese, dobit će kamilin tovar hrane.“

(72) *Dozvoljenost kefale*, tj. jamstva: „Ja za to jamčim!“

(76) I on poče s vrećama njihovim, prije vreće brata svoga, a onda izvadi čašu iz vreće brata svoga. - Mi poučismo Jusufa da tako varku izvede. - On po vladarevu zakonu nije mogao da uzme kao roba brata svoga, ali je mogao Allahovim dopuštanjem. Mi uzvisujemo onoga koga Mi hoćemo, a nad svakim znalcom ima još znaniji. (77) "Ako je on ukrao", - rekoše oni -, "pa i prije je brat njegov krao!" I Jusuf im ne reče ništa. "Vi ste u gorem položaju" - pomisli u sebi -, Allah dobro zna kako je bilo to o čemu govorite.

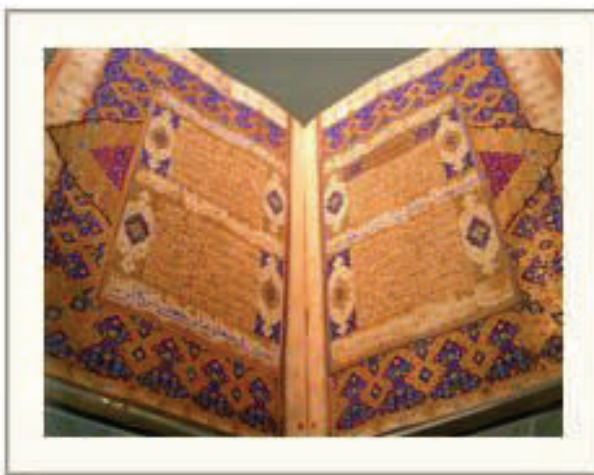
(76) *Rad na sebebima.* Kada čovjek želi da postigne neki cilj na njemu je da poradi na putevima koji vode do tog cilja, kako ne bi bio razotkriven. Tako je Jusuf, 'alejhissem, otpočeo s njihovim tovarom prije tovara najmlađeg brata Benjamina. Kada je pronašao vladarevu čašu u tovaru brata Benjamina, niko od prisutnih nije posumnjao u sam postupak i Jusuf, 'alejhissem, je uzeo svoga brata po šeriatu Ja'kuba, 'alejhissem, a ne po vjeri tadašnjeg vladara.

(76-77) *Obaveznost suđenja po Allahovom, subhanehu ve te'ala, Šeriatu.* Obaveza je suditi po Allahovom, 'azze ve dželle, zakonu i strogo zabranjeno suditi po neislamskim prezrenim zakonima i sistemima. Suđenje biva samu u skladu s Allahovim, 'azze ve dželle, Šeriatom, Njegovom Knjigom i sunnetom Njegova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: „On po vladarevu zakonu nije mogao da uzme kao roba brata svoga“, ali je mogao po Šeriatu Allaha Svevišnjeg.

(78) "O upravniče," - rekoše oni - "on ima vrlo stara oca, pa uzmi jednog od nas umjesto njega! Mi vidimo da si ti dobar čovjek." (79) "Sačuvaj Bože," - reče - "da uzmemo nekog drugog do onoga u koga smo naš predmet našli! Tada bismo zaista bili nepravedni!"

(78) *Obaveza rada po Allahovoj Knjizi.* Neophodno je da se radi po Allahovoj, subhanehu ve te'ala, Knjizi onako kako to Uzvišeni Allah traži od nas, a ne kako to mi

želimo. Ono što Allah, subhanehu ve te'ala, namjerava Svojim dotičnim riječima, to mora biti i prihvaćeno, a ne prokomentarisano na nekakav drugi način, kao što se to desilo nekim ljudima u vrijeme učenjaka Ebu-Alije b. Akila i ovih uzvišenih Allahovih, 'azze ve dželle, riječi: „O upravniče," - rekoše oni - „on ima vrlo stara oca, pa uzmi jednog od nas umjesto njega!“ Ovaj učenjak, Ibn-Akil, imao je veliki ugled u mjestu gdje je živio. Imao je jednog sina kojeg je mnogo volio. Posebno je za njega odvajao vrijeme za podučavanje. Pripremao ga je za velikog učenjaka. Ljudi koji su voljeli šejha Ibn-Akila, dobro su to poznavali. Allah, subhanehu ve te'ala, je odredio da dječak umre. Njegova smrt je mnogo pogodila

ljude. Bili su zabrinuti i tužni. Znali su koliko je šejh Ibn-Akil volio svoga sina. Nakon što su klanjali dječaku dženazu i spustili ga u kabur, jedan od tih ljudi je povikao: „O El-Azizu! On ima vrlo stara oca, pa uzmi jednog od nas umjesto njega!“ dozivajući Allaha, subhanehu ve te'ala, jer je jedno od Njegovih lijepih imena El-Aziz. Ljudi, kada su to čuli, svi su prasnuli u plač i počeli jadikovati, pa im je to šejh, dječakov otac, zabranio govoreći: „O ljudi! Kur'an nije objavljen da izaziva žalost, već je objavljen da tu žalost liječi.“ Dakle, ovdje spomenuta korist jeste da se Allahove, 'azze ve dželle, riječi upotrebljavaju u onom smislu i značenju u kojem to On Uzvišeni želi.

(78-79) *Izigravanje s Kur'anom.* Takođe od pokuđenih radnji prisutnih kod nekih ljudi

jeste i spominjanje određenih Allahovih, subhanehu ve te'ala, riječi na mjestima koja im ne odgovaraju. Tako, kada jednom od njih dođe čovjek po imenu Musa, kaže mu: „O Musa! U pravo vrijeme si došao.“ (Prijevod značenja Ta Ha, 40) Ili kada želi da jede, kaže: „Daj nam hranu našu.“ (Prijevod značenja El-Kehf, 62)

(80) I kad izgubiš svaku nadu, odvojiš se u stranu da se posavjetuju. "Zar ne znate" - reče najstariji među njima - "da ste se ocu svom Allahom zakleli, a i prije Jusufa upropastili. Neću napustiti ovu zemlju dok mi to otac moj ne dozvoli ili dok Allah u moju korist ne presudi, a On je Sudija najbolji. (81) Vratite se ocu svome pa recite: „O Oče naš, sin tvoj je ukrao; mi tvrdimo samo ono što smo vidjeli, a mi se nismo mogli onoga što je bilo suđeno sačuvati.

(80-81) *Shvatanje težine preuzetog ugovora i odgovornost rada na sprovedbi tog ugovora.* Jusufova braća, nakon što su izgubili nadu da će se vratiti s bratom Benjaminom, odvojili su se u stranu da se posavjetuju. Najstariji od njih zauzeo je čvrst stav -shvatajući težinu preuzetog ugovora- da se ne vraća sve dok mu otac Ja'kub, alejhissem, dozvoli. Ovo njihovo ponašanje

potpuno je suprotno ponašanju kada su brata Jusufa odveli pod izgovorom da se igraju i bacili ga u bunar. Nakon tog svog postupka, oni su se iskreno pokajali i promijenili se. I ovaj čvrsti stav jedan je od stepena njihova mijenjanja na bolje, njihova popravka.

(82) *Pitaj grad u kome smo boravili i karavanu s kojom smo došli. Mi zaista govorimo istinu!*

(82) *Dokazivanje istinitosti govora iz više izvora.* Čovjek, kada se posumnja u njegov govor i optuži za laž, treba da donese dokaze koji podupiru njegov govor, tj. ako smatrate da govorimo neistinu, onda upitajte druge, potražite od drugih dokaze za vaše tvrdnje.

A Allah, subhanehu ve te'ala, je uzvišen i Onaj Koji najbolje poznaje sve stvari!

OPŠTA PRAVILA ISLAMSKOG BUĐENJA (DRUGI DIO)

Prsa da'ija i onih koji prakticiraju vjeru, moraju biti široka za razilaženja koja se dešavaju između učenjaka. Treba da potraže opravdanje onome koji se zaputio pogrešno po njihovom ubjedenju. Ovo je vrlo važna poenta, jer pojedinci prate tuđe pogreške kako bi ih obznanili, na način na koji to ne priliči i onako kako to ne zaslužuju oni koji su ih počinili, težeći iskvariti njihov autoritet, što je velika greška. Ukoliko je ogovaranje običnog muslimana od velikih grijeha onda je zasigurno ogovaranje učenjaka veće i opasnije

Autor: Muhammed b. Salih el-Usejmin, rahimehullahu te'ala; Prijevod: Osman Smajlović, prof.

Moramo se u našem buđenju-sahvi međusobno slagati i voljeti. Uzvišeni kaže: „Vjernici su samo braća ...“ (Prijevod značenja Hudžurat, 10) Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao u dijelu hadisa: „... budite braća o Alahovi robovi!“ (Buhari, 6065; Muslim, 2559) Smisao ovog bratstva je da ne budemo nepravedni jedni prema drugima i da budemo jedan milet, ne razilazeći se u Allahovoj vjeri, kako u našim mišljenjima tako i u našim željama. Na osnovu ovoga moramo promatrati i prihvatiti ono što se dešava kod muslimana od razilaženja u stvarima koje su podložne idžtihadu i koje u stvarnosti islam može obuhvatiti. Međutim, pojedinci žele da obavežu Allahove robove sa onim što oni vide kao istinu, iako istina ponekad može da bude sa onima sa kojima su se razili. Pojedinci kojima je Uzvišeni Allah darovao svoju uputu i koji žele prakticitati šerijat, ne treba da imaju kod sebe odbojnost prema razilaženju koje je ustvari rezultat idžtihada, kojeg dokazi čine mogućim. Neki pojedinci žele da budu slijeđeni u njihovom

mišljenju, smatrajući sve one koji ga ne slijede da su u zabludi i pogrešci, što je oprečno onome na čemu su bili poslanikovi drugovi i imami koji su došli poslije njih. Kada bi isčitali knjige koje spominju razilaženje našli bi puno razilaženja među učenjacima, ali niko od njih ne bi smatrao drugoga da je u zabludi zbog njegovog mišljenja i idžtihada. Naprotiv, smatra da je na čovjeku da slijedi istinu ne dodvoravajući se nikome. Reci istinu, međutim pozivaj joj sa blagošću i olakšavanjem, kako bi postigao rezultat. Tako je na osobi ili onome koji izučava vjeru da slijedi onoga koga smatra da je bliži istini, tražeći uzur (opravdanje) onome koji se razišao s njim, ukoliko je to rezultat dokaza. Svaki čovjek koji smatra da je obaveza ljudi da ga slijede, uzeo je za sebe stepen poslanice!? Da li je pravedno da svoje poimanje učiniš dokazom protiv nekoga, a ne učiniš njegovo poimanje dokazom protiv sebe!? Koliko se neprijatelja islama raduje raskolu između muslimana? Raduje se i želi od sveg srca da vidi muslimane, koji se nalaze u krugu

buđenja, podijeljenje i razbijene. Uzvišeni kaže, kako stoji u prijevodu značenja: „On vam propisuje u vjeri isto ono što je propisao Nuhu i ono što objavljujemo tebi i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: 'Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!' ...“ (Aš-Šura, 13)

Sabur i zadovoljstvo

Pripadnici buđenja-sahve, muškarci i žene, susreću se sa uznemirivanjem u pojedinim situacijama. Da li su prijašnji poslanici i ono s čim su došli, ostavljani na miru ili su bili uznemirivani? Odgovor nalazimo u riječima našeg Gospodara, subhanehu ve te 'ala: „A poslanici su i prije tebe lažnim smatrani, pa su trpjeli što su ih u laž ugonili i mučili, sve dok im ne bi došla Naša pomoć.“ (Prijevod značenja Al-En'am, 34) „Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe.“ (Prijevod značenja Al-Ahkaf, 35) Spomenut ćemo neke Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, primjere u saburu, kako bi se u njega ugledali.

Bacali bi na Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, prag stvari koje smrdje i zaudaraju, a on bi saburao računajući na nagradu kod Allaha govoreći: „*Koji je ovo komšilik?*“ (Tarihu Taberi) Prilikom putovanja u Taif, da'Ve radi, prolazi kroz dva reda umnoporemećenih, koji ga gađaju kamenjem tako da su mu okrvarili stopalo. Kaže Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: „*Nisam došao sebi dok nisam došao kod mjesta Karnu Sealib.*“ Dolazi mu Džibril sa melekima brda, koji je spreman da izvrši što god on poželi i da sruši na njih dva velika brda. Međutim, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, se obraća Džibrilu sa ovim riječima: „*Ne, možda Allah stvori iz njih, ko će ga obožavati?*“ (Buhari, 3231) Da li da saburamo i pozivamo obitelj ili da li da se ljutimo i šutimo? Pozivajte svoje bliže i nemojte očajavati. Neka to bude sa mudrošću i blagošću, tj. bez grubosti. Pozivaj svome Gospodaru sa mudrošću i ukoliko se tada ne postigne cilj, ti se odvoji, jer ti nije dozvoljeno da ostaješ sa grijesnicima u njihovim grijesima. Ne govorim ti da napustiš kuću, već ti nije dozvoljeno da učestvuješ sa njima u njihovom grijehu. Pređi iz sobe u drugu sobu naprimjer. Jer insan sa svojim prisustvom u grijehu postaje saučesnik u njemu: „*On vam je već u Knjizi objavio: 'Kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine, dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bićete kao i oni.'*“ (Prijevod značenja An-Nisa, 140) Na tebi je da saburaš, a ono što nije popravljeno danas popraviti će se sutra. Siguran sam da je Allahovom pomoću završetak kod onog koji bude strpljiv i izdržljiv. Podstičem na boravak sa njima ukoliko bude od koristi, čak bilo to i postepeno, jer je i u tome hajr. Jer, kako znamo, izgradnja je sporija od rušenja. Gradnja ummeta u njihovom vjerovanju zahtijeva dug period. Obraćam se obiteljima koji u svojoj djeci nalaze ispravan pravac. Nije vam dozvoljeno da se ispriječite njima u njihovom pozivanju istini. Zahvalite Allahu na toj blagodati, Koji je učinio nekoga od vašeg potomstva, da vam ukazuje na dobro i naređuje vam ga, kao što vas upozorava na zlo i zabranjuje vam ga. To je, tako mi Allaha, veće bogatstvo od imetka. Podstičite ih i

ohrabrite ih, primite od njih ono što vam govore, iako ponekad uvidite nešto kod njih od žestine i neumjerenosti, jer vaš prijem će ublažiti njihovu žestinu i pretjeranost.

Plemeniti ahlak

Onaj koji poziva u Allahovu vjeru, mora se okriti ahlakom islamskog da'ije, tako što će se na njemu oslikavati tragovi znanja, kako u njegovoj akidi, tako i u ibadetima, spoljašnjem izgledu i u njegovom svakom pokretu i ponašanju. Ukoliko njegovo stanje bude suprotno prethodno spomenutom, zasigurno njegovo pozivanje neće uspjeti ili i ako uspije to će biti beznačajno i vrlo malo. Šta mislite o da'iji koji upozorava na opasnost od jedenja kamate, ostavljanja namaza u džematu, gibeta i nemimeta, spominjući kur'anske i sunnetske dokaze, koji ukazuju na to, a on sam to čini. Da li je to od ahlaka islamskog da'ije? Da'ija mora ugraditi u svoj ahlak ono čemu poziva od ibadeta, međusobnih odnosa, ahlaka i ophođenja sa drugima, kako bi njegova da'va bila prihvatljiva. Jer ponekad u stvarnosti pozivamo nečemu što i mi sami ne činimo, što je veliki nedostatak i promašaj. Osim ako se nije ispriječilo između nas i činjenja tog djela ono što je preče i prioritetnije. Tako nećemo reći da'iji da se nije okritio sa onim čemu poziva, ukoliko bude zauzet sa nečim prioritetnijim, a u isto vrijeme poziva, naprimjer džihadu imetima i životima, u kojem i sam ne učestvuje. Da'ija može pozivati džihadu u mjestu u kojem je potrebno šerijatsko znanje i njegovo širenje. Jer možda njegov džihad sa znanjem i pojašnjavanjem, bude preči od džihada sa oružjem. Svakoj prilici pripada odgovarajuće prioritetno djelovanje. Sam Poslanik, alejhisselam, je pozivao nečemu, a bio je zauzet sa onim što je važnije od toga. Podstičem da'ije da se okite ahlakom kako to priliči jednom da'iji, kako bi to i bio uistinu, i kako bi njegov govor bio bliži prihvatanju.

Otklanjanje prepreka između da'ije i ljudi

Da'ija se mora strpiti, prisiliti sam sebe i otkloniti zapreke između sebe i ljudi kako bi dostavio da'vu onima koji je trebaju.

Poznato je da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, posjećivao mušrike u danima hadždža, pozivajući ih Allahu. Čak više, zabilježen je ovaj govor: „*Da li ima čovjek koji će me odvesti svome narodu kako bi dostavio govor moga Gospodara, zaista su mi Kurejšije zabranili da dostavim govor moga Gospodara.*“ (Ebu Davud, Tirmizi, Nesai hadis sahih Silsiletu Sahiha Albani)

Upotreba blagosti i nježnosti

Na nama je obaveza da koristimo u da'vi što je moguće više blagost i nježnost. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao obraćajući se 'Aiši, radijallahu 'anha: „*O 'Aiša, Allah je blag i voli blagost. I daje zbog blagosti više nego što da zbog grubosti i onoga što je mimo blagosti.*“ (Muslim, 2593) Takođe ga Allah podsjeća da ga je učinio blagim prema Svojim robovima: „*Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbježali bi se iz tvoje blizine.*“ (Prijevod značenja Alu-Imran, 159) Stavi ljude u svoj položaj. Kada bi ti se neko obratio u nekoj stvari grubo, zasigurno bi osjetio u sebi da mu odgovoriš na isti način i šejtan bi ubacio u tvoje srce da on zapravo ne želi da te savjetuje, već te želi kritizirati. Koga obuzmu takvi osjećaji, neće se pokoriti njegovim instrukcijama i da'vi. Dok, ukoliko mu se obrati blago, zatvarajući mu vrata harama, a u isto vrijeme otvarajući mu druga vrata, vrata halala, olakšavajući mu, zasigurno će biti razlogom za veliki hajr. Za ovo nalazimo primjer u Allahovim riječima: „*O vjernici, ne služite se riječima: 'Ra'ina', nego recite: 'Unzurna'*“ (Prijevod značenja Alu-Imran, 104) Kada im je Uzvišeni Allah zabranio da koriste riječ "Ra'ina" koja sadrži u sebi dvojno značenje, usmjerio ih je da koriste drugu riječ "Unzurna", koja znači pogledaj nas i ne sadrži u sebi dvojno značenje. Došli su Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, sa dobrim hurmama, pa je zapitao: „*Da li su sve hurme iz Hajbera ovakve?*“, Odgovorili su mu: „*Ne, mi uzimamo jedan sa'a ovih dobrih za dva ili tri sa'a loših. Potom ih je podučio: 'Ne činite to! Prođite sve slabije za dirheme, a potom kupite za dirheme dobre hurme!'*“ (Buhari, 2201; Muslim, 1593) **Nastavak na sl. strani -->**

Obaveza na da'iji je da ukoliko spomene ljudima ono što im je zabranjeno, da im spomene i ono što im je dozvoljeno.

Širina prsa za razilaženje između učenjaka

Prsa da'ija i onih koji prakticiraju vjeru, moraju biti široka za razilaženja koja se dešavaju između učenjaka. Treba da potraže opravdanje onome koji se zaputio pogrešno po njihovom ubjeđenju. Ovo je vrlo važna poenta, jer pojedinci prate tuđe pogreške kako bi ih obznaniili, na način na koji to ne priliči i onako kako to ne zaslužuju oni koji su ih počinili, težeći iskvariti njihov autoritet, što je velika greška. Ukoliko je ogovaranje običnog muslimana od velikih grijeha onda je zasigurno ogovaranje učenjaka veće i opasnije. Jer šteta njegovog ogovaranja se ne ograničava samo na njega, već i na njega i njegovo šerijatsko znanje koje nosi. Ukoliko ljudi izbjegavaju učenjaka pa postane bezvrijedan u njihovim očima, zasigurno će i njegova riječ postati bezvrijedna. Ukoliko on govori istinu i poziva uputi, njegovo ogovaranje će predstavljati zapreku između ljudi i njegovog šerijatskog znanja. Razilaženje između učenjaka se mora posmatrati sa strane idžtihada i lijepog nijjeta, te da im se traži opravdanje u onome u čemu su pogriješili. Nema zapreke da se sa njima razgovara kako bi im se pojasnila greška u onome u čemu mislimo da su pogriješili, jer čovjek nekada smatra da je učenjak u nečemu pogriješio, ali bi se poslije međusobnog dijaloga ispostavilo da je on u pravu. Čovjek je slab i zaboravan: „Svaki sin Ademov čini puno grešaka, a najbolji od njih su oni koji se puno kaju“ (Ahmed, Tirmizi, Ibnu Madže hadis hasen Sahihu Džamia, 4515, Albani) Međutim, da se raduje pogrešci i prestupu učenjaka, šireći je među ljudima time izazivajući raskol između njih, zasigurno nije put ispravnih prethodnika. Ne smijemo pogreške uzimati povodom za njihovo vrijeđanje, a u isto vrijeme da zapostavimo njihove dobrote: „Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti.“ (Prijevod značenja El-

Maida, 8) Stavi sebe u njegov položaj gdje te vrijeđaju i tvoje pogreške objelodanjuju i šire, dok se dobra djela skrivaju i ne spominju... Kako bi to tumačio? Sigurno zločinom protiv tebe. Obaveza je na tebi ukoliko to vidiš po pitanju sebe da vidiš i po pitanju drugih. A najlijekovitiji put za ovu situaciju je međusobni dijalog, gdje će se poslije njega pojasniti stvari. Koliko se ljudi vrati ispravnosti poslije dijaloga i koliko se puta ispostavi da je ono što smo smatrali greškom, ustvari ispravno. U hadisu stoji: „Muslimani su kao jedna građevina, svaka cigla drugu drži i podupire!“ (Buhari, 6026; Muslim, 2585) Kao što je rekao Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: „Ko voli da se udalji od vatre i uvede u Džennet, neka sve, dok mu ne dođe smrt, vjeruje u Allaha

i Sudnji Dan i neka čini ljudima ono što voli da se njemu čini!“ (Muslim 1844.)

Ograničavanje emocija i osjećaja

Sljedbenike ovog buđenja-sahve ne treba da nose osjećaji i da ih spriječe od razmišljanja i onoga što zahtijeva Šerijat. Jer ukoliko osjećaji ne budu ograničeni na ono što iziskuje Šerijat i razum, bit će više štete nego dobra. Obaveza nam je da razmišljamo dalekosežno, ne ciljajući sa ovim da prešutimo batil (laž) i da ga potpomažemo. Naprotiv, moramo prići stvarima kako to dolikuje. Težeći shodno mogućnostima da se pridržavamo puta mudrosti u otklanjanju batila i njegovog nestanka. Iako se pridržavanjem puta mudrosti put oduži, njegovi plodovi i rezultati će zadovoljiti sviju. Podstičem sljedbenike ovoga buđenja da se

pridržavaju promišljenosti, razuma i dalekosežnog pogleda. Čineći svoje pokrete usklađene sa onim što iziskuje šerijat. Trebamo izučavati Poslanikovu, sallallahu 'alejhi ve sellem, mudrost u da'vi i tako ga uzeti za uzor, a on je sigurno najbolji uzor. Ukoliko želimo da probudimo islamski ummet iz njegovog nemara i sna, moramo hoditi shodno jasno zacrtanim planovima, koji su izgrađeni na stabilnim temeljima.

Međusobna druženja

Podstičem omladinu na međusobne posjete, kako bi se ustabilila prisnost i ljubav u njihovim srcima. Na njima je da izučavaju svoje stanje i stanje ummeta, kako bi bili kao jedna duša i jedno tijelo. Zaista su veliki plodovi međusobnih posjeta i njima pripadaju veliki tragovi, a naročito ukoliko se povežu sa masovnijim skupljanjima.

Neočajavanje zbog mnoštva pokvarenosti

Na nama je da ne očajavamo na putu reforme ummeta, iako čak vidimo u njemu mnoštvo pokvarenosti ili onih koji se reformama suprotstavljaju. Istina je kako reče Ibnul-Kajim, Allah mu se smilovao: „Istina je potpomognuta i nemoj se čuditi iskušenjima, jer je to sunnet Milostivog. Mora se događati sukob između istine i batila: „... isto tako smo Mi dali svakom vjerovjesniku da nevaljalci neprijatelji budu, a tebi je Gospodar tvoj dovoljan kao vodič i pomagač!“ (Prijevod značenja Al-Furkan, 31)“ Zlikovci žele zabludu ljudi i prikriivanje istine, vladanje ljudima i njihovo ušutkivanje. Nije nam dozvoljeno da očajavamo. Moramo imati dug uzdah i čekati gdje će završetak pripasti bogobojaznim. To je zato što postoje pojedinci koji žele da izmjene ispravne ideje vjernika sa neispravnim, težeći da tako ostvare svoj cilj, a to je da zavedu ljude i dovedu ih u sumnju i odvrate ih od onoga na čemu su od istine. Međutim, svakog onog koji se suprotstavlja istini sa svojim idejama će pogoditi nesreća, jer je Allah pomagač svojoj vjeri i Knjizi. Nada je jak pokretač za istrajnost u da'vi i njenom uspjehu, dok je očajavanje razlog za propast i zaostalost u da'vi

ISKORIŠTAVANJE VREMENA KOD SELEFA

Musa b. Isma'il, rahmetullahi 'alejh, je rekao: "Hammad b. Seleme, rahmetullahi 'alejh, bi bio zauzet svo svoje vrijeme; Ili bi podučavao druge, ili učio Kur'an, ili spominjao i veličao Allaha, subhanehu ve te'ala, ili klanjao. Dan bi podijelio na ove ibadete."

Imam Ibnul-Kajjim, rahmetullahi te'ala 'alejh, bi govorio: "Neiskorištavanje vremena i njegovo upropaštavanje je teže od smrti! Doista, neiskorištavanje vremena prekida tvoju vezu sa Allahom i drugim svijetom, dok smrt, ona prekida tvoju vezu sa dunjalukom i tvojom porodicom!"

Omer b. Abdul-Aziz, rahmetullahi te'ala 'alejh, je rekao: "Doista, noć i dan rade na tebi, pa poradi i ti na njima!"

Hasan el-Basri, rahmetullahi 'alejh, bi govorio: "Sine Ademov! Doista, ti si samo određen broj dana. Kada ode jedan dan, otišao je dio tebe."

Davud et-Taiji, rahmetullahi te'ala 'alejh, je rekao: "Doista su noći i dani samo stanice. Ljudi u njima prelaze stanicu po stanicu, sve dok se njihovo putovanje ne privede kraju. Ukoliko si u mogućnosti da na svakoj stanici uzmeš ponešto za svoje putovanje, onda to i učini. Od svojih djela učini koliko si, zaista, u mogućnosti."

Poslanikovo djetinjstvo

Bitnost odgajanja djece u prirodi utječe na prirodnost ove vjere. Rezultat uskogrudnosti kod muslimana današnjice je upravo zbog toga što se odrastanje i odgajanje dešavaju na jedan vještački način. To je očekivan rezultat življenja u okruženju grijeha kao što su blud, laž, obmana, razni vidovi zlostavljanja, nenormalan način života, tijesne kuće, dvorišta, nedostatak prirodnih ljepota kao što su sunce, zelenilo itd

Piše: Bilal Bosnić

Hvala Allahu Koji je Svojim bogobojažnim robovima olakšao put do Njegova zadovoljstva, pokazao im Pravi put, vodio na njemu učinio slijeđenje Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, uzeo ih za robove koji samo Njega priznaju za Gospodara i mimo Njega ne traže zaštitnika. Izjavljujemo da je Muhammed Njegov odabrani rob i Poslanik koji ne govori po svom hiru nego po Objavi koja mu se obznanjuje. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, se rodio u periodu znatnog mraka koji je predvodio Kurejšije i čitavo čovječanstvo. Nepravda, širk, obožavanje kipova, zlostavljanje, oholost, potčinjavanje ljudi i njihovo prisiljavanje da uvažavaju i uzdižu druge mimo Allaha, dželle ša'nuhu, i poklanjanje svih vrsta ibadeta drugima, a ne Allahu, dželle ša'nuhu, je ogledalo tog mraka. Napokon dolazi do svjetlosti slanjem Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, koji sa sobom donosi nur objave, svjetlost imana koji će za kratko vrijeme osvijetliti dotadašnju tamu i izvesti čovječanstvo iz tjeskobe u prostranstvo, iz tame na svjetlo, iz poklanjanja ibadeta mimo Allahu u potpunu predanost Allahu, dželle ša'nuhu, i obožavanje samo Njega. Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, potiče iz najuglednijeg plemena koje se ističe mnogim odlikama a koje nisu prisutne kod ostalih plemena. Kao što znamo i ovaj detalj će igrati veoma značajnu ulogu u misiji našeg Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem,

i taj detalj često će dolaziti do izražaja te se neće moći osporiti. Taberani bilježi sa dobrim lancem prenosioca od Alije, radijallahu 'anhu, od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: *"Potičem is braka potomaka Ademovih, a ne iz razvrata. Rodili su me majka i otac i nisam zapahnut ni najmanjim džahilijetom."* (Sahihul Džamia) Ime mu je odabrao Abdulmuttalib na dan kada ga je osunetio, nazvavši ga Muhammed, ime koje nije bilo poznato kod prijašnjih Arapa. Ovo ime znači hvaljen, kao što je to kazao sam Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u hadisu koga bilježi imam Buhari od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Zar se ne čudite kako me je Allah zaštitio od psovki Kurejševica i prokleo ih, psovali su neuglednog i proklinjali nepoznatog, a ja sam Muhammed."* Iz ovog hadisa razumijemo da ime Muhammed samo sebe hvali. Zaštićeno je od bilo kakvog iskrivljavanja i ne dozvoljava osim uvažavanje. Zbog toga se ne trebamo čuditi zbog čega je toliki sukob između muslimana i ostalih.

Poruke, pouke i propisi

Bitnost odgajanja djece u prirodi utječe na prirodnost ove vjere. Rezultat uskogrudnosti kod muslimana današnjice je upravo zbog toga što se odrastanje i odgajanje dešavaju na jedan vještački

način. To je očekivan rezultat življenja u okruženju grijeha kao što su blud, laž, obmana, razni vidovi zlostavljanja, nenormalan način života, tijesne kuće, dvorišta, nedostatak prirodnih ljepota kao što su sunce, zelenilo itd. Teško je očekivati da generacije koje stasavaju u ovakvim okolnostima mogu biti predvodnice čovječanstva u izvođenju iz tjeskoba Dunjaluka u prostranstva Dunjaluka i Ahireta. Prvi ders kojeg učimo iz ove lekcije jeste da je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, odgajan u prirodnim uslovima koji su srodni prirodnosti insana. Zbog toga je Muhammed Gazali rekao u svojoj knjizi 'Fikhu sira': "Odrastanje djece na selima ubrizgava prirodnost koja je potrebna za prirodan razum, razmišljanje i osjećaj, te je zbog toga opasno da djeca žive u tjeskobi i uskraćenosti prirodnih blagodati." Ovaj običaj slanja djece na sela ili u pustinju su imali Arapi prije islama, taj običaj su naslijedili od prijašnjih Poslanika. Pustinja, doline, brda, šume i rijeke imaju velik utjecaj na očuvanje prirodne ljudske svijesti, pa zbog toga su i ostali ashabi Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, često izvodili svoju djecu van naselja i u predjele slične ovakvima i zbog toga nije čudno zašto su bili predvodnici dobra i veliki lavovi islama. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pohvalio prostranu kuću, smatrajući je razlogom raspoloženja. Ibn-Hiban bilježi u svome Sahihu od Sa'da,

a on od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: *"U četiri stvari je zadovoljstvo: pobožna žena, prostrana kuća, dobar komšija i ugodna jahalica. A u četiri stvari je tjeskoba ili nezadovoljstvo: loša žena, loš komšija, loša jahalica i tijesan stan."*

Šejtan neprestano pokušava da odvraća od pozivanja Allahu

Uzvišeni je počastio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, s tim što mu je oprao njegovo srce imanom. Džibril, 'alejhisselaam, izvadio je šejtanski udio iz Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, srca i na taj način ga učinio pravim da'ijom koji će pozivati istini Milostivog. Ovo je velika pouka svim da'ijama da moraju čistiti svoja srca od srčanih bolesti, tj. šejtanskih vesvesa i imati na umu da će ovaj Allahov neprijatelj neprestalno odvrćati od pozivanja Allahu, dželle ša'nuhu. Muslim bilježi u svom Sahihu od Abdullaha b. Mes'uda da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Nema nikog od vas a da sa njim nije saveznik od džinna i saveznik od meleka. Rekoše: "Zar i sa tobom o Allahov poslaniče?" Reče: "Da, i sa mnom, osim toga što me je Allah pomogao protiv njega, pa mi se pokorio i ne naređuje mi osim dobro."* Također, imam Muslim bilježi od 'Aiše radijallahu 'anha, žene Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je on jedne noći izašao od nje pa je rekla: *"Probudila mi se ljubomora pa sam došla da vidim šta radi Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa je rekao Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: 'Zbog čega si ljubomorna o 'Aiša?' Odgovorila sam: 'A zar da ne budem ljubomorna u pogledu tebe?' Rekao je: 'Je li to s tobom došao tvoj šejtan?' Upitala sam: 'O Allahov Poslaniče, zar je sa mnom šejtan?' Rekao je: 'Da.', Upitala sam: 'Zar i sa tobom o Allahov Poslaniče?' Odgovorio je: 'Da, međutim, pomogao me je moj Gospodar protiv njega, pa mi se pokorio.'"* Iz hadisa možemo razumjeti da je Poslanikov šejtan primio islam ili da je izrazio predanost i pokornost pa mu nije naređivao zlo. Najbolji vid borbe protiv šejtana je Kur'an i dova, a šejtanu je iz Kur'ana najteže podnijeti, Ajetul Kursi, tj. Suretul-Bakare i sure El-Muavizetejn (Al-

Felek i An-Nas). U Buharijinom sahihu stoji da je Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, rekao: *"Postavio me je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, da vodim brigu o zekatu u Ramazanu, pa mi neko počeo krasti hranu. Uhvatio sam ga i rekao: 'Izvešću te pred Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem! Pa mi reče: 'Ja sam potreban, imam dug, porodicu i imam veliku potrebu.' Pa sam ga pustio. Nakon što osvanu reče mi Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: 'O Ebu-Hurejre, šta ti je uradio tvoj zarobljenik juče?' Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, zakukao je zbog velike potrebe i porodice pa sam mu se smilovao i pustio ga.' Reče: 'Znaj da ti je slagao, vratit će se.' Pa sam znao da će se vratiti zbog riječi Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, 'vratit će se', pa sam se pripremio da me ne iznenadi. Dolazi treći put i traži hranu pa sam ga uhvatio i rekao mu: 'Odvešću te pred Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, jer ovo je treći put, pomislih da se nećeš vratiti, a ti si se vratio.' Reče: 'Pusti me, podučit ću te riječima s kojim će ti Allah pomoći.' Rekao sam: 'Koje su to riječi?' Reče: 'Kada legneš u postelju, prouči Ajetul-Kursi (Allah je nema drugog Boga osim Njega, Živi i Vječni), pa će ti od Allaha neprestano zaštita biti i neće ti se približavati šejtan dok ne osvaneš. Zatim sam obavjestio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa on reče: 'Istinu ti je rekao, a on je lažov, znaš li s kim razgovaraš već tri noći?' Rekao sam: 'Ne znam.' Rekao je: 'To je šejtan.' Prenosi se od Ebu-Hurejre da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem rekao: 'Ne činite svoje kuće kaburovima, jer u kući u kojoj se uči sura Al-Bekara šejtan neće ući.'" (Muslim u Sahihu, Ahmed u Musnedu) Iz navedenih predaja koje su samo dio rečenog o šejtanskim prilazima i bolestima koje nosi sa sobom ima pouke za svakog muslimana i muslimanku, a posebno za one koji se bave preuzimanjem misije od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Dakle, uspješan da'ija će Ajetom Kursi, tj. surom Al-Bekara i istovremeno kratkim surama kao Al-Felek, An-Nas i Ihlas, zaštititi sebe, svoju kuću, kako bi uspješnije obavljao veliku misiju s kojom je zadužen. Nema sumnje da je dova veliko oružje u borbi protiv šejtana pa zbog toga ako vjernik veže svoje srce za Allaha, dželle*

ša'nuhu, putem dove, moleći Ga jutrom i večeri bez imalo sumnje bit će stavljen pod Allahovu zaštitu, a s druge strane udaljiti će šejtana od sebe, svoje vjere i svog života. Uzvišeni je rekao, kao što stoji u prijevodu značenja: *"I reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zaštitiš!'" (Al-Mu'minun, 97-98) Prenosi se od Ebu-Hurejre da je došao čovjek Poslaniku, alejhisselam i rekao: "O Allahov Poslaniče, nisam ništa čudnije vidio od onog što sam juče vidio. Reče: 'Da si rekao kada si osvanuo utječem se Allahovim riječima od zla koje je stvorio, ne bi ti naškodilo.'"* (Sahihul Muslim)

Koristi čuvanja stada u pogledu čišćenja duše

Biti pastir je plemenit posao. Njega su obavljali svi Allahovi poslanici. On poziva i podstiče roba na ustrajno razmišljanje o Allahovim stvorenjima koja su oko nas. To razmišljanje proizvodi jaku vezu između roba i njegova Gospodara, Onog Koji je stvorio ovaj kosmos, nebesa, zemlju, brda, drveća, mora itd. U ovakvom stanju duša se čisti i uklapa u čistoću prirode. Uzvišeni je rekao, kao što stoji u prijevodu značenja: *"Zar ne znaš da Allaha hvale oni koji su na nebesima i na Zemlji, a i ptice širenjem krila svojih; svi znaju kako će Mu se moliti, i kako će Ga hvaliti, a Allah dobro zna šta oni rade."* (Nur, 41) *"Zar ne znaš da se i oni na nebesima i oni na zemlji Allahu klanjaju, a i Sunce i Mjesec i zvijezde i planine, i drveće i životinje i mnogi ljudi, a mnogi i kaznu zaslužuju. A koga Allah ponizi, niko ga ne može poštovanjem učiniti; Allah ono što hoće radi."* (Al-Hadždž, 18) Ako vjernik želi da održava čistoću svoje duše i oslobodi se ovog dinamičnog tempa življenja u kojem se mi nalazimo, neka odvoji dio vremena kako bi boravio u prirodi, razmišljajući o sebi, i stvorenjima oko sebe, spominjući Allaha, dželle ve 'ala, učio Kur'an, na taj način održavao jaku vezu sa svojim Gospodarom. Ovo spada pod najbolje metode popravljanja duhovnog stanja i udaljavanja svojih strasti od velikih požuda.

Vojna osvajanja za vrijeme Muavije

(drugi dio)

Nepravедna bitka "Tehveza", ostavila je bolne tragove u srcima i redovima mudžahida Afrike. U ovoj bitki preselila su dva istinska borca na Allahovom putu i postigli su ono za čim su i žudjeli. Nakon 40 godina upornog džihada, Uzvišeni Allah im se smilovao šehadetom na Njegovom putu!!! Pokazali su neopisivu hrabrost u ovoj bitki. Izdao ih je i kukavički sa 50000 boraca napao dojučerašnji brat po vjeri i prijatelj, poglavar berbera, Kesila

Piše: Cokoja Saudin, prof.

Vladar pravovjernih, Muavija, radijallahu 'anhu, nakon detaljnih konsultacija sa vojnim zapovjednicima, odlučuje da vojno - da'vetske aktivnosti nastavi na području sjevernog dijela Afrike. Razlog slanja vojnih formacija u tom smjeru, jeste taj što je sjever Afrike graničio sa zapadnim dijelom Egipta, što će kasnije dovesti do onemogućavanja bilo kakvog vojnog djelovanja Bizantinaca, bilo kopnenim ili morskim putem. Tako da je Muavija, radijallahu 'anhu, nakon zauzetih ostrva u Sredozemnom moru i s rezultatima nove vojne taktike, još jače stegao omču oko vrata bizantinskoj imperiji.

Vojni pohodi Muavije b. Hudejdža

Historičari ga ubrajaju u ashabe, a od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenio je mali broj hadisa. Bio je, radijallahu 'anhu, porijeklom od poznatog plemena Kinda. Ono po čemu je bio poznat su: hrabrost, oštroumnost i pravednost. Stanovnici Egipta su ga često hvalili majki vjernika, Aiši, radijallahu 'anha. Muavija b. ebi Sufjan, radijallahu 'anhu, dva puta šalje ovog plemenitog ashaba u pravcu Afrike. Prvi put 41. godine, a drugi put 45. godine, kada sa 10000 boraca ulazi duboko u područje Afrike, a u redovima mudžahida

koje je on predvodio nalazili su se mnogi ugledni ashabi i tabiini, kao što su: Abdullah b. Omer, Abdullah b. Zubjer, Abdulmelik b. Mervan, Jahja b. Hakem El-As, i mnogi drugi. Na ovakav neočekivani upad, bizantinski kralj šalje 30 000 vojnika, koji su se kasnije povukli (pobjegli) bez borbe, nakon što im je Abdullah b. Zubjer (poslat od Muavije), došao s leđa, našavši se sa svojim strijelcima iznad njihovih glava na jednom od okolnih brda. Nakon povlačenja bizantinske vojske, muslimanska vojska pod komandom Muavije b. Hudejdža, radijallahu 'anhu, zauzima tri primorska grada: Susa, Dželvela i Saklije. Poslije toga vraća se u Egipat sa osvojenim ratnim plijenom, a u osvojenim područjima nije ostavio namjesnika, jer su ta područja naseljavali berberi, od kojih su neki primili islam, a i oni što nisu pokazivali su veliku lojalnost prema muslimanima. Nakon kraćeg odmora, Muavija b. Hudejdž, radijallahu 'anhu, ponovo kreće u akciju i osvaja Turablus (Libija). U ovom gradu za namjesnika postavlja Rufija b. Sabita El-Ensarija 46. god. po hidžri. Godinu dana kasnije (47. god.), muslimani zauzimaju Tunis (Tunis), i ostrvo Džerba.

Vojni pohodi Ukba b. Nafia

Njegov puno ime je Ukba b. Nafia El-Kureši

El-Fehri, glavni namjesnik za područje Afrike za vrijeme Muavije i njegovog sina Jezida. Izgradio je poznati grad Kajrevan (Maroko). Historičari ga ne ubrajaju u ashabe, iako je jedan od zaslužnih za osvojenje Egipta. Još dok je Amr b. As, radijallahu 'anhu, polahko prodirao prema Africi, u njegovim vojnim redovima bio je i Ukba b. Nafia. Vladar pravovjernih, Muavija, radijallahu 'anhu, šalje mu 10 000 boraca, kojima je Ukba pridružio i ratoborne berbere, koji su bili primili islam. Sa ovom vojskom ostvario je velike pobjede. Za vrijeme svog namjesništva i komandovanja, ugušio je sve pobune berbera (jer su veoma nezgodan narod), osvojio je Kuvvar (grad na jugo-zapadnom dijelu Sudana), Havur (grad na južnom dijelu Sudana), Gadames (grad na jugu Libije, graniči sa Alžirskom), i mnoga druga područja. Ono što je zanimljivo spomenuti, jeste to da je Ukba b. Nafia, u ovim vojnim pohodima zauzimao gradove i sela koja su se nalazila u urbanim područjima, a izbjegavao i ostavljao primorska mjesta. Ovakav potez je povukao najvjerovatnije zbog berbera koji su naseljavali ovakva područja, i koji su se kasnije masovno pridruživali muslimanskoj vojsci.

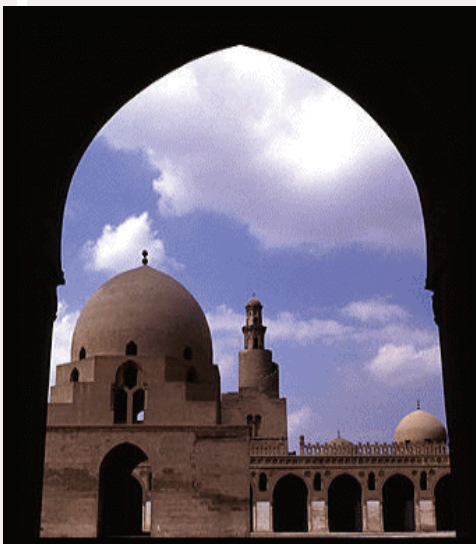
Izgradnja grada Kajrevana

Zbog lakšeg širenja islama i zbog bržeg vojnog djelovanja, te boljeg nadziranja situacije na tek osvojenim područjima (uglavnom zbog berbera, jer su se često bunili i odmetali), Ukba b. Nafia naređuje izgradnju grada, koji će biti glavna stanica za vojne i da'vetske aktivnosti na prostoru Afrike. Izgradnja grada trajala je pet godina (50 - 55). Sagrađena je ogromna džamija, koja će postati prva medresa za izučavanje islamskih nauka, a predavači su bili ashabi koji su sa svojim porodicama naselili ovaj grad, zatim su izgrađeni manji mesdžidi, vojna kasarna, pijace, te kuće za stanovanje. Zemljišta oko grada podijelio je ljudima i okolnim plemenima, tako da je se veliki broj berbera naselio oko grada, a kasnije je velika većina njih primila islam i naselila unutrašnjost grada, gdje su učili arapski jezik, Kur'an i ostale propise islama.

Smjenjivanje Ukbe b. Nafia

Glavni namjesnik Egipta, Mesleme b. Mihled El-Ensari, 55. god., naređuje da se na mjesto Ukbe b. Nafia, postavi Ebu Muhadžir Dinar. Nakon ovog iznenadnog i nepravdnog smjenjivanja, Ukba odlazi do vladara pravovjernih, Muavije, radijallahu 'anhu, i žali se na donešenu odluku. Muavija, radijallahu 'anhu, se izvinjava Ukbi, jer ipak nakon svega što je uradio na polju džihada i da've, nije trebao biti na takav način smijenjen, te mu obećava da će ga vratiti na njegovu staru dužnost. U međuvremenu, Muavija, radijallahu 'anhu, umire i odluka ostaje na njegovom nasljedniku Jezidu, koji će nakon uviđaja ponovo vratiti Ukbu na njegov stari položaj (namjesnik i glavni vojskovođa). Za vrijeme namjesništva Ebu Muhadžira, desio se neočekivani događaj. Naime, Ebu Muhadžir je naredio hapšenje i stavljanje u okove Ukbe b. Nafia. Historičari kada govore o ovom slučaju, ne navode stvarni povod ovakvog ponašanja Ebu Muhadžira. Neki su za ovaj slučaj optužili Meslemu (namjesnika Egipta), da je on naredio Ebu Muhadžiru ovakav postupak, zbog toga što je se Ukba nakon smjenjivanja žalio vladaru pravovjernih, Muaviji, radijallahu 'anhu.

Međutim, nakon detaljnih istraživanja, ovakve optužbe u potpunosti odbacuje ugledni historičar, dr. Abdušafi Muhammed Abdul-l-Latif. Pored greške i nepravde koju je počinio Ebu Muhadžir, ovaj hrabri vojskovođa nastavio je stopama svoga prethodnika Ukbe b. Nafia. U veoma kratkom roku osvojio je nekoliko primorskih i unutrašnjih gradova i područja. Među najznačajnije bitke koje je vodio Ebu Muhadžir, jeste bitka "Telmesan", gdje mu je na mejdan izašao vojskovođa berbera, Kesila, koji je uspio ujediniti berbere (koji nisu bili primili islam) i bizantince. Bitka je okončana pobjedom muslimanske vojske, glavešina berbera Kesila je zarobljen, a kasnije je primio islam. Namjesništvo Ebu

Muhadžira trajalo je sedam godina (55 - 62).

Pogibija vojnih komandanata mudžahida

Nepravdna bitka "Tehveza", ostavila je bolne tragove u srcima i redovima mudžahida Afrike. U ovoj bitki preselila su dva istinska borca na Allahovom putu i postigli su ono za čim su i žudjeli. Nakon 40 godina upornog džihada, Uzvišeni Allah im se smilovao šehadetom na Njegovom putu!! Pokazali su neopisivu hrabrost u ovoj bitki. Izdao ih je i kukavički sa 50000 boraca napao dojučerašnji brat po vjeri i prijatelj, poglavar berbera, Kesila. Veliki dio muslimanske vojske je bio razbijen, jer su bili iznenada napadnuti. Kesila je nakon toga pet godina držao grad Kajrevan pod svojom kontrolom, sve dok novi halifa Abdulmelik b. Mervan nije poslao ogromnu

vojsku pod komandom hrabroga mudžahida Zuhejra El-Belavija, koji će ponovo vratiti ovaj strateški značajan grad u muslimanske ruke.

Napomena za kraj

Za vrijeme hilafeta (namjesništva) Muavije b. Ebi Sufjana, radijallahu 'anhu, koje je trajalo 19 godina, tri mjeseca i 27 dana, napisane su mnoge knjige i djela u kojima se na slikovit način opisuje period njegovog namjesništva za kojeg možemo slobodno reći da je bio "blagoslovljen". U svojim tekstovima, pokušao sam na što kraći način predstaviti vam plemenitog ashaba i halifu, njegov život prije islama i poslije islama, te njegove poduhvate i uspjehe za vrijeme svoga namjesništva na političkom, ekonomskom, da'vetskom (vjerskom), društvenom, odgojnom i vojnom polju. Bilo je takođe i dosta fitni (smutnji) za vrijeme njegovog hilafeta, na koje se ja nisam htio namjerno osvrnuti zbog nepoznavanja situacije koja je vladala u to vrijeme i zbog toga što se o tim stvarima malo kod nas pisalo i prevodilo, kako bi se eventualno određene predaje mogle provjeriti, jer kako smo prije navodili, najveće i najpodlije laži i potvore na hilafet Muavije, radijallahu 'anhu, došla je od šijja i njihovih historičara.

Muavijina smrt

U mjesecu Redžebu, 60. godine po hidžri, u sedamdeset i osmoj (78) godini života, na bolji svijet, preselio je plemeniti ashab, pisar Objave, te vladar svih vjernika, koji je pravedno vladao 20 godina. Preselio je u Damasku (Sirija), a dženazu mu je klanjao Dahak b. Kajs el-Fehri. Zadnje riječi, koje je izgovorio pred izlazak plemenite duše, bile su: "LA KUVVETE ILLA BILLAH"!!! Gospodaru naš! Naša srca Ti učvrsti na istini, podari nam snage, sabura i mudrosti do ostvarenja naših ciljeva s kojima ćeš Ti biti zadovoljan. Smiluj nam se, oprosti nam grijehe, za koje znamo i ne znamo, uvedi nas u Džennetska prostranstva, i obraduj naša srca društvom Resulullaha, Ebu Bekra, Omera, Osmana, Alije, Zubejra, Talhe, Hasana, Husejna, Bilala, Muavije i svih onih s kojima si Ti zadovoljan a oni sa Tobom. AMIN!!

Ko me vidi u snu – zaista me je vidio

Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Zaista laž na mene, nije kao laž na nekog od vas, jer ko na mene namjerno slaže, neka sebi pripremi mjesto u vatri!" (Buhari i Muslim) Laž na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, spomenuta u ovom hadisu odnosi se na sve vrste laži, bilo da se radi o lažima u hadisu, govoru, snu, za vrijeme njegovog života ili poslije. Svaka laž na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ima isti propis i istu kaznu

Piše: Cokoja Saudin, prof.

Može li za vjernikovo srce biti sretniji trenutak od onoga, kada čuje svoga brata gdje kaže: "Vidio sam sinoć u snu Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem!" Pa, ako dotični brat želi podijeliti sa tobom tu nesvakidašnju radost, u tvojoj glavi vrzma se na desetine pitanja. Brate reci mi, kako si ga vidio, kako je izgledao, ko je bio s njim, šta si mu rekao, da li je on, sallallahu 'alejhi ve sellem, tebi možda nešto rekao? I dok se tvoja duša napaja pripovijedanjem sna kojeg je vidio tvoj brat, u tvom srcu javlja se čežnja i žudnja, da Uzvišeni Allah i tebe počasti snom, u kojem ćeš vidjeti najbolje i najljepše stvorenje, Allahovog miljenika i poslanika, Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Upitaj se dragi brate, koliko si puta pred spavanje poželio ili čak pomislio da vidiš Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u snu. Vremenski prostor kojeg čovjek svakodnevno ispuni u svom životu spavajući je veoma ogroman. Recimo da prosječni insan svaku noć spava osam sati, a da mu životni vijek traje nekih standardnih 60. godina, onda bi to matematički značilo da trećinu svoga života provede spavajući, znači negdje oko 20. godina. Zar nije onda od mudrosti, da u tom periodu istinski vjernik usreći i na neki način obraduje svoju dušu i srce. Velika većina nas pred spavanje prouči propisane zikrove, i razmišlja o poslu koji ga sutra očekuje. Nema sumnje, da svaki istinski vjernik želi vidjeti Poslanika,

sallallahu 'alejhi ve sellem, međutim, isto tako moramo priznati da je jedan od znakova slabosti našeg imana (vjerovanja), način izražavanja da nam se Uzvišeni Allah smiluje i da nam podari mogućnost snoviđenja Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, što je itekako važno za utvrđivanje i jačanje našeg imana. Pogledaj dragi brate, kako Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, opisuje one koji ga nisu imali priliku vidjeti, ali će ga tako silno željeti vidjeti, da će za jedno takvo viđenje biti spremni žrtvovati sve što posjeduju. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Od sljedbenika moga ummeta koji će me najviše voljeti, jesu ljudi koji će doći poslije mene, svaki od njih spreman je žrtvovati svoju porodicu i svoj imetak, samo da me vidi." (Hadis bilježe Imam Muslim, Ahmed i Ibn-Hiban). Pogledajmo ashabe, najbolja stvorenja poslije Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pogledajmo kako su oni doživljavali trenutke u kojima bi samo na kratko vrijeme bili odsutni od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Pored toga što su sa njim živjeli, iza njega klanjali, ratovali s njim, njihova srca i njihovi pogledi žudjeli bi da što prije vide lice Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Od Aiše, naše majke, radijallahu 'anha, se prenosi da je jedan čovjek došao Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i rekao mu: "Tako mi Allaha, zaista te volim više nego sebe, i zaista te volim

više od svoje porodice i od svoga djeteta, i kada te se sjetim u svojoj kući, ne mogu da se strpim, a da ti ne dodem i da te ne vidim, i kada se sjetim svoje smrti, sjetim se i tvoje, i znam kada uđeš u Džennet, da ćeš biti zajedno sa poslanicima, pa ako mene Allah počasti da budem od stanovnika Dženneta, bojim se da te neću vidjeti?" Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije mu ništa odgovorio, sve dok Uzvišeni Allah nije objavio: "Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku, bit će u društvu vjerovjesnika i pravednika, i šehida i dobrih ljudi kojima je Allah milost svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti." (Prijevod značenja An-Nisa, 69) (Hadis bilježi Et-Taberani u El-Mu'džem es-Sagir 1/53. i u El-Ewsat 477., za ovu predaju Imam El-Hejsemi je rekao da prenosioci u lancu ovog hadisa odgovaraju prenosiocima sahih hadisa, El-Medžme'a, 7/7. Hadis, takođe, bilježi El-Bejheki, a hadis ima svoje utemeljenje kao mursel predaja od nekolicine poznatih tabina, kao što su Katade, Rebi'a b. Enes, Mesruk i Seid b. Džubjer, Allaha im se svima smilovao).

**Ko vidi u snu Poslanika,
sallallahu 'alejhi ve sellem,
uistinu ga je vidio!!!**

Uzvišeni Allah je džinima i šejtanima dao mogućnost da se pretvaraju u ružne i lijepe

oblike i da djeluju u takvom pogledu (lošem ili dobrom). Takođe im je dao sposobnost da se sinovima Ademovim prikazuju u njihovim snovima, na različite načine i kroz različite osobe. Ova nevidljiva duhovna bića, kreću se po ljudskom tijelu, i znaju nedostatke ljudskog organizma, za koje čovjek ne zna niti će kada saznati. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: *"Zaista šejtan kola po ljudskom tijelu kao što kola krv."* (Buhari i Muslim) Ali, Uzvišeni Allah im je zabranio i učinio nemoguće ostvarivim da se u snovima sina Ademovog pojave ili prikažu u liku Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Povodom toga, Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Ko me u snu vidi, zaista me je vidio, jer se šejtan ne može pojaviti u mom liku."* (Buhari) Dok u drugoj predaji, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: *"Ko me vidi u snu, kao da me je vidio na javi, zaista se šejtan ne može prikazati u mom liku."* (Buhari) Dakle koga Allah počasti da vidi Njegovog poslanika u snu, zaista ga je vidio i to bez imalo sumnje. Međutim, ovdje je bitno napomenuti dvije stvari koje su vezane za snoviđenja:

▫ Prva se odnosi na laž u vezi sna. Kao što je poznato, laž je jedan od velikih grijeha u islamu. Laž za sobom povlači Allahovo prokletstvo i udaljavanje sa Pravog Puta. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja: *"... pa ćemo se usrdno pomoliti i Allahovo prokletstvo na one koji neistinu govore prizvati."* (Alu-Imran, 61) Lažno prepričavanje snova, odnosno njihovo izmišljanje, jedan je od najgorih vidova laži. Za takve je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ko bude pripovijedao san kojeg nije vidio, bit će mu naređeno da spoji i sjedini dvije dlake, ali neće biti u stanju to uraditi."* (Buhari). Ovaj postupak koji će se tražiti od onoga koji izmišlja snove svojim lažima, je nemoguće uraditi, odnosno tražit će se od njega nešto, što se ne može i neće desiti, isto kao što on izmišlja lažne snove koji se nisu desili, pa naj taj način zaslužuje Allahovo prokletstvo. Međutim, onaj koji slaže da je vidio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u snu i da mu je nešto rekao ili naredio, njega čeka posebna kazna, a to je boravište u Džehennemu. Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Zaista laž na*

mene, nije kao laž na nekog od vas, jer ko na mene namjerno slaže, neka sebi pripremi mjesto u vatri!" (Buhari i Muslim) Laž na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, spomenuta u ovom hadisu odnosi se na sve vrste laži, bilo da se radi o lažima u hadisu, govoru, snu, za vrijeme njegovog života ili poslije, svaka laž na Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ima isti propis i istu kaznu. ▫

Druga stvar vezana za san, jeste da san ne može da bude šerijatski propis za neku stvar, odnosno, značenje sna ne može negirati niti odrediti šerijatski propis za određenu meš'elu (šerijatsko pitanje). Jer, vjera islam i njeni propisi upotpunjeni su i usavršeni kroz Kur'an i Sunnet, prije Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, smrti. Tako da nema niti jedne stvari koja se tiče propisa ove Uzvišene vjere, a da nije objašnjena od strane Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja: *"... sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera."* (Al-Ma'ida, 3) Zbog savršenstva islama i načina dostavljanja ljudima njegovih propisa, Selmān el-Farisi, radijallahu 'anhū, (tada nemusliman) je rekao: *"Uistinu, vaš vas je Poslanik podučio svemu, pa čak i to kako se ponašati prilikom obavljanja nužde."* (Muslim, Ahmed, En-Nesai) Ko vidi Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u snu i naredi mu da uradi neku stvar, onda se gleda u njegov Sunnet. Pa, ako naređena stvar od strane Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ne bude suprotna njegovom Sunnetu i njegovom životopisu, a preneseno do nas u sahih (vjerodostojnim) predajama, onda dotična osoba će raditi kako joj je naređeno u snu. Međutim, ako mu bude naređeno neko djelo da ga uradi, a nema svoje utemeljenje u Sunnetu, onda će se ta naredba rastumačiti i razjasniti od strane učenjaka ili se gleda u stanje viđenog sna. Hafiz Ibn-Hadžer, Allah mu se smilovao, je rekao: *"Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, govor, koji se vidi u snu, upoređuje se sa njegovim Sunnetom, pa ako govor bude utemeljen i dokazan njegovim Sunnetom, radit će se po njemu, a ako bude suprotan njegovom Sunnetu, onda taj nije dobro vidio san, ili nije dobro čuo*

Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječi ili ih je pogrešno razumio i prenio." (Fethu-l-Bari: 2/478)

Kako znamo da smo uistinu vidjeli Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem???

Učenjaci kada govore o načinima pomoću kojih znamo da je osoba koju smo vidjeli u snu, zaista Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, spominju tri metode raspoznavanja:

- Da osoba koju si vidio u snu kaže jedan od sljedećih izraza: "Ja sam Allahov poslanik!", ili "Ja sam Muhammed sin Abdullahov!", ili "Ja sam tvoj Vjerovjesnik!", ili bilo koji izraz koji ima slično značenje;

- Da ti neka druga osoba u snu kaže: "Ovaj čovjek kojeg si vidio, ili čovjek s kojim si pričao, ili čovjek kojeg ćeš sada vidjeti, je Allahov poslanik, Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem!" Za ovaj slučaj, nije važno da li vidio tog čovjeka koji ti se obraća ili čuo samo njegov glas;

- Da u čovjekovoj duši i njegovom srcu postoji jako, duboko i veoma osjećajno ubjeđenje, da je osoba koju je vidio u snu, zaista Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a da mu to niko ne kaže u snu, kao što je slučaj u prethodna dva.

Ako se nekome desi, da u jednom od ova tri slučaja, vidio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, neka zna da ga je inšaAllah, uistinu, vidio, a velika je Allahova blagodat prema tom robu. I na kraju ovog našeg prvog druženja, pogledajmo kakve su snove imali učenjaci hadisa, Allah im se svima smilovao!

Rekao je Musena b. Seid: "Čuo sam Malika b. Enesa gdje kaže: 'Nisam nikad u životu zaspao noću, a da u snu nisam vidio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.'" (predaju bilježi Ebu Nei'm u "El-Hilije").

A upitan je Ebu-Džafer el-Ketani, Allah mu se smilovao, o tome koliko je puta vidio Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u snu, našto je on odgovorio: "Oko sedam stotina puta." (Hilijetu Evlija: 1/343) Nastavit će se, inšaAllah!!!

Pitanje: Upitan je istaknuti učenjak Muhammed b. Salih el-Usejmin, rahmetullahi 'alejh: „Es-Selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu! Uvaženi šejhu! Nije vam nepoznato prisustvo mnogih frakcija na polju da'weta, pa šta vi savjetujete u tom pogledu?“

Odgovor: Odgovorio je, rahimehullah: „U ime Allaha, Miostivog, Samilosnog. Ve alejkumu-s-Selam ve rahmetullahi ve berekatuhu! Nema sumnje da je stranaštvo muslimana na mnoge različite, suprostavljene jedna drugoj, frakcije suprotno onome čemu poziva islamski Šeriat od sloge i zbližavanja, već je, naprotiv, istovjetno onome čemu poziva šejtan a to je ništa drugo do huškanje muslimana jednih protiv drugih, unošenje mržnje i neprijateljstva među njima i njihovo odvrćanje od spominjanja Allaha, subhanehu ve te'ala, i obavljanja namaza. Allah, azze ve dželle, je rekao: **'Uistinu, ovaj narod jedan je narod, a Ja sam vaš Gospodar, pa samo Mene obožavajte!'** (Prijevod značenja *El-Enbija'*, 92) U drugom ajetu je rekao: **'... a Ja sam vaš Gospodar, pa se samo Mene bojte!'** (Prijevod značenja *El-Mu'minun*, 52) Takođe, Uzvišeni je rekao: **'Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!'** (Prijevod značenja *Alu-Imran*, 103) I rekao je: **'I ne budite kao oni koji su se razjedinili i u mišljenju podvojili kada su im već jasni dokazi došli, - njih čeka patnja velika.'** (Prijevod značenja *El-Mu'minu*, 105) Zato se trudite na zbližavanju riječi i ostavljanju razilaženja i podvajanja. Uistinu, prepirke i razilaženja razlog su poniženja i klonulosti! Allaha molim da popravi stanje muslimana, da okupi njihove riječi na Istini! Uistinu, On je to u stanju da učini!“

(Muhammed b. Salih el-Usejmin, 13. safer, 1419. H.G.)

Pitanje: Upitan je istaknuti učenjak Muhammed b. Salih el-Usejmin, rahmetullahi 'alejh: „Es-Selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu! Koji je ispravan odnos prema imamu Ebu-Hanifi, rahmetullahi 'alejh?“

Odgovor: Odgovorio je, rahimehullah: „Ve alejkumu-s-Selam ve rahmetullahi ve berekatuhu! Ispravan odnos prema učenjacima koji imaju svoje sljedbenike i koji svjedoče o njihovoj umjerenosti, pravednosti i ispravnosti: da ih ne napadamo, već da smatramo da ono u čemu su se razišli sa ispravnim mišljenjem, da se to dogodilo usljed njihova idžtihada, a mudžtehid u ovom ummetu nije uskraćen nagrade. Ako pogodi, njemu pripadaju dvije nagrade, dok ako pogriješi, pripada mu jedna nagrada, a greška mu se oprašta. I Ebu-Hanife, rahmetullahi 'alejh, je kao i ostali učenjaci. Ima i pogreški i ispravnih mišljenja. Niko, mimo Allahova poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije bezgrješan, kao što je rekao imam Malik, rahmetullahi 'alejh: *'Od svakog se uzima i odbacuje, osim od stanovnika ovog kabura'* – pokazujući u pravcu kabura Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Obaveza je da se ušćuvaju jezici od islamskih učenjaka. Međutim, ukoliko neko od mišljenja bude pogrešno, ono treba da se pojasni bez vrijeđanja onoga koji ga je zastupao. Mišljenje, ukoliko bude pogrešno, spomene se i da odgovor na njega. I ovo je ispravan način.“

(Muhammed b. Salih el-Usejmin, 12. 2. 1420.H.G.)

Posjetite: www.el-asr.com

Ja sam ponositi izvor Bedr

Ja sam izvor Bedr i ja ću vam, inšaAllah, ispričati svoju priču.

Nalazim se između gradova Mekke i Medine. Mnogi putnici koji putuju između ova dva grada, vraćaju do mene da bi se napili i odmorili. Sedamnaestog dana ramazana, druge godine po Hidžri, kod mene se zbilo jedan veliki događaj. Ali, da bi bolje razumjeli moju priču, vratimo se do Mekke da vidimo šta se tamo dešavalo.

U Mekki se rodio Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem. Allah Uzvišeni ga je odabrao da bude njegov Poslanik i da poziva u Allahovu vjeru Islam. Kad je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, navršio 40. godina, dobio je prvu objavu od Allaha u pećini zvanoj Hira. Allah, subhanehu ve te'ala, je slao Objavu, Kur'an, Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, koja je uputa i spas ljudima. Poslanik, 'alejhisselam, je prvo u Islam pozvao svoje najbliže, a zatim i ostale ljude Mekke. Ubrzo se povećao broj muslimana u Mekki. Glavne vođe plemena Kurejšija, jednog od vodećih plemena Mekke, odbiše poziv u Allahovu vjeru i uzoholiše se. Počeše da rade protiv muslimana i Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Muslimani su bili izloženi velikim iskušenjima. Njihov život u Mekki nije više bio siguran. Desete godine nakon prve objave Poslaniku, 'alejhisselam, muslimani učiniše Hidžru za Medinu. Muhadžiri iz Mekke (stanovnici Meke koji su učinili Hidžru) su toplo primljeni od svoje braće Ensarija, stanovnika Medine. Islam obasja Medinu i u njoj veliki dio stanovništva primi Islam. Kurejšije su bili vrlo ljuti što nisu više mogli da napadaju muslimane, te im oteše svu imovinu koju su ostavili u Mekki.

Druge godine nakon Hidžre krenu karavana Kurejšija iz Mekke na

trgovački put u Šam. Na čelu karavane se nalazio Ebu-Sufjan. Po povratku u Mekku, karavanu dočeka grupa naoružanih muslimana iz Medine. Muslimani su htjeli da oduzmu od Kurejšija trgovačku robu, zbog toga što su oni opljačkali svu njihovu imovinu kad su se oni iselili za Medinu. Do Mekke stiže vijest da muslimani žele da napadnu karavanu. Kurejšije spremiše veliku vojsku, jer su jedva čekali da se sukobe sa muslimanima, pošto su htjeli

da ih unište, a i sa njima Poslanika Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Mušrička vojska Kurejšija brojala je preko hiljadu boraca koji su bili dobro opremljeni. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, povede vojsku muslimana sačinjenih od muhadžira i ensarija da se suprostavi mušricima. Vojska muslimana je bila mnogo manja i brojala je oko 300 boraca. Muslimanski vojnici nisu imali dovoljno konja, pa su dvojica jahali jednog konja. Bez obzira na njihov mali broj, muslimani su učili tekbire i nisu se uplašili velike vojske mušrika. Vjera u Allaha, subhanehu ve te'ala, činila je muslimansku vojsku jakom. Muslimani su odlučili da dođu do mene, izvora Bedr. To je bila vrlo mudra odluka Poslanika, sallallahu 'alejhi ve

sellem, i njegovih ashaba, jer, njihovim dolaskom do izvora, mušrička vojska je ostala bez vode.

Sutradan se odigra velika bitka. Mušrici navalise sa velikom vojskom. Digla se velika prašina. Resulullah, 'alejhisselam, reče muslimanima da sabure i da se ne miču sa svoga mjesta. Pošto Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, dade znak muslimanskoj vojsci, oni skočiše izgovarajući tekbire "Allahu Ekber". Muslimanski vojnici koji su željeli šehadet na Allahovom putu udariše svom snagom na mušrike. Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, diže ruke ka nebu, uputi dovu Allahu, subhanehu ve te'ala, da pomogne muslimanima. Nakon nekoliko minuta Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, obradova muslimansku vojsku da im je Allah obećao pobjedu. To još više dade snage muslimanima, pa oni još više udariše na neprijatelje Islama. Mušrici se prepadoše snage muslimana i počеше da bježe sa bojnog polja.

Ovu bitku, ja, izvor Bedr, gledao sam izbliza. Vidio sam vođe mušrika, koji su se u Mekki oholili i koji su mučili muslimane, kako bježe sa bojnog polja kao najveće kukavice. Vođa mušričke vojske i najveći protivnik muslimana, Ebu-Džehl, pade sa svoga konja mrtav. To još više prepade mušrike i oni pobjegoše sa bojnog polja. Tekbiri su odjekivali oko mene, muslimani su se radovali pobjedi koju im je Allah podario. Mala muslimanska vojska je uz Allahovu pomoć porazila veliku mušričku vojsku. Ova pobjeda muslimana bila je prva pobjeda nad nevjernicima. Allah Uzvišeni je povodom ove bitke objavio slijedeći ajet, kako stoji u prijevodu značenja:

"Allah vas je pomogao i na Bedru, kada ste bili malobrojni - zato se bojte Allaha, da biste bili zahvalni".
(Alu-Imran, 123)

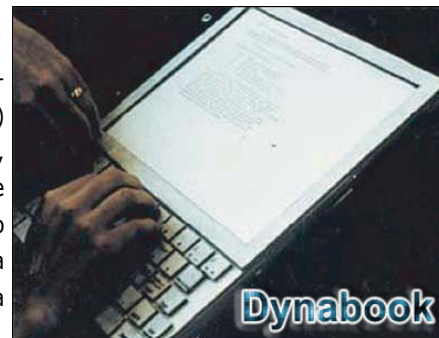

Kratka historija laptop računara

Početak - Gavilan računar

Izvjesni Alan Kay, iz istraživačkog centra Xerox Palo Alto Research Center, 1970-tih godina je po prvi put došao na originalnu ideju kreiranja prenosivog (portabl) računara. Prema njegovoj viziji, prenosivi računar je trebalo da se zove Dynabook, mogao bi da ga kupi ko god to poželi, a zadovoljavao bi apsolutno sve informatičke potrebe korisnika. Mnogi smatraju (mada to nije opšteprihvaćeno mišljenje) da je prvi laptop računar dizajniran 1979. godine, od strane William-a Moggridgea iz kompanije Grid Systems Corp. Ovaj uređaj je imao 340 kilobajta nestalne (bubble) memorije, kučište od livenog magnezijuma i preklapajući elektro-luminiscentni grafički displej. Godine 1983. firma Gavilan Computers je proizvela laptop računar. Gavilan računar je imao sledeće karakteristike:

- ◊ 64 kilobajta (sa mogućnošću proširenja do 128 KB) memorije sa direktnim pristupom (RAM);
- ◊ operativni sistem Gavilan GOS (grafički operativni sistem), pored njega, b i o j e i n s t a l i r a n i M S - D O S ;
- ◊ 8088 mikroprocesor;
- ◊ touchpad kao zamjenu za miša;
- ◊ prenosivi štampač;
- ◊ uređaj je bio težak 4 kg, a sa štampačem 6,4 kg

Gavilan računar je bio opremljen i floppy drajvom, koji nije bio kompatibilan sa drugim računarima, a uređaj je primarno koristio svoj sopstveni (Gavilan) operativni sistem. Kompanija je ubrzo nakon toga prestala da postoji.

Apple Computer

Godine 1984. kompanija Apple Computer je trzistu po prvi put predstavio svoj Apple IIc model. Mada je po svojim dimenzijama podsećao na biljeznicu (notebook), Apple IIc nije bio pravi laptop računar. U sebi je imao mikroprocesor 65C02, memoriju kapaciteta 128 kilobajta, interni 5.25-inčni floppy drajv, dva serijska porta, port za priključenje miša, modemska karticu, spoljni izvor napajanja i sklapajuću ručicu za nošenje. Sam računar je težio oko 5 kg, ali je monitor bio još teži. Apple IIc se proizvodio u varijanti sa 9-inčnim monohromatskim monitorom ili sa LCD panelom. U kombinaciji računar/LCD panel, Apple IIc je zaista predstavljao prenosivi računar, mada ste nakon dolaska na željeno odredište morali da ga rasklopite i pripremite za rad. Ovaj uređaj je prvenstveno bio namenjen za kućnu upotrebu i obrazovne ustanove, a tokom čitavih pet godina je bio izuzetno uspešan na tržištu.

IBM PC Convertible

Nešto kasnije, u toku 1986. godine, kompanija IBM je predstavila svoj IBM PC Convertible. Za razliku od Apple IIc, PC Convertible je bio pravi laptop računar. On je, poput Gavilan računara, bio opremljen mikroprocesorom 8088, ali je zato imao 256 kilobajta memorije, dva floppy drajva prečnika 8.9 cm, LCD displej, paralelni i serijski port za štampač, a imao je i rezervisan prostor za ugradnju internog modema. Isporučivan je zajedno sa sopstvenim paketom aplikativnog softvera (osnovna obrada teksta, kalendar, telefonski imenik/adresar, digitron), težio je 5,4 kg, a prodavao se po cijeni od 3.500 US dolara. Veliki uspeh modela PC Convertible smatra se početkom vijeka laptop računara. Nešto kasnije, Toshiba je postigla ogroman uspeh kloniranjem ovog IBM-ovog laptopa.

Laptop danas

Nakon najranijih modela, mnogi proizvođači su tokom godina razvoja na tržište plasirali naprednije modele laptop računara. Savremeni laptop računari su neporedivo bolji, lakši i znatno bliži originalnoj viziji Kayovog laptopa.

Nudimo vam kvalitetnu islamsku odjeću
za žene i muškarce po povoljnim cijenama!

Kontakt:

Mob.: 0031-6-17332323

E-mail: info@an-nisa.net

Država: Holandija

P a i e s t i n k a

€ 5,00

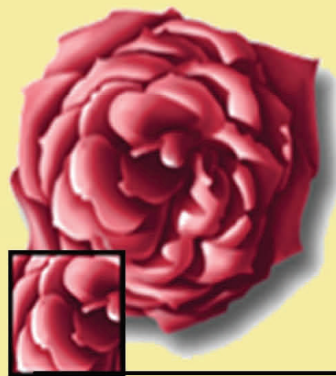
N o v i
h i d ž a b i

€ 5,50

€ 5,50

€ 4,00

ISLAMSKA ODJEĆA

- Ženski mantili
- Haljine
- Kompleti (bluza + suknja)
- Kompleti (tunika + suknja)
- Hidžabi i šalovi
- Razna muška islamska odjeća
- Dječija muška i ženska odjeća
- Sobni mirisi
- Arap. parfemi za žene
- Arap. henna (krna) i surma
- Razni proizvodi od Ćorokuta
- Kape, mirisi, misvaci itd.

€ 2,00

www.an-nisa.net

Haljine za curice između
8 - 15 godina

€ 25,00

€ 25,00

€ 55,00

€ 65,00

€ 45,00

Posjetite nas i pogledajte
nove proizvode i
popuste!!!

Udruženje **"Kewser"** je osnovano tokom 1998 god. Ova institucija bavi se prvenstveno misionarskim djelatnostima od kojih su najizrazitije: sponziranje i distribucija literature islamskog sadržaja, štampanje letaka, obrada audio, CD i video materijala.

Udruženje "Kewser" legalno djeluje kako u Evropi tako i na Balkanu. U svome radu izričito se drži puta ehclus-Sunneta vel-džemata, oživljavajući svaki zamrli islamski segment i boreći se protiv svega što je uvedeno u vjeru. Ovo udruženje obuhvata nekoliko skupina balkanskih muslimana, a njihov zajednički rad zasniva se na primarnoj islamskoj paroli

"Najbolji kod Allaha su najbogobojazniji."

islamski **dawetski** portal
kewser.net

